

PEDAGÓGIAI PROGRAM

HUNYADI JÁNOS ÉNEK-ZENEI, NYELVI ÁLTALÁNOS ISKOLA

2024.

Tartalom

Intézményi adatok	4
Nevelési Program	5
A) Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	6
I. Pedagógiai alapelvek.....	6
II. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	10
B) A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	13
C) Egészségfejlesztési program	15
D) A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	22
E) A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	24
F) A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	26
G) A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	28
H) A szülők, a tanulók és a pedagógusok kapcsolattartásának formái.....	30
I) A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	32
J) Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	34
K) Az elsősegélynyújtás alapismereteinek elsajátításával kapcsolatos tevékenység.....	37
Helyi Tanterv	38
A) Az iskola által használt kerettantervek	39
B) A kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások tartalma és óraszámok a mellékletben található	41
C) Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	42
D) A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	43
E) A választható tantárgyak, foglalkozások, és ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	48
F) A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei	49

G) A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	55
H) A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	56
I) A környezeti nevelés elvei	57
J) A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	59
K) Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek, projektoktatás.....	66
L) Az otthoni és napközis felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei.....	67
M) A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések	68
N) A könyvtár pedagógiai program.....	69

valamint 1. számú melléklet Osztályozóvizsgák követelményei

INTÉZMÉNYI ADATOK

Hivatalos elnevezése:	Hunyadi János Ének-zenei, Nyelvi Általános Iskola
Az intézmény OM azonosítója:	035056
Intézmény székhelye:	1148 Budapest, Wass Albert tér 12.
Fenntartó neve:	Közép-Pesti Tankerületi Központ
Fenntartó székhelye:	1148 Budapest, Mogyoródi út 21.
Intézmény típusa:	általános iskola

Az intézmény köznevelési és egyéb alapfeladata:

általános iskolai nevelés-oktatás

- nappali rendszerű iskolai oktatás
- alsó tagozat, felső tagozat
- 1-8. évfolyamok
- sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése-oktatása
(autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők)

egyéb köznevelési foglalkozás

- tanulószoba, napköziotthonos ellátás

az iskola maximális létszáma 448 fő

iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel

NEVELÉSI PROGRAM

A) Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

I. Pedagógiai alapelvek

„Alattad a föld, feletted az ég, benned a létra”
Weöres Sándor

1. Az iskolában olyan légkör megteremtése, ahol a tanulók harmonikus környezetben érezhetik magukat.

Ezért:

- tiszteletben tartjuk a tanulók személyiségét
  - a tanulókat bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe
  - figyelembe vesszük a tanulók egyéni képességeit, életkori sajátosságait
  - diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük
  - minden gyermek számíthat a nevelők jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban
  - törekszünk a demokratikus légkör megteremtésére
  - iskolánk életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítását valósítjuk meg
2. A tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése, valamint a tanulók teljes személyiségének fejlesztése a legfontosabb feladat. Szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánunk nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ezért:

- a tervszerű tanulási folyamatban fejlesztjük a tanulók alapképességeit, valamint olyan alapképességeket nyújtunk számukra, melyet a mindennapi életben hasznosíthatnak, s továbbfejleszhetnek
- támogatjuk az egyéni képességek kibontakoztatását
- olyan, az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra vonatkozó ismereteket közlünk, amelyekkel megalapozzuk a tanulók műveltségét, világszemléletét, és eligazodásukat a szűkebb és tágabb környezetükben
- nevelő-oktató munkánk célja a tanulói tevékenység széleskörű fejlesztése

- elsajátíttatjuk az egyéni tanulás módszereit
  - alkalmazzuk a kooperatív tanulási technikákat
  - célunk, hogy a tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának legyen becsülete
  - nevelőmunkánkban törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre
  - törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására
  - figyelünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek tanulóink szociális és kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű fejlődéséből fakadnak
  - megkülönböztetett figyelmet fordítunk a kiemelten tehetséges tanulók képességeinek maximális kibontakoztatására
  - megismertetjük tanulóinkkal a nemzeti és egyetemes kultúra és történelem eseményeit, személyiségeit és hagyományait, hogy ezek megbecsülése révén erősödjék bennük hazánk és szülőföldünk iránti szeretet, és az a tudat, hogy helyünk van Európában és a világban
3. Az előző pontban felsorolt célok eléréséhez felhasználjuk a zenét is, mint eszközt a tanulók egészséges személyiségének formálása érdekében.
4. Az iskola - elsősorban a szülőkkel ápolta kapcsolat révén - folyamatosan részt kíván venni a kerület életében.

Ezért:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal
  - lehetőséget teremtünk arra, hogy iskolánk életéből, tevékenységéből, eredményeiből minél többet megismerhetnek a szülők, a kerület és a főváros érdeklődő polgárai
  - tovább ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a zuglói iskolákkal és közművelődési intézményekkel
  - fontosnak tartjuk, hogy iskolánk az eddigi hagyományokhoz híven képviseltesse magát a különféle kerületi, fővárosi és országos rendezvényeken, és azt is, hogy részt vegyünk a tanulók vagy nevelők számára szervezett különféle rendezvények előkészítésében és lebonyolításában
5. Az eszményekben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:
- humánus
  - erkölcsös

- fegyelmezett
- művelt
- kötelességtudó
- érdeklődő, nyitott
- kreatív, alkotó
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát
- képes a problémák érzékelésére és megoldására
- gyakorlatias
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban)
- van elképzelése jövőjéről
- becsüli a tudást
- aktívan részt vesz a tanulási folyamatban
- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit
- képes tudását továbbfejleszteni, önállóan ismereteket szerezni
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen tudja megfogalmazni szóban és írásban
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket
  - a természet, a környezet értékeit
  - más népek értékeit, hagyományait
  - az egyetemes kultúra kiemelkedő eredményeit
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és természeti környezetben
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges pozitív magatartásformákat
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) harmonikus együttélését biztosító szabályokat
- viselkedése udvarias

- beszéde kulturált
- társaival együttműködik
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli
- képes szeretetet adni és kapni
- szereti hazáját
- tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket
- szellemileg és testileg egészséges, edzett
- egészségesen él
- szeret sportolni, mozogni
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolat, gondozott.

A mindennapi nevelő-oktató munkában törekedni kell arra, hogy minél több diák rendelkezzen végzős korára a felsorolt személyiségjegyekkel.

II. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

Iskolánk alaptevékenységének ellátása mellett fő célunk az angol nyelv, valamint az ének-zene emelt szintű oktatása.

Az angol nyelv ismeretének jelentősége a felnövekvő generációk számára egyre nő. Az idegen nyelvi képzés megalapozásán túl célunk, hogy a tanulókat az ismeretszerzés e területén minél magasabb szintre emeljük.

A zenei nevelés-oktatás lehetőséget ad az esztétikai neveléstől a gondolkodás fejlesztésén és a közösségfejlesztésen keresztül a gyermekek személyiségének formálására. A következőkben felsorolt nevelési célok szinte mindegyikének elérésében is nagyon fontos eszköz. A gyerekek életre szóló élményekhez jutnak a zenén keresztül.

Pedagógiai tevékenységünk alapvető célja az interaktív tanulásszervezési eljárások alkalmazásával az egész életen át tartó tanulás igényének kialakítása.

Kompetencia:	A tanuló legyen képes:
Anyanyelvi kommunikáció	<ul style="list-style-type: none"> – szóbeli és írásbeli kommunikációra – információ keresésére és feldolgozására – saját vélemény megfogalmazására – helyes és alkotó nyelvhasználatra
Idegen nyelvi kommunikáció	<ul style="list-style-type: none"> – gondolatok megértésére, értelmezésére, kifejezésére – kulturális sokféleség tiszteletben tartására
Matematika	<ul style="list-style-type: none"> – matematikai alapelvek és modellek alkalmazására – logikus gondolkodásra
Természettudományos	<ul style="list-style-type: none"> – természeti jelenségek magyarázatára – kölcsönhatások felismerésére – emberi tevékenység okozta változások megértésére – tudásának gyakorlati alkalmazására
Digitális	<ul style="list-style-type: none"> – az információs társadalom vívmányainak használatára – az információ gyűjtésére, rendszerezésére – számítógépes alkalmazások használatára
A hatékony, önálló tanulás	<ul style="list-style-type: none"> – kitartó, önálló, motivált tanulásra – új ismeretek önálló elsajátítására

Kompetencia:	A tanuló legyen képes:
	<ul style="list-style-type: none"> – tanulási stratégiák készítésére – tudásának másokkal történő megosztására
Szociális és állampolgári	<ul style="list-style-type: none"> – tudását felhasználva aktívan részt venni a közügyeinkben – sikeres és eredményes kapcsolatépítésre – a viselkedés szabályainak betartására – aktuális események figyelemmel kísérésére – az EU struktúrájának megismerésére
Kezdeményezőképeség és vállalkozás	<ul style="list-style-type: none"> – alapvető gazdasági ismeretek megszerzésére és alkalmazására – a pénz világában való tájékozódásra – kreatív gondolkodásra – előre látni cselekedetei kockázatát
Esztétikai - művészeti tudatosság	<ul style="list-style-type: none"> – tradicionális művészetek megismerésére – önkifejezés megvalósítására – esztétikai érzékének fejlesztésére – élmények és érzések kreatív kifejezésére

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

Cél:	A tanuló legyen képes:
1. Az élet tisztelete, védelme	<ul style="list-style-type: none"> – a veszélyhelyzet felismerésére, segítség kérésre – a természeti környezet megóvására – az állatok és növények védelmére, szeretetére
2. Az ember testi és lelki egészségének kialakítása, megőrzése	<ul style="list-style-type: none"> – az egészséges és kulturált életmódra – igényelje a rendszeres testmozgást – az önellátás képességeinek kialakítására (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása) – az egészségre káros szokások elutasítására
3. Saját személyiség kibontakoztatása	<ul style="list-style-type: none"> – az önismeretre (önbecsülés, önbizalom) – reális énkép kialakítására – önfegyelmre

Cél:	A tanuló legyen képes:
	<ul style="list-style-type: none"> – felelősséget vállalni saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás) – legyen nyitott az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására
4. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra	<ul style="list-style-type: none"> – baráti kapcsolatok kialakítására – ismerje a hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség érzését – a másik ember elfogadására, udvariasságra, figyelmességre
5. A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete	<ul style="list-style-type: none"> – a családi hagyományok megbecsülésére – a családtagok tiszteletére – az illemszabályok betartására
6. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben	<ul style="list-style-type: none"> – udvariasságra, figyelmességre, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartására – szabálykövetésre, fegyelemre és önfegyelemre, valamint közösségi érzésre és áldozatvállalásra – az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, a megegyezésre
7. A világ megismerésének igénye	<ul style="list-style-type: none"> – a folyamatos önművelésre – az értékelésre és önértékelésre – az önálló tanulásra, problémamegoldásra – meghatározott tudásszint elérésére – az életben való érvényesülésre
8. A szülőföld és Magyarország megismerése és szeretete, megóvása	<ul style="list-style-type: none"> – a nemzeti kultúra ápolására (a nemzeti múlt megismerése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete) – az egészséges nemzeti önbecsülésre – a hazaszeretetre – a hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tiszteletére, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartására
9. A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség- és közösségvállalás	<ul style="list-style-type: none"> – a határainkon túl élő magyarok történelmének kultúrájának megismerésére
10. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete	<ul style="list-style-type: none"> – az emberek egyenlőségének elismerésére – az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartására

Cél:	A tanuló legyen képes:
	<ul style="list-style-type: none"> – érdeklődni a társadalmi jelenségek és problémák iránt – legyen igénye a közösségi tevékenységekre, valamint a demokrácia érvényesítésére

B) A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése

Feladat: az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

2. A tanulók értelmi nevelése

Feladat: az értelmi képességek. Illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

Feladat: az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Feladat: az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

5. A tanulók akarati nevelése

Feladat: az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

6. A tanulók nemzeti nevelése

Feladat: a magyarság múltjának és jelenének a megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet és a nemzeti összetartozás érzésének felébresztése

7. A tanulók állampolgári nevelése

Feladat: az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

8. A tanulók környezettudatosságra nevelése

Feladat: természettudományi gondolkodásmód fejlesztése annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen az élő természet megóvásával biztosítani a társadalom fenntartható fejlődését.

9. A tanulók európai azonosságtudatának kialakítása

Feladat: a tanulók ismerjék meg az egyetemes európai civilizáció – ezen belül Európa – legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá a különböző kultúrák, szokások, vallások iránt magyarságtudatuk megtartásával.

10. A tanulók munkára nevelése

Feladat: az ember által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátásra és a környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

11. A tanulók testi nevelése

Feladat: a tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

C) Egészségfejlesztési program, a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészség nem csupán a betegség hiánya, hanem fizikai, lelki és szociális harmónia is. Az egészségfejlesztés az egyén életstílusára hat. Arra kell törekedni, hogy az egészség, mint elfogadott érték épüljön be az iskola mindennapjaiba.

Ösztönözzük tanulóinkat az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés megismerésére, alkalmazására. A rend és a tisztaság szeretetére és igénylésére, környezet- és természetvédelemre, környezettudatos életmódra neveljük őket. Törekszünk a tantermek, a folyosók, az udvar igényes, esztétikus kialakítására, a rend, a tisztaság megtartására. Ezzel azt is szeretnénk elérni, hogy a tanulók és a pedagógusok jól érezzék itt magukat, a tanulók esztétikai igénye, érzéke kialakuljon, fejlődjön.

Az egészséget befolyásoló magatartás az egész életen át tartó szocializáció eredménye és a személyiségfejlődés függvénye, amely folyamatokban a legfontosabb szocializációs szinterek:

- család,
- gyermekintézmények,
- kortárs csoport.

A tanári személyiségfejlesztő tevékenység célja, hogy a tanuló:

- személyisége helyes irányba fejlődjön,
- kialakuljanak az eredményes életvezetéshez szükséges képességek, készségek,
- legyen képes a környezetből származó megterhelések, ártalmak csökkentésére,
- felelősségérzete erősödjön.

Az egészségnevelésből adódó feladatok:

1. Az egészséges magatartásmódok (életmód) kialakítása érdekében feladatunk:

- az egészség megvédésére vonatkozó tudományos ismeretek közérthető formában történő átadása;
- meg kell tanítani, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség;
- ösztönözni kell a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására;
- olyan személyi és tárgyi környezetet kell létrehozni, majd fenntartani, amely segít a tanulóknak a pozitív beállítódások, szokások kialakulását;
- meg kell ismertetni a tanulókat a betegségek, balesetek elkerülésének lehetőségeivel, az egészség megőrzésének lehetőségeivel;
- olyan ismereteket kell kialakítani, amely lehetővé teszi, hogy későbbi életükben helyes döntéseket tudjanak hozni, hogy egészséges életvitelt tudjanak kialakítani.

2. Az egészségkárosító magatartásmódok megelőzése érdekében:

- elutasító magatartást kell kialakítani az alkohol, a dohányzás és egyéb tudatmódosító szerekkel szemben,
- alapvető baleset-megelőzési ismereteket kell elsajátíttatni a tanulókkal,
- arra kell törekedni, hogy kialakuljon a tanulóknál az igény az erőszakos magatartásmódok visszautasítására.

A munkánkat segítő szervezetek az intézményen kívül:

- Közép-Pesti Tankerületi Központ
- Zuglói Családsegítő és Gyermekjóléti Központ
- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 14. Kerületi Tagintézménye
- XIV. Kerületi Kormányhivatal – Gyámügyi Osztály
- XIV. kerületi Rendőrkapitányság
- Zuglói Rendészeti Központ
- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Budapest Főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzata Polgármesteri Hivatal

Munkánkat segítik az intézményen belül:

- a pedagógiai munkát segítő kollégák
- iskolaorvos
- védőnő
- iskolapszichológus
- fejlesztőpedagógus
- gyógypedagógus
- logopédus
- gyógytestnevelő
- szociális munkás

Az egészség- és környezeti nevelőmunka célja

A diákok szűkebb környezetének tisztán tartása, védelme, testi-lelki egészség megőrzése, prevenció. Értékként tiszteljék az egészséges, harmonikus életet, képesek legyenek testileg, szellemileg, erkölcsileg az egészséges életvitelre.

Az iskolában folyó iskola-egészségügyi tevékenység elsősorban megelőző jellegű. A jól informált gyermek, pedagógus és szülő sokkal inkább elfogadja ezt az elvet, és együttműködik ezek érvényesítésében.

Rövid távú céljaink:

Tanulóink legyenek tisztában az életkoruknak megfelelő egészséges életmód követelményeivel (elegendő alvás, pihenés, mentálhigiénés ismeretek, egészséges táplálkozás, mozgás).

Ismerjék meg önmagukat, testük működését és az őket fenyegető veszélyeket, legyen elegendő ismeretük, hogy elkerülhessék ezeket.

Tudják, hogy ismereteik birtokában a döntés az ő kezükben van, a későbbi következményeket szintén ők fogják viselni.

Beteg illetve sérült társaikkal szemben legyenek segítőkészek.

Hosszú távú céljaink:

Tanulóink olyan személyiséggé váljanak, akik meg tudják valósítani az „Ép testben ép lélek!” jelmondatot, harmóniában élnek önmagukkal, egymással és a természettel.

Egészségnevelés

1. Sport, mozgás témakörben

- Előadás a pubertás élettani változásairól kiscsoportos formában.
- Az iskolai sportkörök fenntartása, minél több tanuló bevonása.
- Az egészséges életmód (kiemelten a mozgás) népszerűsítése előadások, iskolai programok (Hunyadi-túra, Egészségnap, Hunyadi-nap, DÖK-nap, Családi nap, iskolai kirándulások) formájában.
- Részvétel a kerületi sportversenyeken.

2. Táplálkozás témakör

- Táplálkozási ismeretek oktatása.
- Egészségnap keretei között ennek gyakorlati bemutatása.

3. Lelki egészség témakörben

- Előadás a pubertás lélektani változásairól
- Önismeret, párcapcsolat, felelősség
- Családi életre nevelés
- Egyéni felvilágosítás igény szerint
- Szexuális felvilágosítás

4. Szűrővizsgálatok

- Iskolaorvosi és védőnői vizsgálat, melynek pontos tartalmát az érvényben lévő jogszabályok írják elő.
- Iskolafogászati szűrés.

5. Védőoltások

- A hazai és nemzetközi tapasztalatok alapján kialakított oltási rend érvényesülését az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, továbbá annak a járványügyre vonatkozó rendelkezései /a többszörösen módosított 18/1998.(VI.3.) NM rendelet/ biztosítják.

6. Gyógytestnevelés

- A gyógytestnevelés – nevezhetjük speciális testnevelésnek is – egyéni és csoportos mozgásterápiával nagyon sok mozgásszervi, belgyógyászati, idegrendszeri betegség kifejlődését tudja megakadályozni, a tüneteket enyhíteni, az állapotot korrigálni,

javítani. A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés-órára kell beosztani.

- Iskolán belüli megszervezése megkönnyíti a gyerekek részvételét a foglalkozásokon.

A tanítás-tanulás tartalmi leírása

Az egészségnevelési program a védőnő által végzett szűrések, vizsgálatok kapcsán egyénileg, az osztályfőnöki órák, Egészségnap és egyéb rendezvények keretei között pedig csoportos formában valósul meg.

Állandó témák:

- 1-4. osztályokban: – egészséges táplálkozás, aktív életmód
5. osztályokban: –aktív életmód és egészségtudatos táplálkozás
– felkészítés a serdülőkorra (védőnő, csoportbontásban)
- 6-7. osztályokban: – serdülőkori változások (védőnő, csoportbontásban)
– Dohányzás vagy egészség?
– dohányzás elleni világnap kapcsán
8. osztályokban: – fertőző betegségek megelőzése

Alsó tagozat

Tanóra	Tartalom	Módszer
környezetismeret testnevelés magyar technika és tervezés digitális kultúra	napirend mozgás – öltözködés helyes táplálkozás helyes tisztálkodás helyes testtartás étkezési szokások viselkedési szabályok az ember megismerése és egészsége baleset-megelőzés környezet és fenntarthatóság	beszélgetés figyelmeztetés szemléltetés cselekedtetés dalok játékok irodalmi alkotások feldolgozása projekt munka

Felső tagozat

Tanóra	Tartalom	Módszer
--------	----------	---------

5-6. évfolyam természettudomány angol éneke technika és tervezés digitális kultúra testnevelés	az ember megismerése és egészsége testkép, testalkat mozgás önfenntartás környezeti hatások helyes légzéstechnika testtartás higiénia betegségek megelőzése balesetek megelőzése	magyarázat beszélgetés szemléltetés figyelmeztetés cselekedtetés szituációs játékok projekt munka
7-8. évfolyam biológia földrajz angol nyelv kémia technika és tervezés digitális kultúra történelem testnevelés	étkezési szokások az ember megismerése és egészsége testkép. testalkat mozgás egészségmegőrzés baleset-megelőzés lelki egészség környezetszennyezés napirend – szabadidő háztartási vegyszerek	magyarázat beszélgetés szemléltetés cselekedtetés figyelmeztetés szituációs játékok projekt munka
osztályfőnöki munka	Az előírt egészségnevelési program, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése	témafelvetés beszélgetés külső előadó hívása

Testi nevelés

Testi nevelés	Nevelési alkalmak	Felelősök
Mindennapos testnevelés	Testnevelés órák az iskola tornatermében, sportudvarán, folyosóján, a lehetőségek szerint külső helyszínek bevonásával. Egészségnap, iskolai sportnap, kirándulások.	Pedagógusok
Iskolai sportkör	Tömegsport foglalkozások, kerületi versenyek.	Tanítók és testnevelők
A tanulók fizikai állapotának mérése	Tanévenkénti mérés.	Tanítók és testnevelők
Gyógytestnevelés 1-8. évfolyamon	Gyógytestnevelés foglalkozások az iskola tornatermében, részvétel a meghirdetésre kerülő	Gyógytestnevelő

	kerületi gyógy-úszás foglalkozásokon.	
--	--	--

Lelki nevelés lehetőségei

- Kötelezően választható etika, illetve hit- és erkölcsstan órák keretében.
- Osztályfőnöki órák, kirándulások, közös programok alkalmával.
- Iskolapszichológus egyéni és csoportos foglalkozásain. A tanórák ideje alatt is végezhető egyéni tanácsadás.

Ajánlott témakörök:

- őszinteség, bizalom
- önismeret, önértékelés, önkritika
- lelkiismeret. emberismeret
- akaraterő, türelem, kitartás, kudarcátűrés
- kapcsolatépítés, barátság, közösséghez tartozás
- egyéni érdek, csoportérdek, közérdek
- alkalmazkodás, konfliktustűrés, problémamegoldás
- szeretet, szerelem, párkapcsolat, család
- megbízhatóság, megbecsülés, áldozatvállalás
- céltudatosság, döntési képesség, felelősségvállalás

D) A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Közösségfejlesztési feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelő és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Feladat: Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

2. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösség fejlesztésében.

Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

3. Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladat: A tanulóközösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel, közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

4. Demokráciára nevelés.

Feladat: Elősegíteni a tanulók aktív állampolgárrá válását, a megfelelő képességek, beállítottság és motiváció kialakításával. A személyes, értékorientációs, interperszonális, szociális és állampolgári kompetenciák, és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség ölelje fel a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a szűkebb és tágabb társadalmi környezet életében.

5. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladat: A tanulói közösséget irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a

közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

6. A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

E) A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus feladatait a törvényi előírások szerint végzi. A pedagógus egész személyiségével nevel, ezért személyes példamutatása alapvető követelmény

- a szakmai munkában,
  - a munkafegyelem terén,
  - a kapcsolattartásban.
- A pedagógus feladata a rábízott gyerek testi épségének megőrzése,
  - a tanulók nevelése, oktatása,
  - a tananyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, értékelése,
  - a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált foglalkoztatása,
  - a szakvéleménnyel rendelkező tanulók esetén a javaslatok figyelembe vétele.
  - A pedagógus részt vesz a nevelőtestület munkájában,
  - részt vesz a munkaterv megvalósításában,
  - adminisztrációs feladatokat lát el.
  - Részt vesz a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló tevékenységek szervezésében, lebonyolításában,
  - tanulmányi versenyek szervezésében, lebonyolításában, a tanulók felkészítésében.
  - Kisérést, ügyeletet lát el, beosztás szerint helyettesít.
  - Részt vesz az iskolai és kerületi szintű értekezleteken.
  - Pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesíti.

Részletes feladatait a személyre szabott munkaköri leírás tartalmazza.

Az osztályfőnöki munka tartalma

A tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, az osztályban folyó oktató-nevelő munka koordinálása, a tanulók személyiségének fejlesztése, az iskolai értékrend közvetítése, az osztály közösségi életének megszervezése.

Az osztályfőnök nevelőmunkáját tervszerűen végzi, felkészülésnek írásos dokumentuma az osztályfőnöki tanmenet.

- A tanulók és a szülők tájékoztatása az iskola pedagógiai programjáról, házirendjéről, a várható programokról, az iskolai élet valamennyi eseményéről.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi felkészítés.
- Tudatos nevelőmunka, személyiségformáló és közösségépítő tevékenység.
- A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése, jutalmazás, elmarasztalás formáinak alkalmazása.

- Gyermekvédelmi feladatok, indokolt esetben családlátogatás.
- Szülői értekezletek, fogadóórák tartása, a szülők tájékoztatása gyermekükkel kapcsolatos valamennyi kérdésben.
- Az osztály tanulmányi munkájának és magatartásának értékelése, beszámolók, elemzések készítése.
- Tanulói hiányzásokkal kapcsolatos teendők ellátása.
- Adminisztratív feladatok elvégzése, tanügyi dokumentumok vezetése, statisztikai adatszolgáltatás.
- Értesítők és bizonyítványok megírása és kiadása.
- Javító- és osztályozóvizsgákkal kapcsolatos teendők.
- Pályaválasztás segítése.
- Közreműködés a rendezvények lebonyolításában, felügyelet biztosítása.
- Kirándulások szervezése, kísérés.
- Együttműködés a szülőkkel és az osztály tanulóival kapcsolatba kerülő valamennyi személlyel és szervezettel.

Az osztályfőnök részletes feladatait az osztályfőnöki munkaköri leírás tartalmazza.

F) A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Kiemelt figyelmet igénylő tanuló, a különleges bánásmódot igénylő gyermek, az SNI-s, BTM-es, a kiemelten tehetséges gyermek, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Sajátos nevelési igényű tanulóknál szülői kérelem és szakértői vélemény alapján, az abban megfogalmazott javaslatok figyelembe vételével, a jogszabályban biztosított eltérő bánásmód alkalmazható.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az *egyéni képességek*, az önkifejezés, a tehetség, a képzelőerő, az érzelmi intelligencia, az alkotókészség kibontakoztatását olyan tehetséggondozó foglalkozásokon érvényesítjük, ahol a játékosság, a differenciálás, széles tanulási tevékenységrepertoár, a differenciált tanítási utak felajánlása fejleszti az egyéni tudás és képességszinteket.

A tanulmányaikban lemaradó tanulókat lehetőség szerint az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások segítik.

Tehetséggondozó és további felzárkóztató foglalkozások indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőség szerint az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások segítik.

Tehetséggondozó és további felzárkóztató foglalkozások indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a tehetséggondozó foglalkozások;
- az iskolai sportkör;
- a szakkörök,
- kórusok;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás segítése.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, gyermekjóléti szolgálattal, és a családsegítő szolgálattal;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- a családlátogatások;
- továbbtanulás segítése;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése.

G) A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulók közösségei, a diákönkormányzat

Az iskola tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, a közéleti felelősségre nevelés érdekében – a Házirendben, és a DÖK SZMSZ-ben meghatározottak szerint – diákönkormányzatot hoznak létre, amelynek létrejöttét és működését diákönkormányzatot segítő pedagógus és a nevelőtestület támogatja.

A tanulók döntési jogkört gyakorolnak - a nevelőtestület véleménye meghallgatásával - saját életük tervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a Diákönkormányzatban.

A Diákönkormányzat működésének szintjei:

- osztályközösségek
- 5-8. évfolyamos tanulók DÖK vezetősége
- Diákközgyűlés
- Országos Diákparlament

A Diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulókat érintő programokat illetően az iskolai éves munkaterv elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- az iskolai Házirend elfogadása előtt.
- a tanulók által választható tantárgyokról
- amennyiben az első tanítási óra reggel nyolc óra előtt kezdődik, annak kezdő időpontjáról
- a fegyelmi eljárás során
- minden olyan felszerelésről, amit az SZMSZ-ben kell szabályozni
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez
- iskolai sportkör – a munkaterv részét képező – szakmai programjának megállapításához
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához

- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához
- az iskolai étkeztetés keretében biztosított ételek minőségéről, az iskola házirendjében szabályozott módon

A Diákönkormányzatnak egyetértési joga van:

- Az intézményben üzemelő élelmiszer-árusító üzlet nyitvatartási rendjének és az áruautomata működtetési időszakának a megállapodásban történő meghatározásához

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról
- az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről

H) A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

1. A tanulókat az iskolai életről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a Diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a Diákközyűlésen valamint a Diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
  - a Diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a Diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a Diákönkormányzat faliújságján keresztül,
  - az osztályfőnök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a tanítók és a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve az elektronikus naplón keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
4. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról, programokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein,
  - az iskola honlapján.
5. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Családlátogatás

Feladata szükség szerint a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztése érdekében.

b) Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, programjairól,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- az iskola értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,

- az iskola és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak továbbítása az iskola igazgatóságának.

c) Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozója, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás, stb.).

d) Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztályszintű programokról.

f) Az iskola honlapja

Feladata az érdeklődők tájékoztatása az iskolai dokumentumokat, programokat, aktualításokat, valamint eredményeket illetően.

A szülői értekezletek, fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, problémáikat és javaslataikat szóban vagy írásban - elsősorban választott képviselőik, tisztségviselőik útján - illetve egyénileg közölhetik az érintett pedagógussal, az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével, Intézményi tanácsával a fogadóórákon vagy előzetes időpont-egyeztetés után.

6. Az intézmény partnereinek együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

- személyes megbeszélés, konzultáció
- írásbeli megkeresés, tájékoztatás

I) A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Az 1. évfolyam kivételével a tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha az adott évfolyamra előírt követelményeket minden tantárgyból, a továbbhaladáshoz szükséges minimális szinten teljesítette. A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.

2-8. évfolyamon a továbbhaladáshoz legalább az „*elégletes*” év végi osztályzat megszerzése szükséges.

Ha a tanuló a 2-8. évfolyamon tanév végén egy, vagy legfeljebb három tantárgyból „*elégtelen*” minősítést szerez, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban javító vizsgát tehet. A javító vizsga időpontját az igazgató határozza meg.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- egyéni munkarendű tanuló volt,
- az iskola igazgatója felmentette a tanórákon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket egy tanévnél rövidebb idő alatt teljesítse,
- ha a tanuló egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott, vagy hiányzása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 %-át meghaladta és emiatt a tanuló teljesítménye a tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.
- ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Egyéni munkarendű tanulóknak félévkor és tanév végén is osztályozóvizsgát kell tenniük.

Az osztályozóvizsga kötelező tantárgyai a következők:

2. évfolyam:

magyar nyelv és magyar irodalom, matematika, angol nyelv*, etika/hit- és erkölcsstan, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés

3. évfolyam:

magyar nyelv és magyar irodalom, matematika, angol nyelv*, etika/hit- és erkölcsstan, digitális kultúra, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés

4. évfolyam:

magyar nyelv és magyar irodalom, matematika, környezetismeret, angol nyelv, etika/hit- és erkölcsstan, digitális kultúra, ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés

5. évfolyam:

magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, természettudomány, történelem, angol nyelv, , etika/hit- és erkölcsstan, digitális kultúra, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés

6. évfolyam:

magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, történelem, természettudomány, digitális kultúra, angol nyelv, etika/hit- és erkölcsstan, hon- és népismeret ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés

7. évfolyam:

magyar nyelv és magyar irodalom, matematika, történelem, állampolgári ismeretek, fizika, kémia, biológia, földrajz, digitális kultúra, angol nyelv, etika/hit- és erkölcsstan, dráma és színház, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés

8. évfolyam:

magyar nyelv és magyar irodalom, matematika, történelem, állampolgári ismeretek, fizika, kémia, biológia, földrajz, digitális kultúra, angol nyelv, etika/hit- és erkölcsstan, dráma és színház, ének-zene, vizuális kultúra

*Megjegyzés: a 2-3. évfolyamon csak az angolos osztályoknak, 4.-től mindenkinek.

A tanulmányok alatti vizsgákkal (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló és javítóvizsga) kapcsolatos tudnivalók:

- Az osztályozó vizsga tervezett időpontjáról az érintettek értesítést kapnak, külön jelentkezni nem szükséges.
- A vizsgakövetelmények: az egyes tantárgyak követelményei azonosak az iskola pedagógiai programjában szereplő követelményekkel.
- A vizsgák jellemzően írásbeli és szóbeli részekből állnak, ettől eltérő esetben ezt a tényt külön közölni kell a szülővel.
- Az értékelésre vonatkozó szabály: a tanuló osztályzatára a kérdező tanár tesz javaslatot és a vizsgabizottság hagyja jóvá.
- A követelményeket az 1. számú melléklet tartalmazza.

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei:

A tanulónak teljesítenie kell a helyi tantervben előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból, amely nem lehet kevesebb, mint a Kerettanterv minimumkövetelménye.

A 7. évfolyam angol nyelv vizsgája

A 7. évfolyam tanulói a tanév végén angol nyelvből vizsgát tesznek az iskola angol tanáraiból felállított vizsgabizottság előtt. Az itt szerzett érdemjegy 200 %-nak számít.

A tanév végi vizsga anyaga a pedagógiai programban a hetedik évfolyamra megfogalmazott követelményeknek felel meg. A vizsgakövetelményeket szeptemberben a tanulók tudomására kell hozni.

J) Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei, valamint a tanuló átvételének szabályai

1. Az iskolába való beiratkozással a szülő vagy törvényes képviselő elfogadja az iskola alapidokumentumait.
2. **Leendő első osztályosok beiratkozásakor** ha az iskola – a megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolásra a felvételi, átvételi kérelmet benyújtókat meg kell hívni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend határozza meg. A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók felvételi, átvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.
3. Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló
  - szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy
  - testvére az adott intézmény tanulója, vagy
  - munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található, vagy
  - az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől egy kilométeren belül található.
4. **Az első osztályba történő beiratkozás feltétele**, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse. Ha a gyermek az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget korábban eléri, a kormányhivatal a szülő kérelmére szakértői bizottság véleménye alapján engedélyezheti, hogy a gyermek hat éves kora előtt megkezdje tankötelezettségének teljesítését.

5. Beiratkozásakor be kell mutatni:

- a gyermek személyi azonosítóját és lakcímét igazoló hatósági igazolványt,
- a gyermek társadalombiztosítási azonosító jelét tartalmazó igazolványt (TAJ kártya),
- ha van, szakvélemény a szakszolgálatától, szükség esetén a szakértői bizottság véleménye
- külföldieknél: Magyarországon tartózkodás jogcímét igazoló dokumentumot.

6. A 2-8. osztályba történő átvétel esetén be kell mutatni:

- a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímét igazoló hatósági igazolványt,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt, külföldieknél: a Magyarországon tartózkodás jogcímét igazoló dokumentumot, az előző iskola által kiállított „Értesítés iskolaváltoztatásról” nyomtatványt,
- tanév közbeni átvételkor a tájékoztató füzetet vagy az elektronikus naplóból generált, és kinyomtatott tájékoztató füzetet

Az iskola beiskolázási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésére, a tanuló korábbi tanulmányi eredményeinek, magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

A más iskolából átvett tanuló – amennyiben a szaktanárok javaslata alapján az igazgató indokoltnak tartja – a 16 óráig történő kötelező benntartózkodás alól felmentést nem kap.

Amennyiben szükséges, korrepetálással, türelmi idő biztosításával könnyítik meg a befogadó osztály tanulmányi munkájába történő beilleszkedését.

A más iskolából átvett tanuló szükség esetén különbözeti vizsgát tesz. Iskolánkban ez az ének-zene, ill. az angol tantárgyakra vonatkozik, mivel ezeket magasabb óraszámban tanítjuk. Az, hogy szükség van különbözeti vizsgára azt a szaktanárok javaslatára az igazgató dönti el a tanuló tudása és a helyi tanterv alapján.

Évfolyamisméltés esetén a tanuló korrepetálása szükséges a következő tanév első félévében.

7. Felvétel – átvétel az ének-zenét, ill. az angol nyelvet magasabb óraszámban tanuló osztályokba

Az **ének-zenei** osztályba jelentkező tanulók részére **zenei meghallgatást tartunk**, melynek célja a gyermekek hallásának, intonációs készségének és ritmusérzékének vizsgálata a fejlesztés lehetőségeinek felmérése érdekében.

Amennyiben a jelentkező tanuló felvételt nyert zenei osztályba, haladékot kaphat az esetleges hiányosságok pótlására. A felzárkóztatásra biztosított időtartam hosszát a szaktanár állapítja meg.

Angol nyelvet magasabb óraszámú csoportba átvételüket kérő tanulók csoportba sorolásáról szintfelmérést követően a szaktanárok és osztályfőnökök javaslata alapján az igazgató dönt.

K) Az elsősegélynyújtás alapismereteinek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Alapszintű elsősegélynyújtás

Nevelési cél: az élet érték, az élet védelme

A tanulók 1-8. évfolyamon megismerkednek az elsősegélynyújtás alapjaival, a vészhelyzetek felismerésével és azok ellátásával.

A feldolgozás módja, keretei:

1-2. évfolyamon: testnevelés órákon, projekt-munka keretében, Egészségnapon

3-4. évfolyamon: környezetismeret, testnevelés órákon, projekt-munka keretében, Egészségnapon

5-6. évfolyamon: természettudomány, testnevelés, osztályfőnöki órákon, Egészségnapon

7-8. évfolyamon: biológia, testnevelés, osztályfőnöki órákon, Egészségnapon

HELYI TANTERV

A) Az iskola által használt kerettantervek

Óraterv a kerettantervekhez – 1-4.évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv	3	3	2	2
Magyar irodalom	4	4	3	3
Angol nyelv				2
Matematika	4	4	4	4
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Kötelező óraszám	24	24	24	25
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2

Óratervi háló a helyi tantervhez								
(A csillaggal jelzett órák a szabadon felhasználható órákat jelzik)								
	1.a ének	1.b angol	2.a ének	2.b angol	3.a ének	3.b angol	4.a ének	4.b angol
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7	5	5	5	5
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret					1	1	1	1
Angol		2*		2*		2*	2	2+2*
Ének-zene	2+2	2	2+2*	2	2+2*	2	2+2*	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra					1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
összesen:	24	24	24	24	24	24	25	25

Óraterv a kerettantervekhez – 5-8.évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv	2	2	1	1
Magyar irodalom	2	2	2	2
Angol nyelv	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	3
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány	2	2		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Ének-zene	2	1	1	1
Hon- és népismeret		1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház				1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötelező óraszám	27	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	1	2	2	2

Óratervi háló a helyi tantervhez								
(A csillaggal jelzett órák a szabadon tervezhető órákat jelzik)								
	5.a ének	5.b angol	6.a ének	6.b angol	7.a ének	7.b angol	8.a ének	8.b angol
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	3	3	3	3
Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ism.							1	1
Hon- és népismeret			1*	1*				
Etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Természettudomány	2	2	2	2				
Kémia					1	1	2	2
Fizika					1	1	2	2
Biológia					2	2	1	1
Földrajz					2	2	1	1
Angol	3	3+1*	3	3+1*	3	3+2*	3	3+1*
Ének-zene	2+1*	2	1+1*	1	1+2*	1	1+1*	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház							1*	1*
Technika és terve	1	1	1	1	1	1		
Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1	1	1
összesen:	28	28	28	28	30	30	30	30

B) A kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások tartalma és óraszámok

Iskolánk a „Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára” ill. a „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára” elnevezésű kerettanterveket használja.

A kötelező és a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga a mellékletben található.

Az óratervek alapján kerül megszervezésre a tanulók, az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. A tanítási órák megszervezhetőek különböző évfolyamok, különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is. Jellemzően csoportbontásban oktatott tantárgyak: angol nyelv, digitális kultúra, technika és tervezés

Az angol nyelv tantárgyból a csoportok kialakítása érdekében nyelvi szintfelmérő megírását tesszük kötelezővé.

A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható tanítási óra.

Az óratervekben felsorolt tantárgyak kötelezőek, kivéve az Etika/Hit- és erkölcsstan tantárgyat, amely kötelezően választható.

Nem kötelezően lehet választani az emelt óraszámú az ének-zenét, ill. az emelt óraszámú tanított angol nyelvet.

A kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások tartalma elektronikusan a hunyadi-zuglo.hu oldalon találhatóak meg.

C) Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

A taneszköz kiválasztásánál a szakmai közösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz (tanulói, tanári, iskolai) feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- A taneszköz több tanéven keresztül használható legyen, cseréje csak az oktatás minőségének javítása érdekében történjen.
- A tankönyv (munkafüzet, atlasz stb.) rajta legyen a hivatalos tankönyvjegyzéken, a felmenő osztályok tankönyvei egymásra épüljenek.
- A szemléltető eszközök – faliképek, térképek, modellek, stb. – legyenek esztétikusak, kellő méretűek és szakmailag kifogástalanok.
- A tanórán használható technikai eszközök legyenek könnyen kezelhetőek és lehetőleg mobilak.
- A könyvtári taneszközök – szótárak, lexikonok, enciklopédiák, stb. – legyenek a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelőek, segítsék az önálló ismeretszerzést, feladatmegoldást és kutatómunkát.
- A sport-, kísérleti- és mérőeszközök legyenek megfelelő méretűek, biztonságosak és tartósak.
- A tanulónak kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév kezdetén a szaktanárok tájékoztatják. Ezen taneszközök beszerzése a tanév kezdetén a szülő kötelessége.
- A törvényi szabályozásnak megfelelően az iskola gondoskodik a térítésmentes tankönyvellátásról az arra jogosultaknak.
- Az iskola a fenntartónál kezdeményezi az oktatáshoz szükséges tanári és iskolai taneszközök, tanulmányi segédletek és szemléltető eszközök beszerzését.

D) A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- témákat, fejlesztési területeket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.

Szabályozása:

- legyen életszerű,
- készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira,
- nyújtson lehetőséget az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására.
- Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása segítse elő a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.
- A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait.
- Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát.
- Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és az itt élők megismerését, megbecsülését.
- Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.
- Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

- A tanulók ismerjék meg a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket
- A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését.
- A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja.

- Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásnak és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését.
- Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, vagyis az empátiának a fejlesztésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.
- Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon: a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a

kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére.

- Kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése.
- A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít a testi és lelki harmónia eléréséhez.

- Ösztönözni kell a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelésmódszereinek alkalmazására.
- Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.
- Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.
- Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros, függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Nagy hangsúlyt fektetünk a személyiség fejlesztésére, célul tűztük ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, saját élményű tanuláson keresztül ismerjék meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és - megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

- A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában.
- Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességre tekintettel használja.

- Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.
- Az iskolának fel kell készítenie a tanulókat a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására.
- A tanulók ismerjék meg azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – betekintést kell nyújtania a munka világába.

- olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani számukra, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken.
- segíteni kell őket a megfelelő középfokú oktatási intézmény kiválasztásában.
- fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

- A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról.
- Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén.
- Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát.
- Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését.
- Az iskola biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

- Cél, hogy a tanulók eligazodjanak a média világában.
- Értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét.
- A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenységközpontúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet tartalmas és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.
- A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

- A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata.
- Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.
- Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a kísérletezés módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.
- Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.
- A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

E) A választható tantárgyak, foglalkozások, és ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Az iskola tanulói, illetve szüleik választhatnak a pedagógiai program keretei között a választható tantárgyak, foglalkozások közül az alábbiak figyelembe vételével:

- Az iskolába történő felvételkor a szülő eldöntheti, hogy gyermeke etika vagy hit- és erkölcstan órákon vegyen részt. Választását a törvény által meghatározott időpontban módosíthatja.
- A különböző tanórán kívüli foglalkozások tanév elején kerülnek meghirdetésre, lehetőség van az érdeklődési körnek, tanulmányi eredménynek megfelelő foglalkozást, szakkört, sportfoglalkozást választani. A jelentkezés feltételeiről, szabályairól az adott szakmai munkaközösség bevonásával az igazgató dönt.

F) A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése, a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

1. Az iskola a nevelő oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.
2. Az előírt követelmények teljesítését az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrizzük. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is. Kiemelten fontos, hogy a tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében minél többször ellenőrizzük a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában.
3. A tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését és minősítését elsősorban az alapján végezzük, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez.
4. A felszerelés hiánya önmagában nem osztályozható, de ez a tanulót nem mentesíti az órai munka értékelése alól.
5. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
  - Az első évfolyamon és a második évfolyam félévekor minden tantárgy esetében szöveges értékelést alkalmazunk, kiegészítve a magasabb óraszámban tanított tantárgyak értékelésével; 1. osztályban év végén a bizonyítványban a törzslapon és a naplóban is a tantervi követelmények teljesítését szövegesen értékeljük „*kiválóan teljesített, jól teljesített, megfelelően teljesített, felzárkóztatásra szorul*” minősítések alkalmazásával.
  - Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló
    1. évfolyamon és a 2. évfolyamon első félévében a tantárgyat tanító nevelő negyedévente szövegesen értékeli a tanuló munkáját, és erről értesíti a szülőt.
    2. évfolyam év végétől 8. évfolyam végéig a tanulók munkáját minden tantárgyból év közben érdemjegyekkel, a félév és a tanév végén osztályzattal minősítjük. A félévi és év végén az egész tanévet értékelő osztályzatokat az érdemjegyek és a tanuló adott időszakra vonatkozó tanórai teljesítménye alapján határozzuk meg.
  - Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
  - Félévenként heti 1-2 órás számú tantárgy esetén legalább 3, heti 3 vagy több órás számú tantárgy esetén legalább 4 érdemjegy adása szükséges a félévi, illetve az év végi osztályzat megállapításához.
  - Az iskolánkban folyó pedagógiai munka fontos eleme, hogy a tanulóknak visszacsatolást biztosítson teljesítményükről, mely folyamatos, rendszeres ellenőrzést, értékelést jelent. Az ellenőrzések formái lehetnek például gyűjtőmunka, szóbeli felelet, házi dolgozat, kisdolgozat

(egy óra anyagát vagy kisebb anyagrészt tartalmaz), témazáró dolgozat, projektmunka, országos mérések.

- A tanuló által szerzett érdemjegyekről a tárgyat tanító pedagógus értesíti a szülőt az elektronikus ellenőrzőn keresztül.
- Az érdemjegyek tanulmányi rendszerbe történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség határideje: amikor az érdemjegy a tanuló tudomására jut, onnan számított három munkanapon belül be kell írni a jegyet.
- A tanuló tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók témazáró és nagydolgozatainak értékelésekor – ha a központi felmérés más arányokat nem tartalmaz – az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végezzük:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-40%	elégtelen (1)
41-60%	elégséges (2)
61-75%	közepes (3)
76-90%	jó (4)
91-100%	jeles (5)

- Tanév végén az egész éves teljesítményt kell értékelni.
  - A tanulók magatartását és szorgalmát az első évfolyamon félévkor és a tanítási év végén az osztályfőnök szövegesen minősíti, és azt az értesítőbe, a bizonyítványba, törzslapra és a naplóba bejegyzi. A 2-8. évfolyamon az osztályfőnök minden hónap végén érdemjeggyel értékeli.
  - A magatartás és szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe illetve a bizonyítványba, törzslapra, naplóba be kell jegyezni.
6. A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a *példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)* érdemjegyeket, illetve osztályzatokat alkalmazzuk.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) *példás (5)* az a tanuló, aki

- a házirendet betartja
- tanórán és tanórán kívül is példamutatóan, rendesen viselkedik
- kötelességtudó, feladatait teljesíti
- önként vállal feladatokat, és azokat maradéktalanul elvégzi
- tisztelettudó
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvarias, előzékeny, segítőkész
- az osztály és az iskolaközösség életében aktívan részt vesz
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet

- nincs figyelmeztetése, intője vagy megrovása

b) *jó (4)* az a tanuló, aki

- a házirendet betartja
- tanórán és tanórán kívül rendesen viselkedik
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti
- önként nem, vagy ritkán vállal feladatokat, de a rábízottakat teljesíti
- az osztály és az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- nincs intője vagy megrovása

c) *változó (3)* az a tanuló, aki

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be
- tanórán és tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- feladatait nem teljesíti minden esetben
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben durva
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- igazolatlanul mulasztott
- osztályfőnöki intője van

d) *rossz (2)* az a tanuló, aki

- az iskolai házirend előírásait sorozatosan megsérti
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- viselkedése romboló hatású,
- az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- több alkalommal igazolatlanul mulasztott
- több figyelmeztetést, intést stb. kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokú büntetése

7. A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a *példás (5)*, a *jó (4)*, *változó (3)*, *hanyag (2)* érdemjegyeket, ill. osztályzatokat alkalmazzuk.

Iskolánkban a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) *példás (5)* az a tanuló, aki

- adottságainak megfelelő, egyenletes teljesítmény nyújt
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- tanórákon aktív, szívesen vállal többletfeladatokat is, és azokat elvégzi
- munkavégzése pontos, megbízható
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

b) *jó (4)* az a tanuló, aki

- adottságainak megfelelő, viszonylag egyenletes teljesítményt nyújt
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- tanórákon többnyire aktív
- többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti
- taneszközei tiszták, rendezettek,

c) *változó (3)* az a tanuló, aki

- tanulmányi teljesítménye elmarad adottságaitól
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban kitartó, feladatait nem mindig teljesíti
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik

d) *hanyag (2)* az a tanuló, aki

- adottságaihoz mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- feladatait folyamatosan nem végzi el
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül
- félévi vagy év végi osztályzata valamelyik tantárgyból elégtelen

A magatartás és szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

8. Azt a tanulót, aki példamutató magatartást tanúsít és képességeihez mérten folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy az osztály, ill. az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola jutalomban részesíti.

Iskolai szintű jutalmazások formái:

1. Hunyadi tanulmányi díj

A Hunyadi tanulmányi díjat a Hunyadi János Ének-zenei, Nyelvi Általános Iskola Diákönkormányzatának javaslatára a nevelőtestület hozta létre. A díj odaítélésének szempontjai összhangban vannak az iskola Pedagógiai Programjában meghatározott nevelési célkitűzésekkel.

A Hunyadi Tanulmányi díjra javasolhatók azok a kiemelkedő tanulmányi eredményeket elérő, példamutató magatartást tanúsító 8. osztályos tanulók, akik megfelelnek az alábbiaknak:

- tanév végi bizonyítványainak eredménye jeles vagy kitűnő
- részt vesz az iskolai szintű tanulmányi versenyeken
- képviseli az iskolát a kerületi, fővárosi, országos tanulmányi versenyeken
- érdeklődő, nyitott, kreatív, alkotó
- becsüli a szorgalmas tanulást, munkát, tudást
- aktívan részt vesz a tanulási folyamatban, tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti
- emberi tulajdonságaival és közösségi magatartásával példát mutat diáktársai számára

A Hunyadi Tanulmányi díj kiosztására minden évben a tanévzáró ünnepélyen kerül sor. Odaítéléséről a szaktanárok, osztályfőnökök javaslatára a nevelőtestület dönt.

2. Hunyadi közösségi díj

Kiemelkedő közösségi munkáért és példamutató magatartásért adható elismerés. Olyan felső tagozatos tanulónak ítélhető oda, aki az iskolával legalább 2 éve tanulói jogviszonyban áll. Az osztályfőnök, osztályközösség tehet javaslatot, a nevelőtestület egyetértésével az igazgató hagyja jóvá.

Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatás rendszere

A szóbeli számonkérés lehet: szóbeli felelet, előadás, memoriter

Az írásbeli számonkéréssel kapcsolatos jellemzők:

- Történhet papíralapon vagy online alkalmazásban
- Fajtái: írásbeli felelet, röpdolgozat, témazáró dolgozat, házi dolgozat
- Egyazon tanítási napon maximum kettő nagydolgozat, témazáró dolgozat íratható.
- A témazáró dolgozatokat legalább egy héttel korábban be kell jelenteni.
- A nagydolgozatot, témazáró dolgozatot a szaktanárnak 10 tanítási napon belül értékelnie kell.
- A témazáró érdemjegye maximálisan kétszeresen súlyozható.
- A témazáró dolgozatokat a tanár a tanév végéig megőrzi, a szülő a fogadóórán megtekintheti.

Gyakorlati beszámoltatás:

- Egyes készségtárgyak oktatásának számonkérési formája.

- ének-zene: a tanult dal, zenei részlet előadása,
- vizuális kultúra: bármilyen technikával létrehozott alkotás értékelése
- technika és tervezés: az órán létrehozott tárgy értékelése
- testnevelés: gyakorlat bemutatása

G) A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

1. Az idegen nyelv, a digitális kultúra és a technika és gyakorlat tantárgyak eredményes oktatása érdekében felezett tanulócsoportokat szervezünk.
2. Az idegen nyelvi (angol) csoportbeosztás:
Harmadik osztály végén (a „b” osztályokban) a tanulók az addigi teljesítményük, terhelhetőségük, a szintfelmérők eredménye, valamint a szaktanárok, az osztálytanítók és az igazgató közös döntése alapján normál tantervű, illetve magasabb órászámú csoportbesorolásba kerülnek. A továbbiakban a normál tantervű csoport heti három, a magasabb órászámú csoport heti öt órában tanulja az angol nyelvet.
3. A későbbiek során a két csoport között bizonyos esetekben lehetőség nyílna az átjárhatóságra. Csoportváltásra kizárólag szigorú szakmai és egyéni szempontok mérlegelése után, egy lezárt tanévet követően kerülhet sor a szaktanárok és az igazgató döntése szerint. Normál tantervű csoportból emelt órászámúba való váltás esetén a tanuló augusztus utolsó hetében (az új tanév megkezdése előtt) különbözeti vizsgát tesz. A csoportváltást a szülőnek írásban kell kérelmeznie, illetve a szaktanár is kezdeményezheti.
4. Normáltanterv szerint haladó csoportok esetén a csoportba sorolásnál szülői kérelmeket nem tudunk figyelembe venni.
5. Az digitális kultúra valamint a technika és tervezés tantárgyak csoportbeosztását a tantárgyfelosztás figyelembe vételével a szaktanárok látják el az osztályfőnök egyetértésével.

H) A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának felmérését minden tanévben a következő módszerrel végezzük el:

1. Aerob állóképesség mérése:
alsóban 6 perces, felsőben 12perces (Cooper) futás
2. alsó végtag dinamikus erejének mérése:
helyből távolugrás
3. A vállöv és a kar erejének, állóképességének mérése:
mellső fekvőtámaszban karhajlítás-nyújtás folyamatosan, kifáradásig, maximum 2 percig
4. A csípőhajlító és hasizmok erő és erőálló képességének mérése:
hanyattfekvésből felülés (láb hajlítva, talp a talajon, kar tarkón), térdérintéssel folyamatosan, kifáradásig, maximum 3 percig
5. A hátizmok erő és erőálló képességének mérése:
hason fekvésből (tenyér a fülnél) törzsemelés és -leengedés folyamatosan, kifáradásig, maximum 3 percig

I) A környezeti nevelés elvei

A környezeti neveléssel átfogó célunk, hogy elősegítsük tanulóink környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

A környezeti nevelés kiterjed az emberi együttélésre, illetve az ember és a természet kapcsolatának bemutatására és formálására, ami elősegíti a környezet- és egészség-tudatosság erősödését. A pedagógiai gyakorlatban kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (mindenekelőtt konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a mentálhigiénés nevelésre is.

- a) A környezeti nevelés az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira épít. Feladatunk az értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása.
- b) A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak.
- c) A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti integráció, rá kell mutatnunk az egyes különálló tantárgyakban foglalt környezeti ismeretek összefüggéseire.
- d) A hagyományos tanítási órákon kívüli iskolai helyzetekben a környezeti nevelésnek számos lehetősége van, pl. a tanulók művészeti, sport, játék és közéleti tevékenységeinek során.
- e) A iskolai élet mindennapjaiban is érvényesüljön a nevelőintézmény egészének ökológiai kultúrája (pl. a hulladék újrahasznosítás, energiatakarékosság stb.) és társas harmóniájának rendje (pl. demokratikus fórumok, együttműködés helyi közösségekkel stb.).

A környezeti nevelés célkitűzései

- a) Rendszerszemléletre való nevelés

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel, hogy önmaguk lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit, és önállóan keressék az arra adható válaszokat. Ennek során el kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a fejlődés és a környezet összefüggő rendszerét.

- b) Problémamegoldó gondolkodás

A tanulók keressenek válaszokat a problémákra. Igényeljék több alternatíva felállítását az egyes problémák megoldása során, s ezek értékelése és ellenőrzése után képesek legyenek a helyes, a megfelelő kiválasztására.

- c) Globális összefüggések megértése

A létező környezeti problémák mögött gazdasági, társadalmi problémák állnak, amelyek globális szinten is jelentkeznek. A tanulók ne csak egyenként lássák ezeket a gondokat, hanem azok társadalmi, gazdasági összefüggéseit is keressék. Igyekezzenek az okokat azonosítani saját környezetükben, és tanuljanak meg ezeket szem előtt tartva cselekedni.

A természet, az élet, a biológiai sokféleség jelentőségének megértése

Az ember a természet része, csak akkor van esélye a boldogulásra, ha együttműködik környezetével, és nem uralkodni akar felette, ami a természet törvényeinek megértését, az élet minden formájának elismerését feltételezi. Ismerjék fel, hogy biológiai sokféleség nélkül nincs emberi létezés sem.

Választott programok és alkalmazott módszerek

A médiában megjelenő, mértéktelen fogyasztásra ösztönző reklámok hatásainak ellensúlyozására egyfajta módszer az iskola példamutatása, ennek keretében:

- Szelektív szemétyűjtés megszervezése;
- Szárazelemek gyűjtése; évenkénti papír, PET palack és használt elektronikai eszköz-gyűjtési akciók;
- Környezetbarát, újrahasznosítható anyagok használata;
- Takarékoság, takarékos megoldások alkalmazása (pl. energiatakarékos izzók, víztakarékos berendezések és eljárások, hőszigetelt nyílászárók stb.);
- Cserepes, élő növények az osztálytermekben, folyosókon;
- Ösztönözzük az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítását;
- Követendő mintákat mutatunk;
- Felelősségteljes cselekvésre ösztönzünk.

Az egészségnevelési és környezeti nevelési program megvalósítása elsősorban a tantestület elkötelezettségén, a személyes példamutatáson és azon múlik, hogy mennyire sikerül a családokat az általunk képviselt értékek és követelmények mellé állítani.

I) A településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerése

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a kerületben élő nemzetiségek kultúrájának megismerését szolgáló tananyag a különböző tantárgyak tananyagába van integrálva.

J) A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Célunk, olyan pedagógiai környezet kialakítása, mely tiszteletben tartja a sokszínűséget, mentes a hátrányos megkülönböztetéstől, jogellenes elkülönítéstől, biztosítja a közoktatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférést, a szegregációmentességet, valamint az egyenlő bánásmód elvének érvényesülését az alábbi területeken:

- a beiratkozásnál,
- a tanításban, ismeretközvetítésben,
- a gyerekek egyéni fejlesztésében,
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében,
- a pályaorientációban.

Szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközitthon;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár;
- valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok számára nevelési, életvezetési tanácsadás;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység;

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközitthon;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár;
- valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- bukásra álló tanulóval való differenciált foglalkozás, egyéni fejlesztés;
- évfolyamisméltés esetén a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;

- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók fejlesztését szolgáló tevékenységek

Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés-specifikus módszertani eljárások alkalmazása.

A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek igényeitől függő pedagógiai eljárások, eszközök, módszerek, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

Együttműködés a speciális fejlesztést folytató szakemberekkel.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus

- szükség esetén egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- a szakemberek iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

Az eredményes pedagógiai munka érdekében általános törekvésünk, hogy osztályonként a tanulási nehézséggel küzdő különleges bánásmódot igénylő tanulók számára ne lépje túl a 10%-ot.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

A tanulók iskolai fejlesztését a szociális-kommunikációs készségek fejlesztése és a rugalmasabb viselkedésrepertoár kialakítása határozza meg. Iskoláskorban is folytatni kell a korai fejlesztésben és óvodai nevelés során alkalmazott fejlesztő eljárásokat, illetve szükség lehet az iskoláskor előtti képességfejlődés területeinek fejlesztésére. Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai általában módosításokkal egyeznek meg a Nat-ban és a kerettantervekben rögzített pedagógiai szakaszokkal és tartalmakkal. A módosításokat a helyi tantervekben és egyéni fejlesztési tervekben kell meghatározni a gyermekek egyéni szükségleteinek, fejleszthetőségének megfelelően.

A jó értelmi és nyelvi képességekkel rendelkező tanulók esetében előfordulhat, hogy az egyes műveltségi területeken meghatározott tartalmak jelentős részét a NAT-ban és a kerettantervekben meghatározott életkorban képesek elsajátítani. Ezekben az esetekben egyéni fejlesztési terv alapján a szociális-kommunikációs és speciális kognitív készségek párhuzamos fejlesztése szükséges.

Az alábbi szakaszolás az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek speciális fejlesztésének általános vázlata. Tartalmazza azokat a többlettartalmakat, amelyeket az egyéni fejlesztési tervekbe szükséges beépíteni.

A fejlesztést minden gyermek esetében az első szakaszban kell kezdeni. Az egymásra épülő szakaszok időtartama előre nem határozható meg. A fejlesztés üteme és a tanuló továbblépési lehetősége függ a fejlődés mért eredményeitől, azaz: a gyermek képességeitől és a szakszerű képzés intenzitásától.

1. Első szakasz

Korai diagnózis esetén egybeeshet a korai fejlesztés és az óvodai nevelés időszakával, de gyakran belenyúlik az alsó tagozat időszakába.

Fő célja a rehabilitáció. A gyermek formális és informális felmérésének tapasztalataira alapozva, egyénre szabott hosszú, közép- és rövid távú tervre épül.

Célja a tanuló elemi beilleszkedési készségeinek, adaptív viselkedésének kialakítása. Ennek érdekében:

- a szociális/kommunikációs alapkészségek célzott fejlesztése,
- az autizmusból és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása,
- az ismétlődő, sztereotip, helyzetnek nem megfelelő viselkedés kialakulásának megelőzése, illetve rendezése,
- fogyatékoság-specifikus vizuális információhordozókkal segített ún. protetikusan, segédeszközökkel felszerelt augmentatív környezet, eszközök használatának elsajátítása, adaptív viselkedési formák, szokások kialakítása.

Fejlesztési területek:

a) Kommunikáció/szociális viselkedés

- Beszéd előtti, csecsemőkori kommunikáció elemeinek tanítása.
- Szociális kapcsolatteremtés elemeinek tanítása (pozitív megerősítéssel).
- Beszéd vagy - beszéd kialakulásának hiányában - augmentatív és alternatív eszközzel történő kommunikáció használatának tanítása.
- Tanítási helyzetben szükséges elemi szociális viselkedés kialakítása.
- Augmentatív és alternatív kommunikációs eszközök (nem kizárva pl. az írott nyelvet) használatának tanítása napi rutinokban, a gyermek életének valamennyi színterén.

b) Fejlődési funkcióelmaradások, önkiszolgálás

- Alapvető készségek kialakítása (étkezés, szobatisztaság, tisztálkodás, öltözködés).

c) Kognitív fejlesztés

- Elemi ismeretek, fogalmak.

- Elemi logikai műveletek és összefüggések tanítása.
- Szociális kognitív készségek fejlesztése.
- Egyszerű aktivitásformák kialakítása strukturált keretek között (pl. játék-, használati és taneszközök célszerű használata).
- Általánosítás képességének fejlesztése.
- Az elsajátított képességek önálló használatának tanítása.
- Az elsajátított képességek más összefüggésben való használata.
- Képességek alkalmazása más, elsősorban otthoni környezetben stb.

d) Viselkedésproblémák kezelése

- Viselkedésproblémák megelőzése.
- Alternatív viselkedések kialakítása.
- Meglévő viselkedésproblémák kezelése.

2. Második szakasz

Egybeeshet az alapfokú nevelés időszakával, de gyakran belenyúlik a középfokú nevelés-oktatás szakaszába. Célja az elsajátított ismeretek bővítése és a változatos aktivitásokban való minél önállóbb részvétel iskolai, otthoni és egyéb iskolán kívüli környezetben.

Fejlesztési területek: az előző szakasz területei bővülnek az alábbiakkal:

- képességek szinten tartása az önállóság fejlesztésével,
- a szociális-kommunikációs kompetencia fejlesztése, spontán, funkcionális kommunikáció kiterjesztése,
- kognitív fejlesztés, különös tekintettel a problémamegoldó gondolkodásra
- ismeretek bővítése
- önellátás körének bővítése,
- házimunka,
- munkára nevelés megalapozása.

3. Harmadik szakasz

Egybeeshet az alapfokú nevelés időszakával vagy a középfokú nevelés-oktatás szakaszával. Cél a felnőtt korban egyénileg elérhető legmagasabb szintű adaptáció, önállóság és munkavégző képesség elérésének megalapozása.

Fejlesztési területek: az előző szakasz területei bővülnek az alábbiakkal:

- képességek szinten tartása,

- tantárgyi ismeretek a Nat-ban és a kerettantervekben meghatározott tartalmak adaptálásával, az egyén képességeinek megfelelően,
- önszervezés, önállóság, táguló szociális integráció,
- munkára nevelés, pályorientáció.

Gyermek és ifjúságvédelmi tevékenység

1. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
2. Feladatai közé tartozik különösen:
  - a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
  - esetmegbeszélést kezdeményez,
  - szükség szerint családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
  - a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
  - segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
  - tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
3. Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására, megszüntetésére. A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
  - meg kell keresni a problémák okait,
  - segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
  - jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.
4. Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:
    - a felzárkóztató foglalkozások,
    - a tehetséggondozó foglalkozások,
    - az indulási hátrányok csökkentése,
    - a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
    - a pályaválasztás segítése,
    - a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
    - egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
    - a családi életre történő nevelés,
    - a napközis foglalkozások,
    - az iskolai étkezési lehetőségek,
    - az egészségügyi szűrővizsgálatok,

- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
  - a szülőkkel való együttműködés,
  - tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.
5. A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:
- nevelési tanácsadóval,
  - gyermekjóléti szolgálattal,
  - családsegítő szolgálattal,
  - polgármesteri hivatallal,
  - gyermekorvossal, védőnővel,
  - továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.

A nevelés-oktatás eredményességének vizsgálata

Esélyegyenlőségi szempontból kiemelt vizsgálati területek:

- a kompetenciamérés eredményei
- továbbtanulási mutatók
- a bukások és az évismétlések aránya

Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek,

A tananyag vagy annak egy része – a tanár és a tantestület választása alapján – feldolgozható a tanulók, a tanulócsoporthoz és a pedagógusok közös tevékenysége, közös problémamegoldása során, projektoktatás keretében, valamint témanapon, témahéten is.

A projekt tartalma alapján kapcsolódhat tantárgyhoz, műveltségterülethez vagy szabadidős, szakköri tevékenységhez és nagyobb évfordulókhöz. Megvalósítható projekt (tematikus) napokon, kirándulásokon (pl. Hunyadi-túra, stb.) vagy a tanítási szünetekben (szaktáborok, alkotó táborok). A projekt/tematikus napokon a tanítási óra, mint szervezeti forma nem kerül alkalmazásra. Valamennyi intézményen kívüli program szervezése a szülői nyilatkozatok birtokában történik.

A projekt nap kiterjedhet évfolyamokra, tagozatokra vagy az egész iskolára.

A projekt tervezése, szervezése és megvalósítása során az alábbiak szerint járunk el:

Tervezés, szervezés: célok, feladatok megfogalmazása, a komplex téma egységekre bontása, tanulócsoporthoz megszervezése, munkahelyszín és a munkaformák kiválasztása.

Kivitelezés: adatgyűjtés, a téma feldolgozása, esetleges korrigálás, a produktum létrehozása

A projekt/produktum bemutatása (előadás, kiállítás, stb.) a projektben résztvevők és/vagy az egész iskola részére.

A projekt értékelése, tanulságok összegzése a tanulók és a tantestület körében.

a. Az otthoni és napközis felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni és napközis felkészüléshez előírt feladatok mennyiségének és formájának meghatározása elsődlegesen a konkrét helyzetre és a pedagógiai folyamat egészére rálátással rendelkező pedagógus kompetenciája.

A pedagógus a feladatok meghatározásakor figyelembe veszi a tanulók életkori sajátosságait és egyéni képességeit.

A szóbeli és/vagy írásbeli házi feladat adható az osztály (tanulócsoport) egészére vonatkozóan és differenciáltan, illetve akár egyénre szabottan is.

Az otthoni feladatok előírásakor a pedagógus – a lehetőségekhez mérten – figyelembe veszi a többi tantárgyra általában jellemző, illetve szokásos otthoni feladatok mennyiségét is.

Ugyancsak figyelembe vett tényező a házi feladat meghatározásánál a két tanítási óra közötti időtartam.

A tanítási szünetekre adott – akár szorgalmi jellegű – otthoni felkészülést igénylő feladatok a tanulók elsődleges szüneti tevékenységéhez illeszkednek, így inkább az írásbeliség helyett megfigyelés, olvasás jellegűek.

A hétvégékre és a tanítási szünetek idejére otthoni szóbeli/írásbeli feladat nem lehet több a szorgalmi időben szokásosnál.

A házi feladatok esetlegesen előforduló hiányának elbírálása a pedagógus kompetenciája.

b. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

A pedagógiai program érvényessége

Az iskola a 2024-2025-ös tanévtől a nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján szervezi meg.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására:

- az iskola igazgatója;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- az Intézményi tanács;
- az iskola fenntartója tehet javaslatot.

A pedagógiai program módosítását az igazgató, a nevelőtestület bevonásával készítette el, és a Fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. Az Intézményi tanács és a szakmai munkaközösségek véleményezték.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető, a felmerülő kérdésekben az igazgató ad felvilágosítást.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő helyeken tekinthető meg:

- az iskola honlapján
- az iskola irattárában
- az iskola könyvtárában

Pedagógiai program készítése során figyelembe vett fontosabb jogszabályok:

- a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről,
- a nevelési-oktató intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. EMMI rendelet,
- a kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. EMMI rendelet

Könyvtár pedagógiai program

2024.

NAT/2020.

Küldetés:

Az iskolai könyvtár komplex lehetőséget nyújt a kulcskompetenciák fejlesztésére, a megszerzett tudás alkalmazásának egyik alapvető területe. A könyvtári szabályok betartása, valamint a kommunikációs formák megfelelő alkalmazása nem könnyű dolog. Játékosan a szabadidőbe ágyazva, és a befogadó integrált tanórákon is célzottan csodákat lehet megcsillantani a gyermekek előtt. Fel kell kelteni az érdeklődést világunk és hazánk, szűkebb környezetünk, társaik és önmaguk megismerésére, az élethosszig való tanulás és a munka szépségei iránt.

A fejlődés igénye lehetőleg belülről fakadjon, amiben mintát adhat a könyvtár, mint forrásközpont.

I. Szabadidőben:

1. A könyvtárban nemcsak papíralapon, hanem elektronikusan is folyik információörögzítés.

Új természetű készségek, képességek és alkalmazások kerülnek előtérbe a hagyományos ismeretszerzés mellett. A gyermekek jól alkalmazkodnak ehhez az új világhoz, ebben a könyvtárosnak is partnernek kell lenni.

A könyvtárnak olyan helynek kell lenni, ahol a gyermek segítséget kap a házi feladatához, kutatómunkájához, kedvére elidőzhet, pihenhet, megismerkedhet a biztonságos internethasználattal.

2. A könyvtárban való keresés módszerei már elsőtől kezdve gyakorolják a tanulók.

Az információknak a világhálón történő megtalálásához kapjanak tanári segítséget, hogy gyakorlatot szerezzék a mindennapjaikban is könnyen elboldoguljanak.

3. Az ismerkedéstől a könyvtárhasználóvá válásig fokozott figyelmet kell fordítani az olvasóvá nevelésre! Az alapvető kulcskompetenciák az anyanyelvi kompetencián túl a kommunikációs képességek mélyítése, a hatékony önálló tanulás, a digitális információ megtalálása, a szociális és állampolgári cselekvési képességek az együttműködés gyakorlása, a környezettudatos magatartás, esztétikai-művészeti tudatosság és a kifejező képesség. Legyen színtere a könyvtár a multikulturális élményeknek, legyen szabadidős zóna, szervezhet rendezvényeket a felnőtt társadalom példamutatásával, segítségével.

II. Könyvtárismereti és - használati tanórákon:

Az általános iskolákra vonatkozó kerettanterv követelményeihez igazodjon az órák száma, figyelembe véve a helyi lehetőségeket. Használható tudást kell átadni tanulóifjúságunk számára.

Az órákon szerepeljen hangsúlyosan az alapismeretek elsajátítása, azok gyakorlatban történő alkalmazása. A tanulás, gyakorlás folyamata jelentsen élményt a tanulóknak.

Könyvtárhasználati alapozó ismeretek:

A befogadó tárgyak rugalmas tanmeneteihez igazítva:

1-4. évfolyamon: magyar + környezetismeret, rajz, ének és a napközis foglalkozásokon gyakorolva.

5-6. évfolyamon: magyar, digitális kultúra, osztályfőnöki + szaktantárgyak a hozzá kapcsolódó információkat megtalálni, megismerni

7-8. évfolyamon: digitális kultúra, osztályfőnöki és magyar + szaktantárgyak a hozzá kapcsolódó információkat megtalálni, megismerni

Óraszám:

1-8. évfolyamon 2 óra/év/osztály a magyar nyelvtan és digitális kultúra tárgyakba integrálva, kiegészíthető még 2-4 órával, a csoport és a tantárgyat tanító kolléga igényei, lehetőségei szerint.

Célok: Megismertetni diákjainkkal azokat a forrásokat, eszközöket, módszereket, amelyek segítségével önállóan képesek ismeretekhez jutni, a könyvtárra építve fejlődjenek kulcskompetenciáik az adatkeresés, anyaggyűjtés során nyomtatott és elektronikus források segítségével is. Szerezzenek élményeket a könyvtári tartózkodás és ~kutatás területén az érdeklődésüknek megfelelően. A tanulási képességeik fejlesztésében komolyan lépjenek előre a könyvtári órák során is, ismerjenek meg tanulást támogató eljárásokat.

Követelményrendszer: a tanuló tudja a 8. évfolyam végére kulturáltan és „kritikusan” igénybe venni az iskolai könyvtár, mint forrásközpont valamennyi szolgáltatását. Tudja, hogy a könyvtárak részét alkotják egy átfogó informatikai rendszernek. A műveltség- és kompetenciaterületek átfogó fejlesztését, alkalmazási lehetőségét jelentse a könyvtárhasználati ismeretek oktatása. Legyen képes önállóan kiemelni az olvasottak lényegét, állapítsa meg, hogy a forrás megbízható és időszerű-e, alkalmazza helyesen a forrásmegjelölését!

Fő témakörök:

- általános könyvtárhasználati ismeretek;
- az önálló tanulás technikája, etikája.

Helyi értékelés:

Az értékelés fő szempontja az elméleti ismeretek gyakorlatban történő alkalmazása. A bemeneti szinttől való fejlődést értékeljük szóban, illetve felső tagozatban a befogadó tantárgyak tanárainak egyéni engedélyével: szummatív érdemjegy meghatározásával.

Tananyagok:

Tankönyv: magyar olvasókönyvek, nyelvtan és környezetismeret tankönyvek alsóban, könyvtárhasználati feladatlapok 1-2. és 3-4. évfolyamokra külön, valamint segédkönyvként: Rácz Tiborné: Könyvtárhasználati tudnivalók általános iskolásoknak 5-8. (Pedellus Kiadó)

Használhatók még: digitális kultúra tankönyvek képei, ábrái, a befogadó tantárgy füzetek, fénymásolt és kiosztott feladatlapok. A könyvtári állomány, internetes hozzáféréssel, digitális dokumentumok, tananyagok bemutatására alkalmas állapotban.

KÖNYVTÁRI TANTERV

1. évfolyam

Cél: A tanulók könyvtárlátogatás alkalmával szerezzenek jó benyomásokat a könyvtárról. Ismerjék meg a helyes könyvtári viselkedés szabályait. Szerezzenek tapasztalatokat a könyvtárban elhelyezett gyermekkönyvek csoportosításáról. A források azonosító adatainak megállapítása.

Óraszám: 2 óra/év.

Tananyag: a törvény előírásainak megfelelő könyvtár, a magyar tantárgyhoz kapcsolódó tankönyvek, feladatlapok, munkafüzetek, könyvtárhasználati feladatlap.

Témák:

1. Ismerkedés a könyvtárakkal, ezek fontossága.
2. Könyvtárak sajátosságai, elvárt viselkedési szabályai. Kölcsönzés, helyben használat.

Alapkövetelmények:

A könyvtár megismerése. Válogatás a gyermekkönyvek, gyermekfolyóiratok között. Órai aktivitás. Információk gyűjtése adott témához segítséggel.

Értékelés: folyamatos szóbeli értékelés, megerősítés. Jutalomképek.

2. évfolyam

Cél: Sajátítsák el a tanulók a könyvtárhasználat rendjét. Ismerjék meg a betűrend szerepét a könyvtári rendben. Alakuljon ki bennük az olvasás igénye, a könyvek védelmének fontossága. Ismerjék meg a könyv főbb részeit, tudják megállapítani a könyv szerzőjét és címét, tudják használni a tartalomjegyzéket.

Óraszám: 2 óra/év.

Tananyagok: a törvény előírásainak megfelelő könyvtár, a magyar tantárgyhoz kapcsolódó tankönyvek, feladatlapok, munkafüzetek, könyvtárhasználati feladatlap, kézikönyvtár, média-tartalmak használata sokszorosított feladatlapok.

Témák:

1. Könyvtárhasználati rend, gyermekirodalom használata, rendezési elve: betűrend. A kölcsönzés rendje.
2. A könyv sajátosságai, címe, szerzője, könyv részei közül: tartalomjegyzéke.

Alapkövetelmények: A könyvtár használata közben a helyes viselkedési szabályok elsajátítása. A könyv főbb adatainak és címének megállapítása, lényeges tartalmi és formai elemeinek megkülönböztetése.

Értékelés: folyamatos szóbeli értékelés, megerősítés. Jutalomfeladat, rejtvény.

3. évfolyam

Cél: A tanulók bővítsék ismereteiket a könyvtárban elhelyezett dokumentumok rendjéről (raktári rend). A betűrend segítségével találják meg a szabadpolcon a gyermekeknek szóló könyveket. Adat, információ gyűjtés könyvtárhasználattal.

Óraszám: 2 óra/év.

Taneszköz: A törvény előírásainak megfelelő könyvtár, a magyar tantárgyhoz kapcsolódó egynyelvű szótárak, tankönyvek, feladatlapok, munkafüzetek, könyvtárhasználati feladatlap 3-4. osztály számára, kézikönyvtár, videó felvételek, sokszorosított gyakorlati feladatlapok.

Témák:

1. Viselkedéskultúra a könyvtárban. A könyvtár szerkezeti és tartalmi jellemzői. Az állományrészek, szolgáltatások áttekintése.
2. Információhordozók a könyvtárban. (Raktári rend tapasztalási szinten. A könyvek csoportosítása tartalmuk szerint.)

Alapkövetelmények: Ismerkedés a könyvtár rendjével (raktári rend). A könyvek csoportosítása tartalmuk szerint: szépirodalom és ismeretterjesztő irodalom megkülönböztetése. Keresési és olvasási stratégiák alkalmazása. Könyvajánló.

Értékelés: folyamatos szóbeli értékelés, megerősítés (jutalom feladat, rejtvény)

4. évfolyam

Cél: Szerezzenek élményeket a tanulók más iskolai könyvtárakkal kapcsolatos számítógépes vagy filmes tapasztalatok alapján, (ha lehetséges jussanak el közművelődési könyvtárba). Különítsék el az iskolai könyvtárak jellegzetességeit. Szerezzenek tapasztalatokat nyomtatott és nem nyomtatott dokumentumok köréből. Ismerjék meg a legfontosabb gyermekeknek szóló kézikönyveket. Legyenek képesek a feltett kérdésekre adandó válasz megkeresésére, lényegkiemelésre. A kulcskompetenciák közül: az önálló tanulás, anyanyelvi kommunikáció, a kulturális tudatosság és kifejező készség, valamint a digitális kompetenciák fejlesztése.

Óraszám: 2 óra/év.

Taneszközök: a törvény előírásainak megfelelő könyvtár, a magyar tantárgyhoz kapcsolódó tankönyvek, feladatlapok, munkafüzetek, könyvtárhasználati feladatlap 3-4. osztály számára, kézikönyvtár, videó-DVD filmek, Integrált Könyvtári Rendszer, internethez kapcsolódó számítógép, kivetítő, sokszorosított gyakorlati feladatlapok.

Témák:

1. Ifjúsági irodalom. Nyomtatott és nem nyomtatott dokumentumok, információhordozók az iskolai könyvtárakban.
2. Gyermekfolyóiratok, gyermekrovatok. Időszaki kiadványok fogalma. Könyvajánlás.

Alapkövetelmények:

Tapasztalatok alapján a dokumentumtípusok megnevezése. A könyv tartalmának megállapítása a megismert szerkezeti elemek segítségével, a lényeg kiemelése. A kézikönyvek megkülönböztetése, és használata.

Értékelés: folyamatos szóbeli értékelés, megerősítés.

5. évfolyam

Cél: A tanulók megismertetése a könyvtár állományrészeivel. Biztonságos eligazodás a korcsoportjuknak megfelelő dokumentumok között, a tananyagnak megfelelő dokumentum kiválasztása segítségével. A tanulás folyamatában tanulják meg felhasználni a könyvtári dokumentumokra alapozott más tantárgyak óráin tanult információs és tanulási technikákat. A csoportmunkában történő tanulási módszerek továbbfejlesztése, együttműködés az órán a hatékonyság növelése érdekében.

Óraszám: 2 óra/év.

Taneszközök: a törvény előírásainak megfelelő könyvtár, a magyar tantárgyhoz kapcsolódó tankönyvek, feladatlapok, munkafüzetek, füzet, könyvtárhasználati tankönyv 5-8 o. számára, sokszorosított feladatlapok, kézikönyvtár, CD-k, digitális tananyagok, videó-DVD filmek, az Integrált Könyvtári Rendszer, internethez kapcsolódó számítógép, kivetítő, sokszorosított gyakorlati feladatlapok.

Témák:

1. Tájékozódás a könyvtárban: anyaggyűjtés. A könyvtári raktári rend (állományrészek, feliratok, választólapok).
2. Önálló kutatás lépései. Keresőeszköz-katalógus cédula adatcsoportjai, rekord összehasonlítása hagyományos cédulával.

Alapkövetelmények: A könyvtár állományrészeinek megkülönböztetése, eligazodás szabadpolcos állomány rendjében a raktári jelzetek segítségével. A dokumentumtípusok megkülönböztetése. A segédkönyvek szerkezetének, használatuk sajátosságainak megismerése, a problémahelyzetnek megfelelő alkalmazásuk. Közhasznú információk megtalálása tanári segítséggel, a világhálón elérhető kereső felületekkel.

Értékelés: folyamatos szóbeli értékelés, megerősítés, esetleg érdemjegy, a befogadó tárgyat tanító kollégával történt megállapodás szerint.

6. évfolyam

Cél: Az indirekt tájékoztatás eszközei közül ismerkedjen meg a hagyományos technikákkal (betűrendes katalógus, ajánló bibliográfia tapasztalati szinten). Tanulást támogató eljárások, jegyzetelés, ábrák, grafikonok, táblázatok, gondolattérkép készítése.

Óraszám: 2 óra/év.

Taneszközök: a törvény előírásainak megfelelő könyvtár, a magyar tantárgyhoz kapcsolódó tankönyvek, feladatlapok, munkafüzetek, a kézikönyvtár, CD-k, digitális tananyagok, videó-DVD filmek, az Integrált Könyvtári Rendszer, internethez kapcsolódó számítógép, kivetítő, sokszorosított gyakorlati feladatlapok.

Témák:

1. A dokumentumtípusok között eligazodás. Etikus információkezelés, plagizálás kizárása.
2. A jegyzetelés, mint tanulási technika.

Alapkövetelmények:

Egyéni keresés kérdés alapján, a tudományterületek kialakulása, egymásra hatása.

Értékelés: folyamatos szóbeli értékelés, megerősítés, esetleg érdemjegy, a befogadó tárgyat tanító kollégával történt megállapodás szerint.

7. évfolyam

Cél: A tanulók képessé tételé a könyvtári eszközök és dokumentumok önálló használata alapján a mindennapi élethez, az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges ismeretszerzésre. Ismerje meg a könyvtárrendszert alkotó könyvtárak típusait, tudatosodjon benne, hogy az elsajátított könyvtári ismeretek képessé teszik a különféle könyvtártípusokban való eligazodásra.

Óraszám: 2óra/év.

Taneszközök: a törvény előírásainak megfelelő könyvtár, a magyar tantárgyhoz kapcsolódó tankönyvek, feladatlapok, munkafüzetek, könyvtárhasználati feladatlap 5-8. osztály számára, kézikönyvtár, audio CD-k, digitális tananyagok, videó-DVD filmek, az Integrált Könyvtári Rendszer, internethez kapcsolódó számítógép, kivetítő, sokszorosított gyakorlati feladatlapok.

Témák:

1. Anyaggyűjtés: hivatkozás nyomtatott és elektronikus forrásokra.
2. Irányított forrás- és információkeresés.

Alapkövetelmények: a megoldandó probléma, feladat jellegének megfelelő segédkönyv (monográfia) kiválasztása és használata.

Keresés könyvtári adatbázisban. Az elektronikus könyvtárak szolgáltatásainak megismerése. Irányított forrás- és információkeresés a direkt és indirekt tájékoztató eszközöknek megfelelő keresési módszerek alkalmazásával.

Értékelés: folyamatos szóbeli értékelés, megerősítés, esetleg érdemjegy, a befogadó tárgyat tanító kollégával történt megállapodás szerint.

8. évfolyam

Cél: A tanuló képessé tétele a könyvtári eszközök és dokumentumok önálló használata alapján a mindennapi élethez, az élethossziglan tanuláshoz szükséges ismeretszerzésre. Legyen képes elsajátítani az önálló ismeretszerzés lépései közül a hivatkozás és idézet felhasználásának etikai, formai követelményeit. Ismerje meg, tudja használni a közhasznú információkat közvetítő hordozókat. Tudatosodjon benne, hogy az elsajátított könyvtári ismeretek képessé teszik a különféle könyvtártípusokban való eligazodásban. Tudatosodjon a kézikönyvtár szaktárgyi tájékozódásban betöltött szerepe. Fejlődjön a digitális kompetencia területén!

Óraszám: 2 óra/év

Tananyag: a törvény előírásainak megfelelő könyvtár, a magyar tantárgyhoz kapcsolódó tankönyvek, feladatlapok, munkafüzetek, könyvtárhasználati feladatlap 5-8. osztály számára, sokszorosított gyakorlati feladatlapok jól fejlesztett kézikönyvtár, CD-k, digitális tananyagok, videó-DVD filmek, az Integrált Könyvtári Rendszer.

Témák:

1. Anyaggyűjtés hagyományosan és az interneten, gyakorlat a könyvtári kutatásban.
2. Vázlatírásról, a gyűjtött anyag felhasználása, idézés szabályai.

Alapkövetelmények:

Tudjon információkat keresni hagyományos és elektronikus forrásokból!

Alkalmazza a forrásfelhasználás algoritmusát és etikai szabályait, a szellemi munka technikáit!

Értékelés: folyamatos szóbeli értékelés, megerősítés, esetleg érdemjegy, a befogadó tárgyat tanító kollégával történt megállapodás szerint.

1.számú melléklet

Hunyadi János Ének-zenei, Nyelvi Általános Iskola

Osztályozóvizsga követelmények

Tartalom

ALSÓ TAGOZAT	- 3 -
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	- 3 -
MATEMATIKA	- 5 -
KÖRNYEZETISMERET	- 9 -
ETIKA	- 11 -
VIZUÁLIS KULTÚRA	-15 -
TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT	- 18 -
ÉNEK-ZENE	- 21 -
TESTNEVELÉS ALSÓ TAGOZAT	-24-
DIGITÁLIS KULTÚRA	-29-
TESTNEVELÉS FELSOR TAGOZAT	-30-
FELSOR TAGOZAT	-38-
IRODALOM	- 38 -
MAGYAR NYELV	- 50 -
TÖRTÉNELEM ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK	- 55 -
TERMÉSZETTUDOMÁNY	- 58 -
MATEMATIKA	- 59 -
BIOLÓGIA	- 63 -
FIZIKA	- 64 -
FÖLDRAJZ	- 71 -
KÉMIA	- 74 -
TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT	- 74 -
ÉNEK-ZENE	- 76 -
DRÁMA ÉS TÁNC	1
ETIKA	4
VIZUÁLIS KULTÚRA	6
ANGOL NYELV	8
DIGITÁLIS KULTÚRA	-23-

ALSÓ TAGOZAT

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1. évfolyam

1. évfolyam

A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja a szókinccset a szövegalkotó feladatokban.

Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes 2-3 összefüggő mondatok alkotására. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket.

Ismerje az írott és nyomtatott kis betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel. Ismert és begyakorolt 3-4 mondatos szöveget pontosságra törekvően olvasson fel. Írása legyen rendezett, törekedjen a szabályos betűformákra. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.

A tanuló:

- másoláskor nem vét írástechnikai hibát;
- ismeri az időtartam kétféle jelölési módját;
- hallás után jegyezze le helyesen a begyakorolt szókészlet szavait;
- szövegmintán felismeri és kijavítja hibáit;
- ismeri és használja a magyar ábécé kis betűinek írott alakjait;
- írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz;
- javítsa helyesírási hibáit tanítói segítséggel;
- legyen képes önállóan tájékozódni saját tankönyveiben.

2. évfolyam

A tanuló érthetően beszéljen, legyen tisztában a szóbeli kommunikáció alapvető szabályaival, alkalmazza őket. Értse meg az egyszerű magyarázatokat, utasításokat és társai közléseit. A kérdésekre értelmesen válaszoljon. Aktivizálja a szókinccset a szövegalkotó feladatokban.

Használja a bemutatkozás, a felnőttek és a kortársak megszólításának és köszöntésének udvarias nyelvi formáit. Legyen képes összefüggő mondatok alkotására. Követhetően számoljon be élményeiről, olvasmányai tartalmáról. Szöveghűen mondja el a memoritereket.

Ismerje az írott és nyomtatott betűket, rendelkezzen megfelelő szókinccsel. Ismerje az ABC-t Ismerje és használja a magyar ábécé betűinek írott alakjait. Ismert és begyakorolt szöveget folyamatosságra, pontosságra törekvően olvasson fel. Tanítója segítségével emelje ki az olvasottak lényegét. Írása legyen rendezett, pontos.

Ismerje fel és nevezze meg a tanult nyelvtani fogalmakat, szükség szerint idézze fel és alkalmazza a helyesírási szabályokat a begyakorolt szókészlet szavaiban. Jelölje helyesen a *j* hangot 10-20 begyakorolt szóban. Helyesen válassza el az egyszerű szavakat.

Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történeti érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén.

3. évfolyam

A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait. Aktivizálja a szókincsét a szövegalkotó feladatokban. Használja a mindennapi érintkezésben az udvarias nyelvi fordulatokat. Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.

Kapcsolódjon be a csoportos beszélgetésbe, vitába, történetalkotásba, közös élményekről, tevékenységekről való beszélgetésekbe, értékelésbe. A közös tevékenységeket együttműködő magatartással segítse.

Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.

- Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el.

A memoritereket szöveghűen mondja el.

Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.

A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek.

Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

4. évfolyam

Felkészülés után folyamatosan, érthetően olvasson fel ismert szöveget. Életkorának megfelelő szöveget értsen meg néma olvasás útján. Az olvasottakkal kapcsolatos véleményét értelmesen fogalmazza meg. Ismerjen, alkalmazzon néhány fontos olvasási stratégiát.

Tanulási tevékenységét fokozatosan növekvő időtartamban legyen képes tudatos figyelemmel irányítani. Feladatainak megoldásához szükség szerint vegye igénybe az iskola könyvtárát. A könyvekben, gyermekújságokban a tartalomjegyzék segítségével igazodjon el. Használja az ismert kézikönyveket.

A memoritereket szöveghűen mondja el.

Adott vagy választott témáról 8–10 mondatos fogalmazást készítsen a tanult fogalmazási ismeretek alkalmazásával.

Az alsó tagozaton tanult anyanyelvi ismeretei rendszerezettek legyenek. Biztonsággal ismerje fel a tanult szófajokat, és nevezze meg azokat szövegben is.

A begyakorolt szókészlet körében helyesen alkalmazza a tanult helyesírási szabályokat. Írásbeli munkái rendezettek, olvashatóak legyenek. Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

Helyesírását önellenőrzéssel vizsgálja felül, szükség esetén javítsa.

Legyen tisztában a tanulás alapvető céljával, ítélőképessége, erkölcsi, esztétikai és történelmi érzéke legyen az életkori sajátosságoknak megfelelően fejlett. Legyen nyitott, motivált az anyanyelvi képességek fejlesztése területén. Az anyanyelvi részképességeinek fejlettsége legyen összhangban, harmonikusan fejlődjön.

MATEMATIKA

1. évfolyam

1. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint. Halmazalkotás. Állítások igazságtartalmának eldöntése. Állítások megfogalmazása. Összehasonlítás, azonosítás,

megkülönböztetés. Közös tulajdonság felismerése, megnevezése. Több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használata. Néhány elem sorba rendezése próbálgatással.

Számtan, algebra

Számok írása, olvasása (20-as számkör). Helyi érték ismerete. Római számok írása, olvasása (I, V, X). Számok helye a számegyenesen. Számszomszédok értéke. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása. Számok képzése, bontása helyi érték szerint. Matematikai jelek: +, –, =, <, >, ismerete, használata. Összeadás, kivonás, szóban és írásban. Szöveges feladat értelmezése, megjelenítése rajz segítségével, leírása számokkal. Páros és páratlan számok megkülönböztetése. Szimbólumok használata matematikai szöveg leírására, az ismeretlen szimbólum kiszámítása.

Összefüggések, függvények, sorozatok

Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása. Számpárok közötti kapcsolatok felismerése.

Geometria

Vonalak (egyenes, görbe) ismerete. Tájékozódási képesség, irányok ismerete. A hosszúság, az űrtartalom, a tömeg mérése. A szabvány mértékegységek: dm, m, dl, l, dkg, kg. Mennyiségek közötti összefüggések felismerése. Mérőeszközök használata.

Valószínűség, statisztika

Adatokról megállapítások megfogalmazása.

2. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

Halmazok összehasonlítása az elemek száma szerint. Halmazalkotás. Állítások igazságtartalmának eldöntése. Állítások megfogalmazása. Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés. Közös tulajdonság felismerése, megnevezése. Több, kevesebb, ugyanannyi fogalmának helyes használata. Néhány elem sorba rendezése próbálgatással.

Számtan, algebra

Számok írása, olvasása (100-as számkör). Helyi érték ismerete. Római számok írása, olvasása (I, V, X). Számok helye a számegyenesen. Számszomszédok értéke. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása. Számok képzése, bontása helyi érték szerint. Matematikai jelek: +, –, •, :, =, <, >, ( ) ismerete, használata. Összeadás, kivonás, szorzás, osztás szóban és írásban. Szorzótábla ismerete a száz-as számkörben. A műveletek sorrendjének ismerete.

Szöveges feladat értelmezése, megjelenítése rajz segítségével, leírása számokkal. Páros és páratlan számok megkülönböztetése. Szimbólumok használata matematikai szöveg leírására, az ismeretlen szimbólum kiszámítása.

Összefüggések, függvények, sorozatok

Növekvő és csökkenő számsorozatok szabályának felismerése, a sorozat folytatása Számpárok közötti kapcsolatok felismerése.

Geometria

Vonalak (egyenes, görbe) ismerete. A test és a síkidom megkülönböztetése. Testek építése szabadon és megadott feltételek szerint. Tájékozódási képesség, irányok ismerete. A hosszúság, az űrtartalom, a tömeg és az idő mérése. A szabvány mértékegységek: cm, dm, m, cl, dl, l, dkg, kg, perc, óra, nap, hét, hónap, év. Átváltások szomszédos mértékegységek között. Mennyiségek közötti összefüggések felismerése. Mérőeszközök használata.

Valószínűség, statisztika

Adatokról megállapítások megfogalmazása.

3. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése. Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése. Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba. A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben. Az összes eset megtalálása (próbálgatással).

Számтан, algebra

Számok írása, olvasása (1000-es számkör). Helyiérték, alaki érték, valódi érték fogalma 1000-es számkörben. Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság). Törtek a mindennapi életben: előállítás hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása a 1000-es számkörben. Mennyiségek közötti összefüggések észrevétele tevékenységekben.

A matematika különböző területein az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása. Fejben számolás száz-as számkörben. A szorzótábla biztos ismerete 100-as számkörben. A műveletek közötti kapcsolatok ismerete. Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete. Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása. Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása. Háromjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás egyjegyű számmal írásban.

Műveletek ellenőrzése. Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata.

Összefüggések, függvények, sorozatok

Szabályfelismerés, szabálykövetés. Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése. Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között. A szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása.

Geometria

Egyenesek kölcsönös helyzetének felismerése: metsző és párhuzamos egyenesek. A szabvány mértékegységek: mm, km, cl, hl, g, másodperc. Átváltások szomszédos mértékegységek között. Hosszúság, távolság és idő mérése (egyszerű gyakorlati példák). Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög létrehozása egyszerű módszerekkel, felismerésük, jellemzőik. A test és a síkidom közötti különbség megértése. Kocka, téglatest, felismerése, létrehozása, jellemzői. Tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. Négyzet, téglalap kerülete tapasztalati úton.

Valószínűség, statisztika

Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése. Táblázat adatainak értelmezése. Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása. Valószínűségi játékok, kísérletek értelmezése. Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos tapasztalati ismerete.

4. évfolyam

Gondolkodási és megismerési módszerek

Adott tulajdonságú elemek halmazba rendezése. Halmazba tartozó elemek közös tulajdonságainak felismerése, megnevezése. Annak eldöntése, hogy egy elem beletartozik-e egy adott halmazba. A változás értelmezése egyszerű matematikai tartalmú szövegben. Az összes eset megtalálása (próbálgatással).

Számtan, algebra

Számok írása, olvasása (10 000-es számkör). Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma

10 000-es számkörben. Negatív számok a mindennapi életben (hőmérséklet, adósság). Törtek a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezése, lejegyzése szöveggel, előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 10 000-es számkörben. Mennyiségek közötti összefüggések észrevétele

tevékenységekben. A matematika különböző területein az ésszerű becslés és a kerekítés alkalmazása. Fejben számolás. A szorzótábla biztos ismerete 100-as számkörben. Összeg, különbség, szorzat, hányados fogalmának ismerete. Műveletek tulajdonságainak, tagok, illetve tényezők felcserélhetőségének alkalmazása. Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása. Négyjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás egy- és kétjegyű, osztás egyjegyű számmal írásban. Műveletek ellenőrzése. Szöveges feladat: a szöveg értelmezése, adatok kigyűjtése, megoldási terv, becslés, ellenőrzés, az eredmény realitásának vizsgálata. Többszörös, osztó, maradék fogalmának ismerete.

Összefüggések, függvények, sorozatok

Szabályfelismerés, szabálykövetés. Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése. Összefüggések keresése az egyszerű sorozatok elemei között. A szabály megfogalmazása egyszerű formában, a hiányzó elemek pótlása.

Geometria

Egyenesek kölcsönös helyzetének vizsgálata, a derékszög előállítása. A szabvány mértékegységek: mm, km, ml, cl, hl, g, t, másodperc. Átváltások szomszédos mértékegységek között. Hosszúság, távolság és idő mérése (egyszerű gyakorlati példák). Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög létrehozása egyszerű módszerekkel, felismerésük, jellemzőik. A test és a síkidom közötti különbség megértése. Kocka, téglatest, felismerése, létrehozása, jellemzői. Tükrös alakzatok és tengelyes szimmetria előállítása hajtogatással, nyírással, rajzzal, színezéssel. Négyzet, téglalap kerülete. Négyzet, téglalap területének mérése különféle egységekkel, területlefedéssel.

Valószínűség, statisztika

Tapasztalati adatok lejegyzése, táblázatba rendezése. Táblázat adatainak értelmezése. Adatgyűjtés, adatok lejegyzése, diagram leolvasása. Valószínűségi játékok, kísérletek értelmezése. Biztos, lehetetlen, lehet, de nem biztos tapasztalati ismerete.

KÖRNYEZETISMERET

A környezetismeret tantárgy a Természettudomány és földrajz tanulási terület bevezető tantárgya, mely az alsó tagozat 3–4. évfolyamán jelenik meg. Az 1-2. évfolyam előkészítő szakasz.

3. évfolyam

- Meg tudja figyelni a mozgások sokféleségét, csoportosítja a mozgásformákat: hely- és helyzetváltoztató mozgás. Csoportosítja a megvizsgált éghető és éghetetlen anyagokat. Képes megfogalmazni a tűz és az égés szerepét az ember életében.
- Tudja az élőlényeket megfelelő csoportba besorolni, ismerje ezeknek a csoportoknak fő jellemzőit. Képes legyen bemutatni egy-egy ismert növényt, emlőst, madarat és gerinctelen állatot a lakóhely környezetéből. Ismerje fel, nevezze meg a megfigyelt élőlény részeit, a részek tulajdonságát.
- Ismerje a különböző halmazállapotú anyagok főbb jellemzőit. Képes megnevezni az érzékszerveket. Tudja, mit kivel érzékelünk.
- Meg tudja nevezni meg az időjárás fő elemeit. Ismerje fel a tanult jelenségeket rajzról, képről. Használja helyesen a napszakok nevét. Sorolja fel az évszakokat és a hónapokat helyes sorrendben. Ismerje az évszakok jellemző időjárási jelenségeit.
- Nevezze meg a halmazállapotokat. Legyen képes felismerni és megnevezni a halmazállapotváltozásokat. Ismerje a segélyhívó számokat.
- Tudja a növényi részek feladatait.
- Képes legyen jellemezni az emlősöket, madarakat, halakat, hüllőket, rovarokat közös tulajdonságaik alapján.
- Ismerje a Föld mozgásait.
- Meg tudja nevezni az emberi életkor szakaszait.
- Legyen képes felismerni a különböző domborzati formákat, felszíni vizeket, ismeri jellemzőiket.
- Nevezze meg lakóhelyének jellegzetes felszínformáit.
- Domborzati térképen ismerje fel a felszínformák és vizek jelölését.
- Képes legyen felismerni és megnevezni a világtájakat térképen is.
- Ismerje fel a lakóhelyéhez közeli életközösségek és az ott élő élőlények közötti különbségeket (pl. természetes – mesterséges életközösség, erdő – park, díszkert – zöldszécsés, gyümölcsöskert esetében).
- Ismerje és nevezze meg az állatok és növények fejlődésének szakaszait.
- Az idő múlása jeleinek felismerése, szóbeli leírása az emberi egyedfejlődés egyes szakaszaiban. A születéssel, gyermekvárással, az elmúlással, az emberi életszakaszokkal kapcsolatos ismeretek felidézése.
- Az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatása, az élőlények csoportosítása tetszőleges és adott szempontsor szerint. Egy természetes életközösség bemutatása.

- Magyarország elhelyezése a földrajzi térben. Az égtájak azonosítása a közvetlen környezetben.

4. évfolyam

- Az egészséges életmód alapvető elemeinek alkalmazása az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére. Az életkornak megfelelően a helyzethez illő felelős viselkedés segítségnyújtást igénylő helyzetekben.
- Ismerje fel és nevezze meg az emberi test részeit, fő szerveit, ismerje ezek működését, szerepét.
- Az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedjen segítségnyújtást igénylő helyzetekben.
- Ismerje a betegségeket, ismerje fel a legjellemzőbb betegségtüneteket, a betegségek megelőzésének alapvető módjait.
- Nevezzen meg 4 vitamint és azok szerepét.
- A hosszúság és idő mérése, a mindennapi életben előforduló távolságok és időtartamok becslése. Képesség adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására.

- Magyarország elhelyezkedésének megfigyelése földgömb, Európa-térkép segítségével. Térkép segítségével megnevezi Magyarország jellemző felszínformáit. Magyarország nagy tájegységeinek ismerete. Magyarország néhány nemzeti parkjainak felsorolása. A lakóhely közelében levő nemzeti parkról szerzett ismeretek elsajátítása.
- Az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatása, az élőlények csoportosítása tetszőleges és adott szempontsor szerint. Egy természetes életközösség bemutatása.
- Egy konkrét gyártási folyamat kapcsán a technológiai folyamat értelmezése, az ezzel kapcsolatos felelős fogyasztói magatartás ismerete.

ETIKA

1. évfolyam

Szövegesen értékeljük a tantárgyat az egyéni vagy közös feladatokban való részvétel, illetve egy-egy konkrét tevékenység alapján. A számonkérés formái változatosak legyenek, alkalmazkodjanak a tanulók képességeihez!

Az értékelés formái: beszélgetés, csoportos tevékenységek, kooperációs munkák, rajzok készítése megadott témákban, egyeztetett szempontok alapján.

Elvárások: Ismerje és használja az alapvető viselkedési szabályokat: köszönés, megszólítás. Tudatosan használja az elemi kommunikációs formákat, legyen képes érzelmeit, tapasztalatait azonosítani, megosztani másokkal.

Életkorának megfelelő szinten ismerje a családi-rokonsági kapcsolatokat. Legyen tisztában a családi hagyományok és ünnepek fontosságával. Saját közegét képes legyen összehasonlítani másokéval. Ismerje fel, hogy más családokban egészen más módon is élhetnek.

Legyen tisztában az egészséges életmód, a környezetvédelem elemibb összetevőivel, ezek jelentőségével.

2. évfolyam

A tanuló életkorának megfelelő szinten rendelkeznek reális képpel önmagáról, külső, és belső tulajdonságairól. Ismerje legfontosabb személyi adatait. (Név, születési idő, lakcím, szülők neve, foglalkozása; iskola neve, címe, osztálya, osztályfőnöke, igazgató)

Legyen képes érzelmileg kötődni, azonosulni szűkebb környezetéhez. Legyen tisztában társas kapcsolatai alapvető szerkezetével.

A társadalom szokásrend elfogadott normái szerint, tudjon kapcsolatot teremteni, kommunikálni szűkebb környezetének tagjaival.

Ismerje a legfontosabb hagyományainkat, ezek közösségformáló erejét, szerepét. Ismerje a legfontosabb családi, iskolai, nemzeti ünnepeket.

Életkorának megfelelő szinten érezzen felelősséget közvetlen természeti környezete iránt, észlelje a környezetében zajló változásokat, összefüggéseket, legyen képes átélni, megjeleníteni a természet szépségét. Ismerje fel a természetkárosító cselekvések formáit, törekedjen ezek elkerülésére. (pl. szelektív hulladékgyűjtés, takarékoság...)

Tudja megkülönböztetni a fantázia / virtuális világot a valóságtól.

Legyen képes azonosítani a szeretet és az elfogadás jelzéseit; a bántalmazás különböző formáit. Tudjon segítséget kérni.

Ismerje az egészséges életmód elemeit, az egészségmegtartó stratégiák alapjait. Tudjon – néhány a környezetében is megjelenő – egyházat, felekezetet, ünnepet felsorolni

3. évfolyam

A tanulónak életkorának megfelelő szinten legyen reális képe saját külső és belső tulajdonságairól. Ismerje fel, hogy minden embernek vannak erősségei és fejlesztendő területei, alakuljon ki benne az önfejlesztés igénye. Tudjon saját célokat, feladatokat meghatározni.

Ismerje fel az alapérzelmeken túlmutató számára kellemes és kellemetlen érzelmeket kiváltó helyzeteket, ezekre társadalmilag elfogadott reakciókkal válaszoljon.

Figyeljen másokra, tudja szavakkal is kifejezni érzéseit és gondolatait, tudjon bekapcsolódni csoportos beszélgetésbe, tevékenységekbe. Legyen képes másokkal tartós kapcsolatot kialakítani, törekedjék e kapcsolatok ápolására.

Különböztesse meg a stressz két alaptípusát (jó és rossz stressz), konfliktushelyzetben törekedjen indulatai megfékezésére, a helyzet konstruktív megoldására. Kommunikációja során igyekezzon megismerni partnerei nézőpontját, érzéseit. Értse a társas szabályozások szükségességét, célját. Megfelelően alkalmazza a szabályalkotási- és értékelési technikákat.

Ismerje a testi, lelki egészség jellemzőit, az egészségmegőrzés főbb lehetőségeit. Ezt adottságaitól függően próbálja alkalmazni is.

Legyen tisztában a gyermekek alapvető jogaival, a segítségkérés lehetőségeivel. Értse meg, hogy a tanulás jog, egyben kötelesség is.

Ismerje lakóhelye főbb természet, épített, művészeti és történelmi helyeit, az alapvető egyházi ünnepköröket és a hozzájuk kapcsolódó vallási szokásokat, eseményeket. (karácsony, húsvét, pünkösd)

Legyen képes jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi nézőpontból értékelni.

4. évfolyam

Lássa reálisan tulajdonságait, képességeit, legyen képes észlelni saját erősségeit, gyengeségeit, kontrolálja fejlődési folyamatait. Különböztesse meg vágyait és céljait. Életkorának megfelelően legyen példaképe, céljai, tervei. (cselekvéses feladatok, tervszerű lépések meghatározása, a haladás ellenőrzése és értékelése) Ismerje fel, hogy kudarcaiból is profitálhat, a levont következtetések további fejlődését szolgálják.

Ügyeljen, a stressz- és indulatkezelés tudatos alkalmazására az azt megkívánó helyzetekben. Ismerje fel a bántalmazás jeleit, ismerje az elérhető segítő személyeket és szervezeteket.

Aktívan, felelőséggel vegyen részt családjában, osztálya mindennapjaiban. Ismerje a gyermekek és felnőttek feladatait, felelősségét.

Ismerje az érvelés szabályait. Kommunikációja a kölcsönös tiszteleten, a résztvevő partnerek nézőpontjának megismerésén alapuljon, a megértésre törekvés jellemezze.

Tartsa tiszteletben embertársai világnézetét, hitét, vallási szokásait.

Legyen nyitott más népek, nemzetiségek hagyományaik megismerésére, tartsa tiszteletben azokat.

Ismerje a környezetszennyezés főbb területeit, ezek hatását a Földre, az élőlényekre, köztük az ember életére. Tartsa szem előtt az élet védelmének és a felelősségvállalásnak alapvető etikai elvét.

VIZUÁLIS KULTÚRA

1. évfolyam

Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat. Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteinek különböző vizuális eszközökkel történő egyszerű megjelenítése. A tanulás során szerzett tapasztalatok, saját célok, gondolatok vizuális megjelenítés segítségével való magyarázata, illusztrálása. Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használata. A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése. Különböző egyszerű anyagokkal való kísérletezés, szabadon építés, saját célok érdekében konstruálás.

Az egyszerű tárgykészítési technikák alkalmazása: vágás, ragasztás, mintázás. Saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábra – alaprajz, térkép – készítése. A térbeli formaalkotás különböző technikáinak alkalmazása. Egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt térrendezés, alakítás, makettkészítés.

Az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közlések elemzése segítséggel. Valós vagy digitális játékélmények vizuális és dramatikus feldolgozása: rajzolás, festés, formázás, bábozás, nyomtatás, eljátszás, elmesélés. Saját munkák, képek, műalkotások, mozgóképi részletek, szereplők, karakterek, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából történő szöveges elemzése, összehasonlítása, következtetések, megállapítások megfogalmazása. Saját történetek, időbeli történések tetszőleges megjelenítése segítséggel, egyszerű vizuális eszközökkel.

2. évfolyam

Az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetésszerű és biztonságos anyag- és eszközhasználat. Élmények, elképzelt vagy hallott történetek, szövegek részleteinek különböző vizuális eszközökkel történő egyszerű megjelenítése. A tanulás során szerzett tapasztalatok, saját célok, gondolatok vizuális megjelenítés segítségével való magyarázata, illusztrálása. Alkotótevékenység és látványok, műalkotások szemlélése során néhány forma, szín, vonal, térbeli hely és irány, felismerése, használata. A szobor, festmény, tárgy, épület közötti különbségek felismerése. Különböző egyszerű anyagokkal való kísérletezés, szabadon építés, saját célok érdekében konstruálás.

Az egyszerű tárgykészítési technikák alkalmazása: vágás, ragasztás, mintázás. Saját kommunikációs célból egyszerű térbeli tájékozódást segítő ábra – alaprajz, térkép – készítése. A térbeli formaalkotás különböző technikáinak alkalmazása. Egyszerű eszközökkel és anyagokból elképzelt térrendezés, alakítás, makettkészítés.

Az adott életkornak megfelelő rövid mozgóképi közlések elemzése segítséggel. Valós vagy digitális játékélmények vizuális és dramatikus feldolgozása: rajzolás, festés, formázás, bábozás, nyomtatás, eljátszás, elmesélés. Saját munkák, képek, műalkotások, mozgóképi részletek, szereplők, karakterek, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontjából történő szöveges elemzése, összehasonlítása, következtetések, megállapítások megfogalmazása. Saját történetek, időbeli történések tetszőleges megjelenítése segítséggel, egyszerű vizuális eszközökkel.

3. évfolyam

Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése. Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetészerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata. A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve. Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése. Az időbeli történések vizuális eszközökkel történő megjelenítése. A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészetben belül: arckép, csendélet, tájkép).

Korábban átélt események, élmények, elképzelt vagy hallott történetek, tapasztalatok vizuális eszközökkel történő élményszerű megjelenítése: rajzolás, festés, bábozás, fotózás, formázás, építés. Rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztráció készítése különböző vizuális eszközökkel. Saját munkák, képek, műalkotások mozgóképi részletek szereplői karakterek, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontja szerinti szöveges elemzése, összehasonlítása, bemutatása.

Kialakult gondolatok, érzések, következtetések megfogalmazása a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően. Mintatervezés természetes és mesterséges formák egyszerűsítésével, és a magyar díszítőművészet mintakincsinek felhasználásával. Egyszerű makett és a térbeli tájékozódást segítő ábrák (alaprajzok, térképek) készítése.

Valós, vagy digitális játékélmény vizuális és dramatikus feldolgozása. Rövid mozgóképi közlések elemzése, időbeli történések egyszerű megjelenítése vizuális eszközökkel. Az életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közlések értelmezése segítséggel.

4. évfolyam

Az alkotásra, megfigyelésre, elemzésre vonatkozó feladatok életkornak megfelelő értelmezése. Az újként megismert anyagok és eszközök, technikák az alkotótevékenységnek megfelelő, rendeltetészerű és biztonságos anyag- és eszközhasználata. A legismertebb formák, színek, vonalak, térbeli helyek és irányok, illetve komponálási módok használata, látványok, műalkotások olvasásába is beépítve. Téralkotó feladatok során a személyes preferenciáknak és a funkciónak megfelelő térbeli szükségletek felismerése. Az időbeli történések vizuális eszközökkel történő megjelenítése. A szobrászati, festészeti, tárgyművészeti, építészeti területek közötti különbségek további differenciálása (pl. festészetben belül: arckép, csendélet, tájkép).

Korábban átélt események, élmények, elképzelt vagy hallott történetek, tapasztalatok vizuális eszközökkel történő élményszerű megjelenítése: rajzolás, festés, bábozás, fotózás, formázás, építés. Rövid szövegekhez, egyéb tananyagtartalmakhoz síkbeli és térbeli vizuális illusztráció készítése különböző vizuális eszközökkel. Saját munkák, képek, műalkotások mozgóképi részletek szereplői karakterek, szín-, fényhatás, kompozíció, kifejezőerő szempontja szerinti szöveges elemzése, összehasonlítása, bemutatása.

Kialakult gondolatok, érzések, következtetések megfogalmazása a tantervben meghatározott legfontosabb fogalmak használatával, az életkornak megfelelően. Mintatervezés természetes és mesterséges formák egyszerűsítésével, és a magyar díszítőművészet mintakincsinek felhasználásával. Egyszerű makett és a térbeli tájékozódást segítő ábrák (alaprajzok, térképek) készítése.

Valós, vagy digitális játékélmény vizuális és dramatikus feldolgozása. Rövid mozgóképi közlések elemzése, időbeli történések egyszerű megjelenítése vizuális eszközökkel. Az életkornak megfelelő tájékoztatást, meggyőzést, figyelemfelkeltést szolgáló, célzottan kommunikációs szándékú vizuális közlések értelmezése segítséggel.

TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

1. évfolyam

A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása. Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról. A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása. A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet. Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete. Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén. A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Életkori szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás. Anyagalkításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete. Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete. Képlékeny anyagok, papír, szálal anyagok magabiztos alakítása. Építés mintakövetéssel és önállóan. Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata. A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Az úttesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása. Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés. Szelektív hulladékgyűjtés ismerete. Népi hagyományok elemi ismerete

2. évfolyam

A természeti, a társadalmi és a technikai környezet megismert jellemzőinek felsorolása. Tapasztalatok az ember természetátalakító (építő és romboló) munkájáról. A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése, káros sztereotípiák lebomlása. Ismerje a tudatos vásárlás néhány fontos elemét. A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet. Alapvető háztartási feladatok, eszközök, gépek és az ezekkel kapcsolatos veszélyforrások ismerete. Napirend ismerete. Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén. A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Életkori

szintnek megfelelő problémafelismerés, problémamegoldás. Anyagalakításhoz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, az érintett szakmák, hivatások bemutatott jellemzőinek ismerete. Célszerű takarékoság lehetőségeinek ismerete. Képlékeny anyagok, papír, fémhuzal, szálas anyagok, textilek magabiztos alakítása. Építés mintakövetéssel és önállóan. Az elvégzett munkáknál alkalmazott eszközök biztonságos, balesetmentes használata. A munka közbeni célszerű rend, tisztaság fenntartása. Szelektív hulladékgyűjtés ismerete. Elemi higiéniai és munkaszokások szabályos gyakorlati alkalmazása. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. A közlekedési veszélyforrások tudatosulása. Saját felelősség felismerése a közlekedésben.

Az útesten való átkelés szabályainak tudatos alkalmazása. A kulturált és balesetmentes járműhasználat (tömegközlekedési eszközökön és személygépkocsiban történő utazás) szabályainak gyakorlati alkalmazása. Az alkalmakhoz illő kulturált viselkedés és öltözködés.

3. évfolyam

Véleményalkotás feladatokhoz kapcsolódóan. Mindennapokban nélkülözhetetlen praktikus ismeretek – háztartási praktikák – elsajátítása és begyakorlása. Használati utasítások értő olvasása, betartása. Sikerélmények (a felfedezés és önálló próbálkozás öröme, a motiváló hatás érvényesülése tárgyalatkor). A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján, a tapasztalatok megfogalmazása. Egyszerű tárgyak elkészítése mintakövetéssel. Önálló tervezés, készítés, alkalmazás folyamatainak ismerete. Munkaeszközök célszerű megválasztása és szakszerű, balesetmentes használata. Szelektív szemétyűjtés. Aktív részvétel, önállóság és együttműködés a tevékenységek során. Takarékosan gazdálkodik az anyaggal, energiával, idővel.

Papírmunkáknál képes:

- egyenesen, vonal mentén tépni, hajtogatni
- ollóval egyenesen és körív mentén nyírni
- vastagabb anyagokat hajlítás előtt vonalzó mentén bekarcolni

– Famunkáknál:

- csiszolni
- hegyezni

– Fonalmunkák:

- cernát tűbe fűzni önállóan vagy tű befűző segítségével
- gombot felvarrni

Ismerje népszokásainkat, hagyományörzés. Ünnephez méltó öltözködés ismerete. Magyar népviselet ismerete.

Ismerje a tömegközlekedés szabályait. Saját felelősség fontosságának ismerete. Útburkolati jelek és táblák ismerete. Kerékpározás szabályainak ismerete.

4. évfolyam

Képes: Adott szempontok alapján egyszerűbb tárgyakat önállóan tervezni, készíteni, alkalmazni a tanult munkafolyamatokat.

Alkotótevékenysége során előkészítő, alakító, szerelő és felületkezelő műveleteket végezni. Felismerni, hogy tevékenysége során tud változtatni közvetlen környezetén, megővhatja, javíthat annak állapotán. Szelektíven gyűjteni a hulladékot. Elvárt feladatokban önállóan dolgozni. Felismerni a környezetében fellelhető, megfigyelhető szakmák, hivatások jellemzőit.

Papírmunkáknál képes:

egyenesen, vonal mentén tépni, hajtogatni

ollóval egyenesen és körív mentén nyírni

vastagabb anyagokat hajlítás előtt vonalzó mentén bekarcolni

Famunkáknál:

darabolni

csiszolni

hegyezni

Fonalmunkák:

cernát tűbe fűzni önállóan vagy tű befűző segítségével

gombot felvarrni

Ismeri a családellátó tevékenységeket, melyek keretében vállalt feladatait az iskolai önellátás során munkamegosztásban végzi – terítés, rendrakás, öltözködés, növények,

állatok gondozása stb. Törekszik a takarékos anyagfelhasználásra, szelektíven gyűjti a hulladékot. Ismeri a tudatos vásárlás néhány fontos elemét. Ismeri az egészségmegőrzés tevékenységeit. Ismeri és használni, alkalmazni tudja a legfontosabb közlekedési lehetőségeket, szabályokat, viselkedési elvárásokat;

Az elvárt feladatokban önállóan dolgozik – elvégzi a műveletet;

Rendelkezik az életkorának megfelelő szintű problémafelismerési és problémamegoldási képességgel.

ÉNEK-ZENE

1. évfolyam

A tanulók 20 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből c'-d" hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni. Kreatívan részt vesznek a csoport játékokban és feladatokban. Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és tanári segítséggel szolmizálva éneklük. Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, azt megfigyelni és tapasztalatait megfogalmazni. Ismerje fel a hangszereket hangjukról, képükről. (Pl.: furulya, triangulum, dob, zongora)

2. évfolyam

A tanulók 40 népdalt és gyermekdalt elő tudnak adni a kapcsolódó játékokkal emlékezetből c'-d hangterjedelemben. Csoportosan bátran, zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek, képesek az új dalokat rövid előkészítést követően hallás után könnyedén megtanulni. Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Érzik az egyenletes lüktetést, tartják a tempót, érzékelik a tempóváltozást. A 2/4 és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult zenei elemeket (ritmus, dallam) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmusgyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és tanári

segítséggel szolmizálva éneklük. Képesek csendben, társaikkal együtt a zenét hallgatni, megfigyelésekkel tapasztalatokat szereznek, melyek esztétikai és egyszerű zenei elemzés alapjául szolgálnak. Fejlődik hangszínhallásuk és formaérzékük. Ismereteket szereznek a hangszerekről. Szívesen és örömmel hallgatják újra a meghallgatott zeneműveket.

3. évfolyam

A tanulók 30 magyar népdalt el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával. Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézzelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon). Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák.

A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézzel, betűkotta). Az ismert dalokat olvassák kézzelről, betűkottáról és csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézzelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják.

Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk. Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

4. évfolyam

A tanulók 30 magyar népdalt el tudnak énekelni emlékezetből a-e” hangterjedelemben több versszakkal, csoportosan. A népdalokat csokorba szedve is éneklük. Csoportosan bátran és zengő hangon jó hangmagasságban énekelnek a dalok élményekből kiinduló, szövegtartalmat kifejező megszólaltatásával.

Képesek az új dalokat rövid előkészítést követően tanári segítséggel kézjelről vagy betűkottáról előbb szolmizálva, majd szöveggel megtanulni. Többszólamú éneklési készségük fejlődik (ritmus osztinató, kánon). Kreatívan részt vesznek a generatív játékokban és feladatokban. Képesek ritmusvariációt, ritmussort alkotni. A 3/4-es és 4/4-es metrumot helyesen hangsúlyozzák. A tanult zenei elemeket (pl. metrum, ritmus, dallam, dinamikai jelzések) felismerik kottaképről (kézjel, betűkotta). Az ismert dalokat olvassák kézjelről, betűkottáról és csoportosan. A megismert ritmikai elemeket tartalmazó ritmus gyakorlatot pontosan, folyamatosan szólaltatják meg csoportosan és egyénileg is. A tanult dalok stílusában megszerkesztett rövid dallamfordulatokat kézjelről, betűkottáról és hangjegyről szolmizálják. Megkülönböztetik a tudatos zenehallgatást a háttérzenétől. Meg tudják nevezni a zeneművekben megszólaló ismert hangszertípusokat. Fejlődik formaérzékük, a formai építkezés jelenségeit (azonosság, hasonlóság, különbözőség, variáció) meg tudják fogalmazni. Fejlődik zenei memóriájuk és belső hallásuk. Figyelmesen hallgatják az életkori sajátosságaiknak megfelelő zenei részleteket. A negyedik évfolyam végére olyan gyakorlati tapasztalatokat szereznek a zenehallgatásról, amelyre építve a zenei stílusérzék és zeneértés egyre árnyaltabbá válik.

Ajánlott művek különböző stíluskorszakokból válogatva:

Régi magyar táncok (Kájoni és Vietoris kódex)

Antonio Vivaldi: A négy évszak (Le Quattro Stagioni)

Johann Sebastian Bach: Karácsonyi oratórium (Weihnachtoratorium), BWV 248,

Johann Sebastian Bach: Mer hahn en neue Oberkeet (Parasztkantáta), BWV 212

Leopold Mozart: G-dúr (Vadász) szimfónia

Wolfgang Amadeus Mozart: A dúr szonáta, KV. 331. III. tétel Alla Turca

Bedřich Smetana: Moldva (Vltava) in: Hazám (Má vlast)

Johann Strauss: Kék Duna keringő, Radetzky-induló, Tere-fere polka

Camille Saint-Saëns: Az állatok farsangja (Le carnaval des animaux)

Dohnányi Ernő: Variációk egy gyermekdalra, op. 25

Kodály Zoltán: Hány János

Kodály Zoltán: Gyermek- és nőikarok

Bartók Béla: Egynemű karok

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

ALSÓ TAGOZAT

A testnevelés és sport műveltségterület tartalmai az alapfokú nevelés-oktatás 1–2. évfolyamán a természetes (alap-) mozgáskészségek, illetve a pszichomotoros képességek játékos fejlesztésére, azok változatos, sokrétű és tudatos alkalmazására épülnek. A gyermekek fejlődési, fejlettségi jellemzőihez igazodó egyszerű, ugyanakkor változatos mozgástanulási és képességfejlesztési körülmények, koordinációt javító tanulási tartalmak, melyek stabilizálják az alapvető mozgáskészségeket, jelentik az alapvető fejlesztési célt. A 3–4. évfolyamon a mozgáskészségek tovább stabilizálódnak, az előzetes mozgástapasztalatokra építve tovább fejlődnek, és a mozgástanulás magasabb szintjére kerülnek. Az alapkészségek fejlesztésének folyamatában a komplexebb, nehezebb körülmények közötti végrehajtások válnak uralkodóvá.

1-2. évfolyam

Előkészítő és preventív mozgásformák

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek felismerése, pontos végrehajtása.

A testrészek megnevezése.

A fizikai terhelés és a fáradás jeleinek felismerése.

Különbségtétel a jó és a rossz testtartás között álló és ülő helyzetben, a medence középhelyzete beállítása.

Az iskolatáska gerinckímélő hordása.

A gyakorláshoz szükséges térformák ismerete gyors és célszerű kialakításuk.

A testnevelés órák alapvető rendszabályai, a legfontosabb veszélyforrásai, balesetvédelmi szempontjai ismerete.

Fegyelmezett gyakorlás, célszerű eszközhasználat.

A stressz és feszültségoldás alapgyakorlatainak használata.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

Az alapvető hely - és helyzetváltoztató mozgások folyamatos végrehajtása egyszerű kombinációkban a tér - és energiabefektetés, valamint a mozgáskapcsolatok sokrétű felhasználásával. Utánzó mozgások. Járások, futások, oldalazások, szökdelések, ugrások. Lendítések és körzések. Hajlítások és nyújtások. Fordítások és fordulatok. Tolások és húzások. Emelések és hordások. Függés- és lengésgyakorlatok. Egyensúlygyakorlatok. Gurulások, átfordulások, támaszok.

A játékszabályok és a játékszerepek, illetve a játékfeladat alkalmazása.

Manipulatív természetes mozgásformák

A manipulatív természetes mozgásformák mozgásmintáinak végrehajtási módjainak, és a vezető műveletek tanulási szempontjainak ismerete. Dobások (gurítások) és elkapások. Rúgások, labdaátvételek lábbal. Labdavezetések kézzel. Ütések testrésszel és eszközzel.

A feladat-végrehajtások során pontosságra, célszerűségre, biztonságra törekvés.

A sporteszközök szabadidős használata.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban

Rendezett tartással, esztétikus végrehajtásra törekedve 2-4 mozgásformából álló egyszerű tornagyakorlat bemutatása. *Talajgyakorlatok:* gurulóátfordulás előre, hátra; tarkóállás; bátorugrás; lebegő- és mérlegállás). *Ugrások:* függőleges repülés, felugrás térdelésbe, felguggolás, huszárugrás.

Stabilitás a dinamikus és statikus egyensúlyi helyzetekben talajon és emelt eszközökön.

Próbálkozás a zenei ritmus követésére különféle ritmikus mozgásokban.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

A futó-, ugró- és dobóiskolai alapgyakorlatok végrehajtása, azok vezető műveleteinek ismerete. Különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása változó körülmények között, illetve játékban. Járás, futás; ugrások és szökdelések mozgásformái. *Dobások* mozgásformái: lökő-, hajító- és vető gyakorlatok.

Széleskörű mozgástapasztalat a Kölyökatlétika játékaiban vagy a Kölyökatlétika jellegű játékokban.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban

Az alapvető manipulatív mozgáskészségek elnevezéseinek ismerete.

Labdarúgás:

A kispályás labdarúgás szabályainak ismerete a 4:1 felállási formában, rombuszalakzatban.

Kapura rúgások (kapus nélkül).

Szivacskezilabda:

Passzgyakorlatok, kapura lövések.

Minikosárlabda:

Kosárra dobási kísérletek alacsony gyűrűre.

Miniröplabda:

Kosárérintés és alkarérintés próbálkozások léggömbbel, puha labdával.

A sportszerű viselkedés néhány jellemzőjének ismerete.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban

Az alapvető eséstechnikák felismerése. A tompítás mozdulatának végrehajtása esés közben. Saját mozgásának és akaratának gátlása, késleltetése.

Törekvés arra, hogy a támadó- és védőmozgások az ellenfél mozgásaihoz igazodjanak.

Küzdőjátékok ismerete.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben

Használható tudás természetben végzett testmozgások előnyeiről és problémáiról.

A természeti környezetben történő sportolás néhány egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályának ismerete.

A sporteszközök kreatív felhasználása a játéktevékenység során.

Az időjárási körülményeknek megfelelő öltözködés és az ahhoz kapcsolódó okok ismerete.

3–4. évfolyam

Előkészítő és preventív mozgásformák

Egyszerű, általános bemelegítő gyakorlatok végrehajtása önállóan, zenére is. Önálló pulzuszámolás. A biomechanikailag helyes testtartást kialakító és fenntartó gyakorlatok ismerete, önálló végrehajtása.

A levezetés helyének és preventív szerepének ismerete.

A nyújtó, erősítő, ernyesztő és légzőgyakorlatok pozitív hatásainak ismerete.

A gyakorláshoz szükséges egyszerűbb alakzatok, térformák önálló kialakítása.

Az alapvető tartásos és mozgásos elemek önálló bemutatása.

A testnevelés órán megfelelő cipő és öltözet, tisztálkodás igényének ismerete és alkalmazása.

Egészségnevelési alapismeretek: Az egészséges élet alapfeltételei.

A játékok, versenyek során erősödő személyes felelősség a magatartási szabályrendszer betartásában és a sportszerűen viselkedés terén.

Stressz- és feszültségoldó gyakorlatok ismerete.

Hely- és helyzetváltoztató természetes mozgásformák

Az alapvető hely- és helyzetváltoztató mozgások célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása. Járások, futások, oldalazások, szökdelések, ugrások. Lendítések és körzések. Hajlítások és nyújtások. Fordítások és fordulatok. Tolások és húzások. Emelések és hordások. Függesztő- és lengésgyakorlatok. Egyensúlygyakorlatok. Gurulások, átfordulások, támaszok.

Az alapvető hely- és helyzetváltató mozgások kombinálása térben, szabályozott energiabefektetéssel, eszközzel is.

A bonyolultabb játékfeladatok, a játékszerepek és játékszabályok alkalmazása.

A természetes hely - és helyzetváltató mozgások megnevezése, valamint azok mozgástanulási szempontjainak (vezető műveletek) ismerete.

Manipulatív természetes mozgásformák

A manipulatív természetes mozgásformák célszerű, folyamatos és magabiztos végrehajtása.

A manipulatív természetes mozgásformák kombinálása térben és szabályozott energiabefektetéssel. Dobások (gurítások) és elkapások. Rúgások, labdaátvételek lábbal. Labdavezetések kézzel. Ütések testrésszel és eszközzel.

A pontosság, célszerűség és biztonság alkalmazása.

A sporteszközök szabadidős használata.

Természetes mozgásformák a torna és tánc jellegű feladatmegoldásokban

Részben önállóan tervezett 3-6 torna- és/vagy táncelem összekötése zenére is.

Talajgyakorlatok: gurulóátfordulás előre és hátra különböző kiinduló helyzetből (repülési fázissal); fellendülési kísérletek segítségadással vagy anélkül kézállásba; kézenátfordulás oldalt, emelés zsugorfejállásba. *Ugrások:* felugrás kéztámasszal különböző szerekre; támaszugrások talajról, ugródeszkáról és/vagy minitrambulínról, egyensúlygyakorlatok. Kötél- és/vagy rúdmászás mászókulcsolással

Gurulások, átfordulások, fordulatok, dinamikus kar-, törzs- és lábgyakorlatok közben többnyire biztosan uralt egyensúlyi helyzet.

A tempóváltozások érzékelése és követése.

Természetes mozgásformák az atlétikai jellegű feladatmegoldásokban

A futó-, ugró- és dobóiskolai gyakorlatok vezető műveleteinek ismerete, rendezettségre törekvő végrehajtása, változó körülmények között. Távolugrás-kísérletek elugrósávból, guggoló- és/vagy lépőtechnikával; magasugrás-kísérletek átlépő technikával; Komplex futó- és ugróiskolai gyakorlatvariációk.

Hajítómozgások, a 3 lépéses dobóritmus ismerete.

A különböző intenzitású és tartamú mozgások fenntartása játékos körülmények között, illetve játékban. Tartós futás egyéni tempóban. Vágtafutás, guggolójajt.

Természetes mozgásformák a sportjátékok alaptechnikai és taktikai feladatmegoldásaiban

A tanult sportjátékok alapszabályainak ismerete.

Az alaptechnikai elemek ismerete és azok alkalmazása az előkészítő játékok során.

Az egyszerű védő és a támadó helyzetek felismerése.

Az emberfogásos és a területvédekezés megkülönböztetése.

Törekvés a legcélszerűbb játékhelyzet-megoldásra.

A csapatérdeknek megfelelő összjátékra törekvés. Sportszerű viselkedés.

Minikosárlabda:

Kosárra dobási kísérletek helyből, büntetődobás alacsony palánkra; megindulás, megállás.

Miniröplabda:

Kosárérintés és alkarérintés, alsó egyenes nyitás puha labdákkal.

Labdarúgás:

Rúgások kapura és társhoz belsővel, belső csüddel, teljes csüddel, labdaátvételek; labdakontroll-gyakorlatok, lövő- és testcselek. A kispályás labdarúgás szabályainak ismerete rombuszalakzatban. Területnyitás támadásban. Területszűkítés védekezésben. Kapusok szerepe védekezésben, támadásban.

Szivacskezilabda:

Kapura dobási kísérletek helyből, nekifutásból. Passzgyakorlatok.

Természetes mozgásformák az önvédelmi és a küzdő jellegű feladatmegoldásokban

Néhány önvédelmi fogás bemutatása.

Előre, oldalra és hátra esés, tompítással.

A tolások, húzások, emelések és hordások erőkifejtésének optimalizálódása.

A grundbirkózás alapszabályának ismerete és betartása.

A sportszerű küzdésre, az asszertív viselkedésre törekvés.

A saját agresszió kezelése.

Az önvédelmi feladatok céljának megértése.

Természetes mozgásformák a vízbiztonságot kialakító és úszógyakorlatokban

Egy úszásnemben 25 méter leúszása biztonságosan.

Fejesugrással vízbe ugrás.

Az uszodai rendszabályok (balesetvédelmi szabályok) ismerete.

A bemutatott úszásnem fogalmi készletének ismerete.

Természetes mozgásformák az alternatív és szabadidős mozgásrendszerekben

Legalább négy szabadidős mozgásforma és alapszabályainak ismerete.

A tanult szabadidős mozgásformák sporteszközeinek biztonságos használata, alaptechnikai és taktikai elemeinek ismerete, alkalmazása. A szabadtéren, illetve speciális környezetben történő sportolással együtt járó veszélyforrások ismerete.

DIGITÁLIS KULTÚRA

3. évfolyam

- A gépet ki és be tudja kapcsolni
- Az asztalon és az ablakban tájékozódik
- Billentyűzetet, egeret használ
- Karaktereket tud formázni
- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetéből megnevez néhány informatikai eszközt, felsorolja fontosabb jellemzőit;
- kezdetben tanítói segítséggel, majd önállóan használ néhány, életkorának megfelelő alkalmazást
- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre;

4. évfolyam

- grafikai alkalmazással egyszerű, közvetlenül hasznosuló rajzot, grafikát, dokumentumot hoz létre;
- egy rajzos dokumentumot módosít pl. tükrözéssel, forgatással;
- egyszerű prezentációt, ábrát, egyéb segédletet készít
- bekezdést tud formázni szöveges dokumentumban
- létrehozott anyagait el tudja menteni, meg tudja nyitni
- egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bont, értelmezi a lépések sorrendjét
- adott feltételeknek megfelelő kódsorozatot tervez és hajtat végre

TESTNEVELÉS FELSŐ TAGOZAT

Az alsó tagozatra építve valósul meg 5. évfolyamtól az életkori sajátosságokat és a szenzitív időszakokat szem előtt tartó komplex készség- és képességfejlesztés. A tulajdonképpeni sportági képzés az 5. évfolyamon kezdődik meg, és teljeseedik ki a 8. évfolyamra, mindvégig szem előtt tartva a motoros teljesítmény két alapvető összetevője – a mozgáskészség és motoros képesség – szükségszerű összhangjának megteremtését.

5–6. évfolyam

Természetes és nem természetes mozgásformák

A gyakorláshoz szükséges alakzatok öntevékeny gyors kialakítása. Rendgyakorlatok- térbeli alakzatok kialakítása. A bemelegítésre, a sokoldalú előkészítésre, valamint a képességfejlesztésre alkalmas mozgásformák, gyakorlatok folyamatos, pontosságra törekvő és megfelelő intenzitású végrehajtása. Határozott formájú szabadgyakorlati alapformájú 4–8 ütemű szabad-, társas-, kéziszer- és szergyakorlatok. Szabadgyakorlat füzér (6–8 gyakorlat) irányítva, vagy önállóan, zenére is. 8-10 gyakorlattal, részben önálló bemelegítés végrehajtása. Alapvető szakkifejezések ismerete.

Stressz- és feszültségoldó módszerek alkalmazása és a feszültségek önálló szabályozása.

A bemelegítés és a levezetés szempontjainak ismerete. A 10 testtájra vonatkozó gerinctorna gyakorlatanyaga.

Motoros, illetve fittségi tesztek végrehajtása.

Sportjátékok (kosárlabda, kézilabda, röplabda, labdarúgás)

A sportjátékok technikai és taktikai készletének ismerete, ezek alkalmazása testnevelési játékokban, játékos feladatokban és a sportjátékokban.

Törekvés a játékelemek (technikai, taktikai elemek) pontos, eredményes végrehajtására és tudatos kontrollálására.

A sportjátékok játékszabályainak ismerete és alkalmazása. Balesetvédelmi rendszabályok.

Szabálykövető magatartás, önfegyelem, együttműködés kinyilvánítása a sportjátékokban.

Kosárlabda:

Labda nélküli technikai gyakorlatok: Megindulás, megállás. Futás közben iram- és irányváltoztatások. Alaphelyzet. Cselezés meginduláskor és futás közben. A védőtől való elszakadás legegyszerűbb módjai.

Labdás technikai gyakorlatok: Labdás ügyességi gyakorlatok. Labdavezetések: magas, középmagas, mély labdavezetés helyben és haladással, mindkét kézzel. Labdavezetési feladatok. Hosszú- és rövid indulás. Megállások 1, 2 leütés után, labdavezetésből, sarkazás. Átadások-átvételek: Kétkezes mellső-, felső-, egykezes felsőátadás helyben és mozgás közben pattintva is. Kosárra dobások: Kosárra dobás helyből egy kézzel. Fektetett dobás 1-2 leütésből, labdavezetésből, önpasszból mindkét oldalról.

Taktikai gyakorlatok: Emberfogásos védekezés. A védekezés kar- és lábmunkája. Védőmozgás, a védő helyezkedése.

Röplabda:

Labda nélküli technikai gyakorlatok: Alaphelyzet. Igazodás a labdához.

Labdás technikai gyakorlatok: Alkarérintés és kosárérintés. Alsó egyenes nyitás. Felső ütőérintés.

Taktikai alapszabványok: Nyitás- nyitás-fogadás.

Kézilabda:

Labda nélküli technikai gyakorlatok: Alaphelyzet; védekező és támadó lábmunka; megindulás-megállás; felugrás-leérkezés, ütközések; cselek. Irányváltatások; cseles, megtévesztő mozgások; fordulatok labda nélkül. Sáncolás.

Labdás technikai gyakorlatok: A labda fogása. Labdavezetés mindkét kézzel állásban és mozgás közben, önszöktetéssel, irány-, iramváltással. Egy- és kétkezes átadások helyben és mozgás közben (kétkezes felső, mellső, pattintott; egykezes felső átadás helyben – kilépéssel). Labdaátvételek és átadások: különböző irányból érkező labda átvétele; átadások mozgás közben különböző irányba és távolságra. Célba dobási gyakorlatok. Kapura lövések: helyből; kilépéssel; 3 lépés után; felugrásból; különböző lendületszerzés után; passzív, félaktív és aktív védővel szemben. Bedobás. Szabaddobás. Büntetődobás. Indulócsel labda nélkül és labdával. Indulócsel, testcsel, átadócsel, átadási csel és labdavezetés.

Taktikai gyakorlatok: A védő és a támadó helyezkedése. Egyéni védekezés: a védő helyezkedése a labda nélküli és a labdát birtokló támadóval szemben. Üres helyre helyezkedés, védőtől való elszakadás. Támadásból védekezésbe való visszarendeződés. Helycsere labdaátadással, labdavezetéssel.

Labdarúgás:

Labdás technikai gyakorlatok

Labdahúzogatózás, -görgetés; haladás közben, fordulatokkal is. Labdavezetések külső és belső csüddel, mindkét lábbal, különböző alakzatban. Rúgás: belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, a futással megegyező irányból, oldalról és szemből érkező

labdával. Átadások (passzolások), átvételek mindkét lábbal, átadások laposan mozgás közben, íveltlen növekvő távolságra, irányváltoztatással. Labdalevétel: talppal, belsővel, csüddel, combbal, mellel. Levegőből érkező labda átvétele belsővel. Fejelés: előre, oldalra, különböző irányból érkező labdával. Alapszerelés, megelőző szerelés, labdaátvétel megakadályozása. Egyszerű cselek. Partdobás.

Taktikai gyakorlatok: Párharcok az 1:1 elleni játékban. Szabadulás emberfogásból elfutással és testcsellel.

Kapusmunka: Alaphelyzet, guruló, félmagas és magas ívelt labdák elfogása. Kigurítás, kidobás, kirúgás állított, lepattintott labdával.

Atlétika jellegű feladatok

A tanult futó-, ugró-, dobógyakorlatok ismerete. A rajtok végrehajtása az indítási jeleknek megfelelően.

A vágta és a tartósfutás technikájának végrehajtása a mozgásmintának megfelelően.

Ugrásoknál a nekifutás távolságának és sebességének kialakítása.

A kislabda-hajító technika képességeknek megfelelő ismerete.

A kar- és láblendítés szerepének ismerete az el- és felugrások eredményességében.

Az atlétikai versenyek alapvető szabályainak ismerete.

Futások, rajtok:

Futóiskolai gyakorlatok. Akadályfutás. Állórajt, térdelőrajt. Rajtok-indulások különböző kiinduló helyzetből.

Vágtafutások, gyorsfutások irányváltoztatással. Repülő és fokozó futások 30-40 méteren.

Vágtafutások 20–30 méteren. Váltófutás : egykezes alsó váltás. Tartós futás a táv növelésével és a távnak megfelelő iram megválasztásával.

Szökdelések, ugrások

Helyből távolugrás (folyamatosan is). Távolugrás guggoló vagy lépőtechnikával, 8-14 lépés nekifutásból, elugró sávból. Magasugrás: 6-8 lépésről átlépő technikával.

Dobások

Dobások és lökések különböző kiinduló helyzetből tömött labdával, helyből és 3-4 lépéses lendületből. Dobások és lökések különböző célba, különböző labdával. Kislabdahajítás célba és távolba nekifutással. Súlylökés helyből.

Torna jellegű feladatok

Akadályleküzdési módok és feladatok biztonságos végrehajtása.

A dinamikus és statikus egyensúlygyakorlatok végrehajtása a képességnek megfelelő magasságon, szükség esetén segítségadás mellett.

Talaj-, illetve gerendagyakorlat részben önálló összeállítása.

Az aerobik alaplépések összekapcsolása egyszerű kartartásokkal és kargyakorlatokkal.

Az alaplépésekből 2–4 ütemű gyakorlat végrehajtása helyben és haladással, zenére is.

A járások, ritmizált lépések, futások és szökdelések technikailag megközelítően helyes végrehajtása.

A balesetvédelmi utasítások betartása.

Talajgyakorlat:

Gurulóátfordulások előre-hátra, különböző testhelyzetekből, különböző testhelyzetekbe, sorozatban is. Zsugorfejállás. Fejállás, különböző lábtartásokkal. Fejállásból gurulóátfordulás előre, különböző testhelyzetekből, különböző testhelyzetekbe. Fellendülés kézállásba, bordásfalnál. Fellendülés kézállásba és gurulóátfordulás. Spárgakísérletek. Mérlegállás. Hanyattfekvésből emelés hídba. Kézen átfordulás oldalt, mindkét irányba. Összefüggő talajgyakorlat 3-5 elemből. *Ugrás:* Keresztbe állított ugrószeleken (2–4 rész): felguggolás és homorított leugrás; zsugorkanyarlati átugrás, guggoló átugrás; huszárugrás. Hosszába állított ugrószeleken (2–4 rész): felguggolás és homorított leugrás; felguggolás és gurulóátfordulás előre; gurulóátfordulás előre ugródeszkaról történő elrugaskodással; felguggolás és leguggolás, felguggolás és leterpesztés. Alacsony gerendán: felguggolás és homorított leugrás; felguggolás és terpesztéssel leugrás.

Kötélmászás mászókulcsolással.

Alternatív környezetben úzható sportok

A természeti és környezeti hatások és a szervezet alkalmazkodó képessége közötti összefüggés ismerete. A természeti környezetben történő sportolás egészségvédelmi és környezettudatos viselkedési szabályainak elfogadása és betartása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

Az alapvető önvédelmi fogások és eséstechnikák elfogadható bemutatása, különös tekintettel a tompítási technikákra. A dzsúdó elemi guruló- és esés gyakorlatainak bemutatása, állasküzdő: fogáskeresés és fogásbontás.

Jártasság néhány önvédelmi fogásban: szabadulások egykezes, kétkezes lefogásból, mellső, hátsó egykezes és kétkezes átkarolásból.

Agresszió szabályozása. A feladatok végrehajtásában aktivitásra törekvés.

7–8. évfolyam

Természetes és nem természetes mozgásformák

Egyszerű stressz- és feszültségoldó technikákról való tájékozottság.

Egyszerű gimnasztikai gyakorlatok önálló összefűzése és előadása zenére. Szabadgyakorlati alapformájú szabad-, társas- szer és kézyszer-gyakorlatok. Nyújtó-, lazító hatású, állóképességet fejlesztő 8–16 ütemű, legalább négy gyakorlatelemet tartalmazó szabadgyakorlatok és gyakorlatsorok. Bemelegítő és levezető gyakorlatok önálló tervezéssel is. Zenére végzett összefüggő gimnasztikasor. Egyszerű légző, stressz- és feszültségoldó gyakorlatok. A testtartás javítását szolgáló ízületi mozgékonyt és a törzs erejét növelő gimnasztikai gyakorlatok.

Motoros, illetve fitnesz tesztek végrehajtása.

Az összehangolt, rendezett testtartás kritériumainak való megfelelésre kísérletek.

A kamaszkori személyi higiénéről való elemi tájékozottság.

Sportjátékok (kosárlabda, kézilabda, röplabda, labdarúgás)

Jártasság néhány taktikai formáció, helyzet megoldásában.

A játékszabályok kibővített körének megértése és alkalmazása.

A csapatjátékhoz szükséges együttműködés és kommunikáció.

A sportjátékokhoz tartozó test-test elleni küzdelem.

Sporttörténeti alapvető tájékozottság a labdajátékokban.

Kosárlabda:

Labda nélküli technikai gyakorlatok: irányváltoztatás, cselezés; cselezés induláskor és futás közben.

Labdás technikai gyakorlatok: labdavezetés félaktív, aktív védővel szemben játékos formában. Labdavezetés közben cselezés. Megállás, sarkazás, labdavezetésből kapott labdával. Megállás, sarkazás önpasszból és kapott labdával, meghatározott helyen és időben. Kosárra dobások: dobócsel, indulócsel után labdavezetés, fektetett dobás. Lepattanó labda megszerzése. Fektetett dobás labdavezetésből, illetve kapott labdával mindkét oldalról. Közép távoli dobás helyből (tempódobás). Átadások, átvételek. Átadás különböző irányba és távolságra, mozgás közben, kétkezes mellső átadással, pattintva is. Bejátszás befutó társnak.

Taktikai gyakorlatok:

Emberfogásos védekezés: labda nélküli és labdát birtokló támadó véde. Labdavezető játékos véde.

Játékelemek alkalmazása: 1:1 elleni játék, félaktív és aktív védővel.

Röplabda:

Labdás technikai gyakorlatok:

Az alkar-, kosárérintés, felső ütőérintés és alsó egyenes nyitás.

Kosárérintés előre-hátra, alacsony és közepesen magasra elpattanó labdával. Kosárérintés célba. Felső egyenes nyitás, nyitás-fogadás.

Taktikai gyakorlatok: Támadási alapformák ismerete. Az ütés és a sáncolás fedezése.

Kézilabda:

Labda nélküli technikai gyakorlatok: Alapmozgás, indulás, megállás, irányváltatások, cseles, megtévesztő mozgások, fordulatok labda nélkül. Lábmunka csiszolása. Indulócsel, le- és visszaforgások. Ütközések. Sáncolás helyben, mozgással talajon és felugrással. Résekre helyezkedés. Esések-tompítások.

Labdás technikai gyakorlatok: labdavezetés nehezített körülmények között irány- és ritmusváltatásokkal. Önszöktetés. Labdás cselek: indulási-átadási, lövő cselek. Átadások: test előtti átadások, oldalról és hátulról érkező labda elkapása. Test mögötti átadások.

Kapura lövések: talajról különböző lendületszerzés után és felugrásból, passzív, félaktív és aktív védővel szemben. Átlövés felugrással is. Kapura lövések cselezés után. Kapura lövés bedőléssel. Ejtés.

Kapusmunka: Védés kézzel, lábbal. 7 méteres véde.

Taktika: Egyéni taktika - betörések labda nélkül és labdával. A kapus átívelése. Kitámadás, halászás, szerelés, elzárás. Üres helyre helyezkedés. Védőtől való elszakadás. Melléállásos elzárás. Gyors indítások.

Labdarúgás

Labdás technikai gyakorlatok: labdavezetések mindkét lábbal, külső és belső csüddel. Labdahúzogtatás, -görgetés haladás közben, fordulatokkal. Átadások (passzolások), átvételek mindkét lábbal. Átadások laposan mozgás közben, ívelten növekvő távolságra, irányváltatással. Átvételek ívelt labdával. Labdalevétel: talppal, belsővel, külső csüddel, combbal, mellel. Levegőből érkező labda átvétele belsővel. Rúgások: belső csüddel, teljes csüddel, külső csüddel, állított labdával, mozgásból, a futással megegyező irányból, oldalról és szemből érkező labdával, különböző irányból érkező labdával. Dekázás: haladással, irányváltatással. Fejelés: előre, oldalra. Fejelés felugrással. Cselezés: testcel, labdavezetésből labda elhúzása oldalra, labdaátvétel testcsellel. Átadócsel, rúgócsel, rálépéssel, hátra húzással. Partdobás szabályosan.

Kapusmunka: guruló- és ívelt labda megfogása, kigurítás, kirúgás állított, lepattintott labdával, helyezkedés, erős lövés megfogása, lábbal véde, kidobás.

Taktikai gyakorlatok: Emberfogás poszt szerint. Támadásban a védőtől való elszakadás, üres helyre helyezkedés. A támadások súlypontjának változtatása rövid és hosszú átadásokkal.

Atlétika jellegű feladatok

Az atlétikai cselekvésminták sokoldalú és célszerű alkalmazása.

Futó-, ugró- és dobógyakorlatok megfelelő végzése a tanult versenyszabályoknak megfelelően. Az atlétikai alapmozgásokban mozgásmintához közelítő bemutatás, a lendületszerzések és a befejező mozgások összekapcsolása.

A futás, a kocogás élettani jelentőségének ismerete.

Futások, rajtok:

Térdelőrajt rajtgepről. Repülő és fokozó futások. Váltófutás váltózónában, egyenesben, egykezes váltással. Tartós futás a táv és az intenzitás növelésével. Futás feladatokkal, akadályokkal, átfutás akadályok felett. Futóiskolai gyakorlatok.

Szökdelések, ugrások:

Helyből távolugrás. Távolugrás guggoló vagy lépő technikával.

A nekifutás, az elugrás és a talajérés iskolázása (elugró sávból). Magasugrás átlépő vagy „flopp”technikával. A nekifutás és a felugrás iskolázása.

Dobások:

Kislabdahajtás helyből, nekifutással hármás lépésritmusból. Kislabdahajtás célba. Súlylökés helyből és beszökkenéssel. (jobb és bal kézzel is).

Torna jellegű feladatok

A helyes testtartás, a koordinált mozgás és az erőközlés összhangjának jelenléte a torna jellegű mozgásokban.

Talajon és a választott tornaszeren növekvő önállóság jeleinek felmutatása a gyakorlásban, gyakorlat-összeállításban.

A szekrény- és a támaszugrások bátor végrehajtása, a képességnek megfelelő magasságon.

Aerobikgyakorlatok kivitelében és a zenével összhangban történő végrehajtása.

Önkontroll, együttműködés és segítségnyújtás a torna jellegű gyakorlatok végrehajtásában.

Torna (talajtorna, szertorna):

Támaszhelyzetek, támaszgyakorlatok, támaszugrások: Akadályok leküzdése támaszfeladatokkal. Gurulóátfordulások előre, hátra, különböző kiinduló helyzetből különböző befejező helyzetbe. Gurulóátfordulások sorozatban. Fejállás különböző kiinduló helyzetből, különböző lábtartással és lábmozgással. Mellső mérlegállás. Fellendülés kézállásba bordásfalnál. Fellendülés futólagos kézállásba, gurulás előre. Repülő-guruló átfordulás néhány lépés nekifutásból (fiúknak). Kézen átfordulás oldalra, mindkét irányba megközelítően nyújtott testtel. Összefüggő talajgyakorlat.

Ugrások: Ugrószekrény széltében (lányoknak: 3--4 rész, fiúknak: 4--5 rész): guggolóátugrás. Ugrószekrény hosszában (lányoknak: 3--4 rész, fiúknak 4-5 rész): gurulóátfordulás a szekrényen talajról elugrással; felguggolás, leterpesztés.

Függésgyakorlatok: Mászás kötélén/rúdon. Vándormászás. Függeszkedési kísérletek kötélén (fiúknak).

Egyensúlygyakorlatok: Magas gerendán, ferdén elhelyezett padon: természetes és utánzó járások, futások, fordulatok. 1 méteres gerenda (lányoknak): Járások előre, hátra, oldalt különböző kartartásokkal. Érintőjárás; hármás lépés. Járás guggolásban. Mérlegállás. Függőleges repülés különböző kiinduló helyzetből.

Aerobik (lányoknak, fiúknak):

Alaplépések, lépéskombinációk irányváltoztatással, forgással és karmunkával; zenére történő duplázás; aszimmetrikus koreográfia.

Alternatív környezetben úzhető sportok

Választott rekreációs célú sportágakban és népi hagyományokra épülő sportolási formákban meglévő gyakorlási tapasztalat és bemutatás.

Az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek.

A természeti erők és a sport hasznos összekapcsolásának ismerete és az ezzel kapcsolatos előnyök, rutinok területén jártasság.

A környezettudatosság cselekedetekben való megjelenítése.

A szabadidőben végzett sportolás iránti pozitív beállítódás felmutatása.

Önvédelmi és küzdőfeladatok

A grundbirkózás alaptechnikájának, szabályainak gyakorlatban történő alkalmazása.

A különböző eséstechnikák, szabadulások, leszorítások és az önvédelmi gyakorlatainak kontrollált végrehajtása társsal.

Állasküzdelemben jártasság.

A fenyegetettségi szituációkra, segítségkérésre, menekülésre vonatkozó ismere

Fájdalomtűrés, önfegyelem.

FELSŐ TAGOZAT

IRODALOM

5. évfolyam

1. Család, otthon, nemzet

Művek	Követelmények	Fogalmak
Arany János: <i>Családi kör</i> Petőfi Sándor: <i>Egy estém otthon</i> <i>Fehérlófia</i> Arany János: <i>Rege a csodaszarvasról</i> <i>Az égig érő fa</i> Mitológiai történet: <i>Daidalosz és Ikarosz</i> Bibliai történet: <i>A világ teremtése</i>	A tanuló – az irodalmi művek segítségével is megfigyeli az emberi kapcsolatok sokféleségét, a téma irodalmi megjelenésének változatosságát korszaktól, műfajtól és formától függetlenül; – felfedez archetipikus helyzeteket bibliai, mitológiai történetekkel; – felismer emberi alaphelyzeteket és irodalmi témákat, formákat; – képes Arany János <i>Családi kör</i> (memoriter) és Petőfi Sándor <i>Egy estém otthon</i> című művének elemző bemutatására – képes véleménye szóbeli és írásbeli megfogalmazására	Biblia, mitológiai történet, életkép, elbeszélés, mese, népmese, meseszám, mesealak, monda, kaland, motívum, monda, rege, mítosz, hagyomány, eredetmonda, életkép, idill

2. Petőfi Sándor: János vitéz

Követelmények	Fogalmak
A <i>János vitéz</i> cselekménye, szerkezete. A mű mesei elemei (cselekmény, hősök) – népies elbeszélő költemény/verses mese. Kukorica Jancsi útja, tettei, választásai (értelmezés, jellemzés). A megjelenítés eszközei (az egységenkénti feldolgozás során néhány poétikai eszköz	Epika, elbeszélő költemény; hasonlat, megszemélyesítés, metafora, ellentét, párhuzam; ütemhangsúlyos verselés, verssor, ütem, felező 12-es sorfajta, páros rím.

<p>megismerése: képek, pl. hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzatok, pl. ellentét, párhuzam, felsorolás, megszólítás, felkiáltás, kérdés).</p> <p>Verselési elemzések, ritmizálási gyakorlatok.</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – ismeri az epikai műnem jellegét (tér, idő, cselekmény, szereplő, elbeszélő); – jellemzi a mű szereplőit; – megismeri a kapcsolódó elméleti fogalmakat (pl. verses epika; elbeszélő költemény); – alkalmas memoriterek előadására (szövegrészek a műből). 	
--	--

3. Szülőföld, táj

Művek	Követelmények	Fogalmak
<p>Petőfi Sándor: <i>Az Alföld, Szülőföldemen</i></p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – tudatosítja, hogy vannak gyakori témák, motívumok az irodalomban; – megismeri, hogy a tematika nem műnemhez, műfajhoz kötődik; – érzékeli a szövegek műfaji különbségét (mese – dokumentum; lírai mű – elbeszélés); – megfigyeli a jellegzetes magyar tájak, városok megjelenítésének formáit; – megismeri egy-egy jelentős alkotónak a szülőföldjéhez, a magyar tájhoz való viszonyulását (ez is fejleszti, alakítja a kötődés igényét); <p>Petőfi Sándor: <i>Az Alföld és Szülőföldemen</i> elemzése</p>	<p>Tájleíró költemény, úti levél, útleírás, téma, motívum.</p>

4. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk

Követelmények	Fogalmak
A tanuló - képes bemutatni a mű cselekményét, szereplőit, helyszíneit, konfliktusait - képes szövegalkotási feladatok megoldására (szóban/írásban), pl. jellemzés, levél, elbeszélés, jellemzés nézőpontváltással	Ifjúsági regény, cselekmény, tér- és időviszonyok, szerkezet, konfliktus, elbeszélői nézőpont

6. évfolyam:

1. Hősök az irodalomban

Művek	Követelmények	Fogalmak
Arany János: <i>A walesi bárdok</i> , <i>Mátyás anyja</i> <i>Szent László legendája</i> vagy <i>Lehel kürtje</i>	A tanuló - tisztában van a monda műfaji sajátosságaival – megismeri a ballada műfaji jellemzőit, sajátos szerkesztés- és előadásmódját; – tudja, hogy a népköltészeti alkotások többféle változatban létezhetnek; – elő tud adni egy balladát (memoriter); – értelmezi Arany János <i>A walesi bárdok</i> című balladáját (memoriter); - műismereti minimuma: egy Arany-ballada.	Időmértékes verselési rendszer, versláb, jambus, félrím, belső rím, alliteráció, szórendcsere, műballada, népballada, monda
Fazekas Mihály: <i>Lúdas Matyi</i>	A tanuló - ismeri a mű szerkezetét (a négy levonás kapcsolódása; ismétlés és fokozás); a konfliktusok jellegét; népiességet és időmértékes formát - képes a mű elemző bemutatására	Próbatétel, kaland (cselekményszervező), ismétlődő motívum

2. Arany János: Toldi

Követelmények	Fogalmak
A tanuló	Előhang, mottó, exozíció, kaland, allegória, epizód,

<ul style="list-style-type: none"> – felismeri az elbeszélő költemény műfaját; – elemzi a tér- és időviszonyokat; ismeri a cselekményt; jellemzi a szereplőket és minősíti kapcsolataikat a <i>Toldi</i> részletes feldolgozása során; – alkalmazza a kapcsolódó elméleti fogalmakat (pl. verses epika; elbeszélő költemény); – felismeri a poétikai eszközöket (szóképek, alakzatok), a versritmust; – képes önálló szövegalkotási feladatok megoldására (különböző közlésformák; nézőpontváltás stb.); – képes saját véleményének megfogalmazására; tud memoritereket előadni (szövegrészletek a műből). 	<p>késleltetés, körülírás, felező 12-es, elbeszélő költemény</p>
--	--

3. Szeretet, hazaszeretet, szerelem

Művek	Követelmények	Fogalmak
<p>Kölcsey Ferenc: <i>Himnusz</i> Vörösmarty Mihály: <i>Szózat</i> Csokonai Vitéz Mihály: <i>Tartózkodó kérelem</i> Radnóti Miklós: <i>Bájos</i></p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – megkülönbözteti az epikai és lírai műnemet (az ábrázolás irányultsága alapján); - felismeri a lírai műnemnek a líra alanyára vonatkoztatottságát (bármely líratípusban, pl. gondolat- vagy hangulatlíra) - A szeretet, szerelem, hazaszeretet különböző példáit kifejező szövegek megértése és összehasonlítása - A téma megjelenítését különböző korokban és műfajokban szolgáló nyelvi formák elkülönítése lírai és prózai szövegekben 	<p>Líra, lírai alany, téma, motívum, versforma, rímszerkezet, alliteráció</p>

	- A különböző korokban és műfajokban megjelenő témák nyelvi formáinak elkülönítése	
--	--	--

4. Gárdonyi Géza: Egri csillagok

Követelmények	Fogalmak
<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - képes a mű sok szempontú elemzésére: tér- és időviszonyok (cselekményidő/külső, történelmi idő), cselekmény, szerkezet; a szereplők csoportjai, kapcsolataik; konfliktusok - elbeszélői nézőpont, jellemábrázolás, ábrázolásmód. <p>Bornemissza Gergely életútja</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismeri a mű fontos témáit, motívumait (történelem, hősiesség, barátság, szerelem, csillag, gyűrű). 	<p>Történelmi regény, ifjúsági regény, kalandregény; téma, motívum</p>

7. évfolyam:

I. Korok és portrék

1. Középkor

Művek	Követelmények	Fogalmak
István király intelmei Imre herceghez (részletek)	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - értelmezi a szövegeket - azonosítja a mű tematikáját 	<p>középkor, román stílus, gótika, egyházi kultúra, lovagi kultúra, lovagi erények, intellektus</p>

2. Reneszánsz, humanizmus, reformáció

Művek	Követelmények	Fogalmak
<p>Janus Pannonius: <i>Pannonia dicsérete</i></p> <p>Balassi Bálint: <i>Egy katonaének</i></p> <p>William Shakespeare: <i>Romeo és Júlia</i></p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - értelmezi a korszakban keletkezett irodalmi szövegek olvasását - értelmezi a reneszánsz világgépet - megismeri a reneszánsz irodalom alkotóinak, műfajainak, jellegzetes motívumait 	<p>reneszánsz, humanizmus, reformáció, könyvnyomtatás, vitézi élet, életkép, dal, epigramma, dráma, komédia, tragédia</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – felismeri és elemzi a drámai műnem főbb jellemzőit, a választott alkotás műfaját közös és önálló olvasással, feldolgozással, műelemzéssel; – elemzi a drámai szerkezet, drámai jellem és nyelv néhány jellemzőjét; – felismeri a tragikumot/komikumot mint műfajformáló minőséget, elemzi a műbeli megjelenési formáit; – tudja jellemezni a drámai hősöket, elemezni kapcsolataikat, konfliktusaikat; – képes szituációk és instrukciók értelmezésére, esetleg megjelenítésére. 	
--	--	--

3. Irodalmunk a 17-18. században

Művek	Követelmények	Fogalmak
Zrínyi Miklós: <i>Szigeti veszedelem</i> (részletek: I./1-21.versszak) Mikes Kelemen: <i>Törökországi levelek</i> (részletek)	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – értelmezi a korszakban keletkezett irodalmi szövegeket – Megismeri a barokk jellegzetes műfajait és stílusjegyeit 	kuruc kor, bujdosóénekek, levél, emlékirat

4. Klasszicizmus és romantika

Művek	Követelmények	Fogalmak
Csokonai Vitéz Mihály: <i>A Reményhez</i> Kölcsey Ferenc: <i>Himnusz</i> Vörösmarty Mihály: <i>Szózat</i>	A tanuló <ul style="list-style-type: none"> – azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait; felfedez 	Óda, himnusz, elégia, dal, allegória, verselési rendszer, rímes időmértékes verselés, rímtelen időmértékes verselés, versláb, rím,

<p>Petőfi Sándor: <i>Nemzeti dal</i>, <i>Szeptember végén</i> Arany János: <i>Szondi két apródja</i></p>	<p>műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat;</p> <ul style="list-style-type: none"> – azonosítja a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat; – azonosít képeket, alakzatokat, szókincsbeli és mondattani jellegzetességeket; – megismeri a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása); - felismer érzelmi tartalmakat; - sok szempontú megközelítésben értelmezi, elemzi nemzeti himnuszunkat, ódáinkat (Kölcsey: <i>Hymnus</i>; Vörösmarty: <i>Szózat</i>; Petőfi: <i>Nemzeti dal</i>; memoriterek is) - ismeri Petőfi Sándor életét és pályaképét – ismerkedik romantika és népiesség, romantika és reformkor összefüggésével; – jellemző műveken felismeri a legjellemzőbb romantikus jegyeket, vonásokat; 	<p>rímelhelyezkedés; szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, szórendcsere, romantika</p>
<p>Mikszáth Kálmán: <i>Szent Péter esernyője</i></p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – azonosítja, elemzi az idő- és térvizonyokat; – érzékeli az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérést; – azonosítja az előreutalásokat, késleltetéseket; – felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet; 	<p>Epizód, kitérő, késleltetés, előreutalás; anekdotikus; magatartásforma.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – a műelemzés nyomán rögzíti a műfaji sajátosságokat; – azonosítja az irodalom nagy témáit (pl. család, gyerekek és felnőttek, próbatételek, szerelem); – képes az irodalmi élmény megosztására; - képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére; - képes az irodalmi élmény megosztására, olvasmányainak ajánlására. 	
<p>Mikszáth Kálmán: <i>A néhai bárány</i> Jókai Mór: <i>A nagyenyedi két fűzfa</i></p>	<p>A tanuló kisepikai alkotásokban</p> <ul style="list-style-type: none"> – azonosítja, elemzi az idő- és térvizonyokat; – érzékeli az elbeszélés és a történet időrendje közötti eltérést; – azonosítja az előreutalásokat, késleltetéseket; – felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet; – műelemzések nyomán rögzíti az egyes műfajok sajátosságait; – azonosítja az irodalom nagy témáit, pl. család, iskola, gyerekek és felnőttek, próbatételek; – képes az irodalmi élmény megosztására; - képes érzelmi tartalmak felismerésére, erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére. 	<p>Kisepika, anekdota, novella, elbeszélés, szerkezet, időrend, elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet</p>

8. évfolyam

I. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében

1. Líra a 20. század első felének irodalmában

Művek	Követelmények	Fogalmak
Ady Endre: <i>Góg és Magóg fia vagyok én...</i> , <i>Őrizem a szemed</i> Babits Mihály: <i>Ádáz kutyám</i> Juhász Gyula: <i>Milyen volt...</i> Kosztolányi Dezső: <i>Mostan színes tintákról álmodom</i> József Attila: <i>Kertész leszek, Születésnapomra</i> Radnóti Miklós: <i>Nem tudhatom</i>	A tanuló megismerkedik <ul style="list-style-type: none"> – egy korszak stílusirányzataival pl. impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió; – az irányzatok és egy-egy mű összefüggésével; – ismerkedik a korszak irodalmi életével (pl. a <i>Nyugat</i> szerepe, hatása; irodalmi kapcsolatok); – megismeri a korszakolás nehézségeit; – az irányzatok főbb esztétikai elveit, törekvéseit, ábrázolásmódját, stílus- és formajegyeit (szimbólumhasználat és szimbolizmus megkülönböztetésével); – jellemző műveken felismeri az irányzatok jellegzetességeit, főbb vonásait; – sok szempontú megközelítésben elemez, értelmez különféle műfajú lírai alkotásokat és meg is tanul legalább egyet; – ismeri Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós életpályáját 	Impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió, szinesztézia, allegória, szimbólum, összetett költői kép, metonímia, óda, elégia, dal, verselési rendszer, rím, rímelhelyezkedés, alliteráció; szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora, alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás.

2. Epika a 20. század első felének magyar irodalmában

Művek	Követelmények	Fogalmak
-------	---------------	----------

Móricz Zsigmond: <i>Légy jó mindhalálig</i>	<p>A tanuló nagyepikai alkotásban</p> <ul style="list-style-type: none"> – azonosítja, elemzi az idő- és térvizonyokat, a narráció sajátosságait (az elbeszélés és a történet időrendje, előreutalások, késleltetések); a műfaji változatot; – felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet; - azonosítja az irodalom nagy témáit, pl. szülő és gyerek, gyerekek és felnőttek, iskola és nevelés; beavatás, próbatételek, szerelem; - képes a szereplők jellemzésére, tetteik minősítésére; alapvető emberi helyzetek, erkölcsi választások értelmezésére és megbeszélésére, véleményezésére 	Elbeszélői nézőpont, hangnem, ábrázolásmód; fejlődésregény.
---	---	---

3. „Vérző Magyarország” – Trianon a magyar irodalomban

Művek	Követelmények	Fogalmak
Reményik Sándor: <i>Mi a magyar?</i>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - értelmezi a történelmi tragédia megjelenését a műben - értelmezi az olvasott szöveg jellegzetes poétikai-retorikai alakzatait 	békediktátum, elcsatolás, nemzeti trauma, nemzeti érzés, Kárpát-medencei magyarság, nacionalizmus

II. Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében

1. Líra a 20. század második felének magyar irodalmában

Művek	Követelmények	Fogalmak
<p>Szabó Lőrinc: Versek a <i>Tücsökzene</i> című ciklusból</p> <p>Nagy László: <i>Ki viszi át a Szerelmet</i></p> <p>Weöres Sándor: <i>A társ</i></p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – elemzi az alapvető lírai műfajok sajátosságait különböző alkotók művei alapján, értelmezi néhány 	Óda, elégia, dal, verselési rendszer, rimes és rímtelen időmértékes verselés, versláb, spondeus, trocheus, daktilus, kötött verssor, rím, rímelhelyezkedés,

<p>Kányádi Sándor: <i>Két nyárfa</i>, <i>Öreg iskola ünnepére</i></p>	<p>lírai mű beszédhelyzetét, a megszólító-megszólított viszony néhány jellegzetes típusát;</p> <ul style="list-style-type: none"> – azonosítja a művek tematikáját, meghatározó motívumait; felfedez műfaji és tematikus-motivikus kapcsolatokat; – elemzi a zenei és ritmikai eszközök típusait, felismeri funkciójukat, hangulati hatásukat; – elemzi a képeket, alakzatokat, szókincsbeli és mondattani jellegzetességeket, a lexika jelentésteremtő szerepét megérti a lírai szövegekben; – elemzi a kompozíció meghatározó elemeit (pl. tematikus szerkezet, tér- és időszerkezet, logikai szerkezet, beszédhelyzet és változása); – elemzi a művekből feltáruló érzelmi tartalmakat; - sok szempontú megközelítésben elemez, értelmez különféle műfajú lírai alkotásokat és meg is tanul legalább egyet; 	<p>alliteráció; szókép, hasonlat, megszemélyesítés, metafora, alakzat, ismétlés, párhuzam, ellentét, fokozás, lírai önéletrajz, népies dal</p>
---	--	--

2. Epika a 20. század második felének magyar irodalmában

Művek	Követelmények	Fogalmak
<p>Örkény István: <i>Egyperces novellák (részletek)</i> Sütő András: <i>Anyám könnyű álmot ígér (részletek)</i></p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> – műelemzések során rögzíti az egyes műfajok sajátosságait is; – felismeri az epikus közlésformát, valamint a verses és a prózaforma 	<p>Kisepika, anekdota, novella, egyperces novella, szerkezet, időrend, elbeszélői nézőpont, beszédhelyzet, groteszk, humor</p>

	<p>műfajmegkötő vagy műfaj-független szerepét;</p> <ul style="list-style-type: none"> – alkalmazza a művek már ismert értelmezési szempontjait (elemzi az idő- és térviszonyokat, szerkezeti megoldásokat, előreutalásokat, késleltetéseket); – felismeri az elbeszélői nézőpontot, beszédhelyzetet; – azonosítja az irodalom nagy témáit, pl. család, iskola, gyerekek és felnőttek, szegénység; – a kisepikai műfajok rendszerezésével (eredet, forma, műfaji jellemzők) összefoglalja, átismétli a négy év során megszerzett ismereteit; – képes az irodalmi élmény megosztására; <p>képes érzelmi tartalmak felismerésére, erkölcsi választások értelmezésére és véleményezésére.</p>	
--	--	--

III. A 20. századi történelem az irodalomban

Művek	Követelmények	Fogalmak
<p>Szabó Magda: <i>Abigél</i> Pilinszky János: <i>Francia fogoly (részlet)</i> Illyés Gyula: <i>Egy mondat a zsarnokságról</i></p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> - értelmezi az irodalmi művek alapján az egyes emberek erkölcsi felelősségének szerepét – felismeri az egyes olvasott szövegek jellegzetes poétikai-retorikai alakzatait - képes az irodalom és mozgókép kapcsolatainak értelmezésére Szabó Magda: <i>Abigél c. regényében</i> - értelmezi a művek és a történelmi háttérük viszonyát 	<p>jellemfejlődés, szolidaritás, holokauszt, koncentrációs tábor, diktatúra, forradalom, szovjet megszállás, emigráció</p>

MAGYAR NYELV

5. évfolyam

Témakörök	Követelmények	Fogalmak
A kommunikáció alapjai	<ul style="list-style-type: none"> - Tudjanak eligazodni a mindennapos kommunikációs helyzetekben! - Ismerjék és alkalmazzák a kapcsolattartás elemi udvariassági szabályait: kapcsolatfelvétel, megszólítás, köszönés, kérdés! 	<p>kommunikáció fogalma és tényezői, beszédhelyzet, nem nyelvi kifejezőeszközök: arcjáték, gesztus, testhelyzet, távolságtartás, testbeszéd, a beszéd hangzása: hangsúly, dallam, tempó, szünet</p>

Témakörök	Követelmények	Fogalmak
A magyar helyesírás, nyelvhelyesség	<ul style="list-style-type: none"> - Ismerjék és alkalmazzák a legfontosabb, leggyakoribb hangkapcsolatokat és a hozzájuk tartozó helyesírási szabályokat! - Tudják használni A magyar helyesírás szabályai (12. kiadás) című kiadványt! 	<p>A négy helyesírási alapelv fogalma és ismerete: kiejtés, szóelemzés, hagyomány és az egyszerűsítés elve.</p>

Témakörök	Követelmények	Fogalmak
Nyelvi szintek: a) Hang és betű	<ul style="list-style-type: none"> - Törekedjenek a tiszta hangképzésre és az intonációra! - Megfelelő tempójú, érthető hangos olvasás. - Írjanak olvashatóan, megfelelő tempóban, tetszetős külalakkal! 	<p>A beszélőszervek, a hangok képzése, a magán- és mássalhangzótörvények, hangrend, illeszkedés, hasonulás, összeolvadás, rövidülés, kiesés, zöngés, és zöngétlen mássalhangzó</p>
b) A szavak alakja és szerkezete, hangalak és jelentés Állandósult szókapcsolatok	<ul style="list-style-type: none"> -A felismerés és megnevezés szintjén ismerjék a szó hangalakja és jelentése közötti összefüggéseket! 	<p>szójelentés, szóhangulat, egyjelentésű, többjelentésű szó, rokon- és ellentétes értelmű szó, hangutánzó, hangulatfestő szó, azonos alakú, hasonló alakú szó,</p>

	<p>-A hang a szó és a szóelem megkülönböztetése.</p> <p>- Szólások, közmondások jelentésének értelmezése a közösen feldolgozott szövegfajtákban.</p> <p>- Legyenek képesek 10-15 mondatos elbeszélő és leíró fogalmazás alkotására önálló vázlat alapján!</p>	<p>szólás, szóláshasonlat, közmondás, egyszerű és összetett szó, szó, szóelem, képző, jel, rag, a leírás, a levél</p>
--	---	---

6. évfolyam:

Témakörök	Követelmények	Fogalmak
A kommunikáció alapjai	<p>- A beszédhelyzethez és a nyelvi illem alapvető szabályaihoz alkalmazkodó beszédmód a kommunikáció iskolai és gyakorlati helyzeteiben.</p> <p>-A nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök helyes használata az élőbeszédben.</p> <p>- Legyenek képesek a kulturált vitára, legyen saját véleményük, tudjanak érvelni és cáfolni, értelmileg és érzelmileg hatni a hallgatóságra!</p>	<p>önkéntelen gesztusok, szándékos gesztusok, kommunikációs helyzetek: kérdés, segítségkérés, konfliktuskezelés, kapcsolattartás</p>

Témakörök	Követelmények	Fogalmak
A szófajok	<p>- Legyenek birtokában az alapvető szófaji ismereteknek!</p> <p>- Szövegben a szavak szófajának felismerése, megnevezése, a szófajok jellemzőinek, a szófajok helyesírására, helyes használatára vonatkozó szabályok ismerete és alkalmazása.</p>	<p>a szófaj, ige, az ige alakrendszere, a névszó és fajtái: főnév és csoportjai, a melléknév, a számnév, a névmás és fajtái, az igenevek: főnévi, melléknévi, határozói igenév, határozószó, viszonyzó: igekötő, névutó, névelő, kötőszó, módosítószó, mondatzó</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Kerüljék a nyelvhelyességi hibákat! - Tudjanak meghívót készíteni, levelet írni! - Tudjanak vázlatot készíteni egyre nagyobb önállósággal! - Szabatosan tudják kifejezni gondolataikat többféle műfajban, szóban és írásban! - Legyenek képesek párbeszéd szövegalkotásra! 	
--	--	--

7. évfolyam:

Témakörök	Követelmények	Fogalmak
A kommunikáció, a digitális írásbeliség	<ul style="list-style-type: none"> - Részvétel a csoportos történetalkotásban, improvizációban és az elemző beszélgetésekben. - Vélemény megfogalmazása az érvelés szabályait követve. - A tömeg- és digitális kommunikáció jellemzőinek ismerete - A közéleti beszédformák (felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd) felismerése és alkalmazása <p>Fogalmazás közben vegyék figyelembe az élőszó és az írásbeliség jellemzőit!</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tudjanak vázlatot és jegyzetet írni! - Véleményüket szabatosan, az adott műfajnak megfelelően fejtsék ki szóban és írásban! 	<p>tömegkommunikáció, kommunikációs zavar, vélemény, vita, érv, cáfolat, hozzászólás, felszólalás, alkalmi beszéd</p>

Témakörök	Követelmények	Fogalmak
A mondat Az egyszerű mondat szerkezete	<ul style="list-style-type: none"> - Az egyszerű mondat részeinek, szintagmáinak 	<p>Mondatfajták: kijelentő, kérdő, felkiáltó, felszólító, óhajtó.</p>

	<p>megnevezése, elemzése, ábrázolása.</p> <p>-A mondatfajták biztos megkülönböztetése.</p> <p>-A tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályok megfelelő alkalmazása: a központosítás, a tulajdonnevek, a belőlük képzett melléknevek helyesírásának, az egybe- és külön írás elveinek ismerete és megfelelő alkalmazása.</p> <p>-A Magyar helyesírás szabályainak önálló használata.</p>	<p>Tagolatlan, tagolt, tő- és bővített mondat, hiányos szerkezetű mondat.</p> <p>A mondatrészek: alany, állítmány, tárgy, határozó és fajtái, jelző és fajtái és kifejezőeszközei (ismétlés: szófajok), alany- állítmányi viszony, alárendelő és mellérendelő szintagma.</p>
--	---	--

Témakörök	Követelmények	Fogalmak
<p>A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Alkalmazzák az egybeírás és különírás szabályait! - Ismerjék a ritkább szóalkotási módokat! - Ismerje fel társadalmi nyelvváltozatokat! - Képes azonosítani a környezetében előforduló nyelvváltozatokat 	<p>irodalmi nyelv, köznyelv, nyelvjárás, csoportnyelv, ifjúsági nyelv, jelnyelv</p>

8. évfolyam:

Témakörök	Követelmények	Fogalmak
<p>A kommunikáció</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ismerjék a tömegkommunikációs helyzetekről és műfajokról! (hír, tudósítás, interjú, riport, hirdetés, reklám) - Ismerjék a tömegkommunikációs eszközök szerepét a közvélemény tájékoztatásában és befolyásolásában! - Ismerjék a magán, a társas és a közéleti kommunikáció jellemzőit! 	<p>testbeszéd, tömegkommunikáció, médiaműfajok, felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd, köszöntő</p>

	- Készítsenek felszólalást, kiselőadást!	
--	--	--

Témakörök	Követelmények	Fogalmak
Az összetett mondat	<ul style="list-style-type: none"> - Legyenek alapismereteik az összetett és a többszörösen összetett mondatokról! - Tudjanak összetett mondatot elemezni, ismerjék fel a tagmondatok határát, az összetétel fajtáját, a mondategész, a tagmondatok és a szintagmák egymáshoz való viszonyát! - Tükröztessék írásban helyesen a tagmondatok határát (központozás), a főmondat meghatározó szerepét a mondatvégi írásjelek használatában! - Ismerjék az idézés szabályait! 	<p>összetett mondat, mondategész, mondategység (tagmondat), főmondat, mellékmondat, utalószó, kötőszó, a mellérendelő mondat fajtái: kapcsolatos, ellentéte, választó, következtető, magyarázó, az alárendelő mondat fajtái: állítmányi, alanyi, tárgyi, határozói, jelzői alárendelés, többszörösen összetett mondat, egyenes és függő idézet</p>

Témakörök	Követelmények	Fogalmak
Nyelvtörténet, nyelvrokonság	<ul style="list-style-type: none"> - Tájékozottság a magyar nyelv eredetéről, helyéről a világ nyelvei között. - A nyelv állandóságának és változásának megfigyelése különböző korok szövegeiben - A szókincs változása, régi kifejezések, jövevényszavak azonosítása - A nyelvújítás és a nyelvújítók néhány szóalkotási módjának ismerete 	<p>nyelvcsalád, nyelvrokonság, alapnyelv, rovásírás, nyelvemlék, nyelvújítás, jövevényszó</p>

Témakörök	Követelmények	Fogalmak
-----------	---------------	----------

Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	-A gyakrabban használt mindennapi hivatalos iratok jellemzőinek ismerete. - Különböző megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása - Képes jellemzést készíteni - A szövegtípusok műfaji, retorikai és stilisztikai jellemzőinek ismerete	elbeszélés, leírás, jellemzés, érvelés, cáfolat
--	--	---

TÖRTÉNELEM ÉS ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

5. évfolyam

A diák tudjon különbséget tenni a történelem forrásai (tárgyi, írásos, szóbeli) között. Tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt előbb, melyik később, mennyivel – a kerettantervben megadott lépték szerint. Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók. Tudjon tanult történetet elmondani kérdések alapján a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történetek eseményeinek helyszíneit különböző léptékű térképeken megmutatni. Tudjon kérdéseket feltenni a tanult történetekhez. Tudjon különbséget tenni a történetek mesei és valóságos eseményei között. Tudjon elvégezni egyszerű kronológiai számításokat.

Nevek: Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Periklész, Nagy Sándor, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Attila, Mózes, Dávid, Salamon, Jézus, Mária, József, Szent Péter és Szent Pál apostolok, Szent Benedek, Gutenberg, Mohamed, Álmos, Árpád, Géza, I. (Szent) István, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, IV. Béla, Szent Gellért, Szent Erzsébet, Szent Margit.

Fogalmak: kódex, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor/modern kor, a történelem forrásai, régészet, segédtudományok, evolúció, Homo sapiens, vadászat, halászat, gyűjtögetés, földművelés, állattenyésztés, kézművesség, társadalom, öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, zikkurat, kasztrendszer, lélekvándorlás, árasztásos földművelés, találmányok, városállam, démosz, demokrácia, köztársaság, jósda, többistenhit, olümpiai játékok, monda, provincia, rabszolga, gladiátor, amfiteátrum, falanx, légió, népvándorlás, egyistenhit, Biblia, Ószövetség/Héber Biblia, Újszövetség, zsidó vallás, keresztény vallás, keresztység és úrvacsora, földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágy, robot, pápa, szerzetes, bencés rend, pálos rend, kolostor, katolikus, román stílus, gótikus stílus, polgár, céh, iszlám vallás, hunok, finnugor, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, székelyek, kalandozások, vármegye, tized, ispán, Szent Korona, tatárok/mongolok, kunok.

Helyek: Egyiptom, Nílus, Mezopotámia, Babilon, India, Kína, Athén, Olümpia, Spárta, Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Marathón, Római Birodalom, Jeruzsálem, Betlehem, Visegrád, Pannonhalma, Szentföld, Anglia, Franciaország, Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Esztergom, Buda, Székesfehérvár, Horvátország, Muhi, Német-római Császárság.

Évszámok: Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 490 a marathóni csata, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása, : 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása.

6. évfolyam

A diák legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni. Tudjon információt gyűjteni adott történelmi témában, tanári segítséggel. Tudjon tanult történetet önállóan elmesélni a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történet lényegét kiemelni. Tudjon különböző korszakokat térképen beazonosítani. Tudjon távolságot becsülni és számításokat végezni történelmi térképen.

Nevek: I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás, Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz, VIII. Henrik, I. Erzsébet, XIV: Lajos, I: Péter, I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, IV: Károly, Mária Terézia, II. József, George Washington, James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon, Martinovics Ignác, I.Ferenc császár, Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Klapka György, Ferenc József, Deák Ferenc, Haynau.

Fogalmak: aranyforint, kapuadó, ősiség törvénye, kilenced, kormányzó, végvár, szekérvár, zsoldos, füstadó, gyarmat, manufaktúra, tőkés, bér munkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, anglikán egyház, ellenreformáció és katolikus megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás, alkotmányos monarchia, hanyatló ország, jobbágytörvények, szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás, Pragmatica Sanctio, rendeletek, nemzetiség, ortodox, barokk, ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra, a jakobinus mozgalom, országgyűlés, köztelhivvelés, jobbágyfelszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés.

Helyek: Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Nándorfehérvár, Visegrád, Spanyolország, India, Kína, London, Sárospatak, Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Pozsony, Bécs, USA, Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia, Győr, Pest, Pákozd, Isaszeg, Debrecen, Világos, Komárom, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia.

Évszámok: 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–1490 Mátyás uralkodása, 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete, 1640-1689. Angol polgári forradalom, 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc, Debrecen, Temesvár, 1776. az USA függetlenségi háborúja, 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata, : 1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés.

7. évfolyam

Készítsen önállóan vázlatot az adott témáról. A diák tudjon beszámolót, kiselőadást tartani adott történelmi témáról, megadott ismeretterjesztő irodalom alapján. Tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban. Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni tanári segítséggel. Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit. Tudja, hogy a kerettantervben szereplő személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban. Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit. Tudja összehasonlítani különböző időszakok térképeit. Legyen képes egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni. Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.

Nevek: Bismarck, Marx, Andrássy Gyula, Tisza István, Lenin, Károlyi Mihály, Horthy Miklós, Sztálin, Hitler, Bethlen István, Klebelsberg Kuno, Szent-Györgyi Albert, Franklin D. Rooseveltt, Churchill, Teleki Pál, Szálasi Ferenc, Salkaházi Sára, Hruscsov, Kennedy, Kovács Béla, Rákosi Mátyás, Mindszenty József.

Fogalmak: nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, demokrácia, szocializmus, kommunizmus, keresztényszocializmus, közös ügyek, dualizmus, MÁV, Millennium, emancipáció, urbanizáció, antant, központi hatalmak, front, állóháború, hátország, bolsevik, tanácsköztársaság, vörösteror, fehér különítményes megtorlások, kisantant, személyi kultusz, GULAG, totális állam, nemzetiszocializmus, antiszemitizmus, fasizmus, revízió, numerus clausus, pengő, tengelyhatalmak, szövetségesek, bécsi döntések, nyilasok, totális háború, holokauszt, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, zsidótörvények, Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), hidegháború, vasfüggöny, berlini fal, szuperhatalom, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, piacgazdaság, jóléti állam, malenkij robot, államosítás, tervgazdaság, Államvédelmi Hatóság (ÁVH).

Helyek: Németország, Olaszország, Brit Birodalom, Amerikai Egyesült Államok, Japán, Budapest, Szarajevó, Szerbia, Doberdó, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Erdély, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Ausztria, Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok), Sztálingrád, Normandia, Hirosima, Don-kanyar, Auschwitz, Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Észak- és Dél-Korea, Kuba, Recsk, Hortobágy, Duna-delta.

Évszámok: 1871 Németország egyesítése, 1896 a Millennium, 1914–1918 az első világháború, 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1920. június 4. a trianoni békediktátum, 1933 a náci hatalomátvétel, 1920–1944 a Horthy-korszak, 1939–1945 a második világháború, 1941. június a Szovjetunió megtámadása, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1945. április a háború vége Magyarországon, 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, 1948 Izrael Állam megalapítása, 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra.

8. évfolyam

A diák tudjon önálló könyvtári munka, internetes kutatómunka alapján kiselőadást tartani. Tudja, mi történt Európa más régióiban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye

idején. Legyen képes összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között. Tudja a XX- XXI. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét. Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait. Legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani. Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit. Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamatában.

Nevek: Nagy Imre, Kádár János, Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor, Esterházy János, Márton Áron, Semmelweis Ignác, Periklész, George Washington, Lincoln, Gandhi, Mao Ce-tung, Julianus barát, Kőrösi Csoma Sándor, Magyar László; Neumann János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor; Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina, Balczó András; Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor.

Fogalmak: Molotov-koktél, sortűzek, munkásőrség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő, termelőség, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus, rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer, kitelepítés, asszimiláció, háziasítás, nagy pestisjárvány, népességrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció, népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog, integráció, euró, Európai Unió, visegrádi együttműködés, polgárháború, nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán.

Helyek: Corvin köz, Mosonmagyaróvár, Szlovákia, Ukrajna, Brüsszel, Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael.

Évszámok: 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. november 4. a szovjet támadás, 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1999 Magyarország belép a NATO-ba, 1944–1945 magyarellenes atrocitások, Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat, 2012 Magyarország Alaptörvénye, 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba.

TERMÉSZETTUDOMÁNY

5. évfolyam

- Ismerje hazánk természetes növényeit, a házban és ház körül élő állatait, legjellemzőbb életközösségeit (mező életközössége).
- Ismerje és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a legfontosabb élőlényeket.
- Ismerje fel a környezet- szervezet- életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.
- Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását.

- Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben.
- Tudjon tájékozódni a térképeken.
- Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.
- Alakuljon ki átfogó kép, tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, kialakulásáról.(alföldek, mészkőhegységek, vulkánok kialakulása, felépítése)
- Ismerje meg hazánk nagy folyóit, tavait. (Duna, Tisza, Balaton)
- Legyen tisztában a vizek szerepével.

6. évfolyam

- Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit. (erdő,- vizek- vízpartok életközössége)
- Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását.
- Ismerje fel a környezet- szervezet- életmód, valamint a szervek felépítése és működése közötti összefüggéseket.
- Ismerje a Magyarország helyét Európában.
- Alakuljon ki átfogó kép hazai tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, természeti-társadalmi erőforrásairól, gazdasági folyamatairól, környezeti állapotukról.
- Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról.
- Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.
- A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni.
- Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését, serdülőkori változásait és okait. Tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere.
- Formálódjon reális énképe, értse a családi és a társas kapcsolatok jelentőségét, élete irányításában kapjon döntő szerepet az erkölcsi értékrendnek való megfelelés.

MATEMATIKA

5. évfolyam

1. GONDOLKODÁSI MÓDSZEREK: az egyes témakörökben konkretizálódnak
2. SZÁMTAN, ALGEBRA

- Tudja a tanult számokat helyesen leírni, olvasni, számegyenesen ábrázolni, két számot összehasonlítani.
- Tud összeadni, kivonni, szorozni, kétjegyűvel osztani a természetes számok körében.
- Tud egyjegyű pozitív nevezőjű törteket összeadni, kivonni két tag esetén.
- Tud egyjegyű nevezőjű pozitív törteket és legfeljebb ezredeket tartalmazó tizedes törteket összeadni és kivonni.
- Ismeri a $<$, $>$, $=$ relációjeleket és helyesen használja azokat.
- Ismeri a helyes műveleti sorrendet a négy alpművelet esetén.
- Megold egyszerű szöveges feladatokat következtetéssel.

3. ÖSSZEFÜGGÉSEK, FÜGGVÉNYEK, SOROZATOK

- Tud pontokat ábrázolni koordináta-rendszerben, leolvassa pontok koordinátáit.

4. GEOMETRIA, MÉRÉS

- Felismeri a kockát és a téglatestet. Ismeri a háromszöget és a speciális négyszögeket.
- Ismeri a háromszöget és a speciális négyszögeket. Tud szakaszt másolni. Tud két vonalzóval párhuzamosokat és merőlegeseket rajzolni. Ismeri a szakaszfelező merőlegest. Ismeri a szögfajtákat.
- A hosszúság és terület szabványegységei és egyszerűbb átváltások konkrét gyakorlati feladatokban. A térfogat, űrtartalom, idő, tömeg mértékegységei. Tud mértékegységeket átváltani.

5. VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

- Relatív gyakoriság kiszámítása néhány kísérlet alapján. Megkülönbözteti a biztos és a lehetetlen eseményt.

6. évfolyam

1. GONDOLKODÁSI MÓDSZEREK: az egyes témakörökben konkretizálódnak.

2. SZÁMTAN, ALGEBRA

- A tört, a tizedes tört, a negatív szám fogalmát ismeri.
- A négy alpműveletet ismeri ebben a számkörben. Tudja a műveletek sorrendjét, a zárójel használatát.
- Alkalmazza 2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatósági szabályokat.
- A mindennapi életben felmerülő egyszerű, konkrét arányossági feladatokat megoldja következtetéssel.
- Egyszerű elsőfokú egyenleteket megold szabadon választható módszerrel.

3. ÖSSZEFÜGGÉSEK, FÜGGVÉNYEK, SOROZATOK

- Biztosan tájékozódik a derékszögű koordináta-rendszerben.
- Az egyenes arányosság grafikonjához tartozó értékpárokat ábrázolja a koordináta-rendszerben.

4. GEOMETRIA, MÉRÉS

- Adott alakzat tengelyes tükörképét megszerkeszti.
- Ismeri a szimmetrikus háromszög tulajdonságait. Az elemi szerkesztési feladatokat elvégzi.
- Háromszögek, négyszögek területét kiszámítja.
- Az alapvető mértékegységeket biztosan ismeri (szög, hosszúság, terület).
- Tud párhuzamos és merőleges egyeneseket előállítani, szöveget másolni, szakaszfelező merőlegest szerkeszteni.
- Konkrét esetekben meghatározza a téglalapot felszínét és térfogatát. A térfogat és az űrtartalom mértékegységeit átváltja.

5. VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

- Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen eseményeket felismeri.
- Ki tudja számítani két szám számtani közepét.

7. évfolyam

1. GONDOLKODÁSI MÓDSZEREK

- Halmazokba rendez konkrét tárgyakat, elemeket, számokat.
- Tud sorbarendezni legfeljebb négy elem esetén.
- Gondolatait világosan, érthetően közli szóban és írásban. El tudja dönteni egyszerű állítások igazságát.

2. SZÁMTAN, ALGEBRA

- Tudja a négy alapműveletet helyesen elvégezni törtek és tizedestörtek körében. A műveleti sorrendet biztosan alkalmazza.
- Tud egyszerűbb szöveges feladatokat megoldani. Felismeri az egyenes és fordított arányosságot, és alkalmazza konkrét feladatokban. Számol aránypárral. Egyszerű százalékszámítási feladatokat megold következtetéssel.
- 10 pozitív egész kitevőjű hatványait ismeri.
- Osztó, többszörös, két szám közös osztóinak, és néhány közös többszörösének megkeresése.

3. ÖSSZEFÜGGÉSEK, FÜGGVÉNYEK, SOROZATOK

- Tud lineáris függvényeket ábrázolni értéktáblázattal.

- Egyszerű alakzatok középpontos tükrképét megszerkeszti.

4. GEOMETRIA, MÉRÉS

- Egyszerű alakzatok középpontos tükrképét megszerkeszti.
- A tananyagban felsorolt négyszögeket felismeri. A háromszög területét kiszámítja.
- Háromszögek és konvex négyszögek belső szögeinek összegét kiszámítja.
- Egyszerű háromszög szerkesztési feladatokat elvégez.
- Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábokat, valamint a hengert felismeri, jellemzi.
- Az alapvető mértékegységeket biztosan ismeri (szög, hosszúság, terület, térfogat).

5. VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA: Egyszerű grafikonokat értelmez, készít.

8. évfolyam

1. GONDOLKODÁSI MÓDSZEREK

- Szöveges feladatok megoldása.
- A halmazműveletek alkalmazása két halmazra a matematika különféle területein.
- Sorbarendezés, kiválasztás néhány elem esetén.

2. SZÁMTAN, ALGEBRA

- Egyszerű algebrai egész kifejezések (képletek) átalakítása, helyettesítési értékek kiszámítása.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel és a megoldás szöveg szerinti ellenőrzése.
- Alapműveleteket helyes sorrendben elvégzi a racionális számkörben.
- A racionális számok tulajdonságait ismeri, velük való számolási készsége megvan.

3. ÖSSZEFÜGGÉSEK, FÜGGVÉNYEK, SOROZATOK

- Az $x \rightarrow ax+b$ függvény grafikonját ábrázolja konkrét racionális együtthatók esetén.
- Sorozatokat folytat adott szabály szerint.

4. GEOMETRIA

- A Pitagorasz tételt felhasználja számítási feladatokban. Négyszögeket, sokszögeket csoportosít.
- Tud adott alakzatot eltolni adott vektorral. A kicsinyítést és nagyítást felismeri a valóság tárgyain és alkalmazza más tantárgyakban.
- A hasábokat, hengereket, gúlákat, kúpokat felismeri. Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszínét és térfogatát ki tudja számítani.

5. VALÓSZÍNŰSÉG, STATISZTIKA

- A relatív gyakoriságot kiszámítja.
- A leggyakoribb és a középső adatot meghatározza konkrét adathalmazban. Tud grafikonokat készíteni, olvasni egyszerű esetekben.

BIOLÓGIA

7. évfolyam

- A tanuló értse az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biotopok összetételének összefüggéseit az adott térségre jellemző környezeti tényezőkkel.
- Ismerje a globális környezetkárosítás veszélyeit, értse, hogy a változatosság és a biológiai sokféleség érték.
- Ismerje és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tudjon belőlük táplálékláncot összeállítani.
- Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit. Tudja bemutatni az egyes életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit. (trópusi esőerdő, szavanna, sivatagi, mediterrán, mérsékelt övezet, tajga, tundra, magashegységek, tengerek)
- Ismerje az életközösségek változatosságának és változásának okait.
- Tudjon különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között.
- Legyen tisztában a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival.
- Ismerje az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait.
- Tudja elhelyezni morfológiai jellegzetességeik alapján, az ismert élőlényeket a fejlődéstörténeti rendszerben (maximum osztály szintig).

8. évfolyam

- Lássa a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést.
- Értse a sejt szintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot.
- Ismerje az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait, szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában.
- Legyen tisztában a bőr és a mozgásrendszer felépítésével és alapvető működési sajátosságaival.
- Legyen tisztában saját teste felépítésével és alapvető működési sajátosságaival.
- Legyen tisztában a férfi és a nő közötti különbséggel és a kamaszkor biológiai-pszichológiai problémáival.

- Ismerje a betegségek kialakulásának okait, megelőzésük és felismerésük módjait, az egészséges életmód és az elsősegélynyújtás legfontosabb szabályait.
- Értse a szűrővizsgálatok jelentőségét a betegségek sikeres gyógyításában.

FIZIKA

7. évfolyam

Természettudományos vizsgálati módszerek

- A tanulói kísérleti munka szabályai
- Veszélyforrások (hő, vegyi, elektromos, fény, hang stb.) az iskolai és otthoni tevékenységek során
- Megfigyelés. Leírás, összehasonlítás, csoportosítás
- A természet megfigyelésének fontossága a tudósok természettörvényeket feltáró munkájában
- A mérés (tömeg, idő, térfogat, hosszúság, felület)
- Mérőeszközök megfelelő használata
- A mért mennyiségek mértékegységei, a köztük lévő átváltás gyakorlati alkalmazása
- Alap kölcsönhatások ismerete: termikus, mechanikai, elektromos, mágneses, gravitációs

Mozgások

- Hely- és helyzetváltozás közti különbség
- A mozgás és a hely viszonylagossága: vonatkoztatási rendszerek
- A sebesség fogalma, jele, mértékegységei és számítási módja ($v=s:t$)
- Az egyenes vonalú egyenletes mozgás fogalma, ábrázolása s-t és v-t grafikonokon
- A mozgásállapot változása: mozgás irányának és a sebességnek a változása
- Az egyenes vonalú egyenletesen változó mozgás gyorsulása/lassulása (kvalitatív fogalomként $a=\Delta v:\Delta t$)
- Átlagsebesség fogalma, számítása
- Változó mozgások grafikus ábrázolása
- A körmozgás jellemzői: keringési idő, kerületi sebesség, fordulatszám ($f=1:T$) kapcsolat értelmezése
- Mozgások a Naprendszerben (keringés, forgás, becsapódások)
- A testek különböző alakú pályákon mozoghatnak (egyenes, kör, ellipszis=a bolygók pályája)

- A tömeg, a sűrűség, a térfogat kapcsolata ($\rho=m:V$)
- A testek tömege függ a térfogatuktól és az anyaguktól.
- Az anyagi minőség jellemzője a sűrűség.
- Az erő fogalma, fajtái (rugalmas, izom, nyomó, tartó, gravitációs, súly), jele, mértékegysége
- Az erő iránya, vektorként értelmezése, ábrázolása
- Newton munkássága
- A magára hagyott test fogalmához vezető tendencia
- A tehetetlenség törvénye
- Az erő mérése.
- A kifejtett erő nagysága és az okozott változás mértéke között arányosság van (Newton II. törvénye $F=m \cdot a$)
- Az erő, mint két test közötti kölcsönhatás, a testek alakváltozásában és/vagy mozgásállapotuk változásában nyilvánul meg.
- Erő-ellenelő fogalma, és Newton III. törvénye
- Minden mechanikai kölcsönhatásnál egyidejűleg fellép erő és ellenelő, és ezek két különböző tárgyra hatnak.
- A súrlódási (nyomóerő, felület minősége) és a közegellenállási erő függvényei (sebesség, felület nagysága, közeg minősége, test áramvonalassága)
- A súrlódási erő az érintkező felületek egymáshoz képesti elmozdulását akadályozza
- A súrlódási erő a felületeket összenyomó erővel arányos és függ a felületek minőségétől
- Gördülési ellenállás
- A tömegvonzás
- A gravitációs erő
- A súly és a súlytalanság.
- 1 kg tömegű nyugvó test súlya a Földön kb. 10 N
- A munka fizikai fogalma, jele, mértékegysége ($W=F \cdot s$)
- A fizikai munkavégzés az erő és az irányába eső elmozdulás szorzataként határozható meg.
- Munka is energia-változás, James Prescott Joule munkássága
- A testen végzett munka eredményeként változik a test energiája, az energia és a munka mértékegysége megegyezik
- Testek egyensúlyi állapota, egy testre ható erők eredőjének meghatározása

- A pontszerű testek egyensúlyának feltétele, hogy a testre ható erők kiegyenlítődésének feltételei (egyenlő nagyság, ellentétes irány, ugyanazon a testen eredő támadáspont)
- Az egyszerű gépek alaptípusai és azok működési elve (ék, csiga, emelő)
- Az egyszerű gépekkel történő munkavégzés esetén a szükséges erő nagysága csökkenthető, de a munka nem.

Nyomás

- A nyomás definíciója, mértékegysége
- Blaise Pascal munkássága
- Szilárd testek által kifejtett nyomás a felülettől és nyomóerőtől függ ($F=p \cdot A$)
- Nyomás a folyadékokban, a hidrosztatikai nyomás
- A folyadékoszlop nyomása a súlyából származik és minden irányban hat
- A folyadékok nyomása a folyadékoszlop magasságától és a folyadék sűrűségétől függ
- Dugattyúval nyomott folyadék nyomása, a nyomás terjedése folyadékban (vízibuzogány, dugattyú), Pascal törvénye
- Nyomás gázokban, a légnyomás
- Torricelli élete és munkássága
- Nyomáskülönbségen alapuló eszközeink működésének magyarázata (pipetta,
- A felhajtó erő nagysága és iránya (test térfogata, folyadék sűrűsége)
- A folyadékban (gázban) a testekre felhajtóerő hat
- Arkhimédész törvénye: Felhajtóerő= a kiszorított folyadék súlya
- Testek úszása, lebegése, merülése
- Közlekedőedények, hajszálcsövek

A hang

- A hang keletkezése, terjedése, energiája
- A hallás, fül (hangerő, dB, hallásküszöb)
- A terjedési sebesség gázokban és szilárd anyagokban, a sebességet módosíthatja a hőmérséklet (hangsebesség levegőben $340 \frac{m}{s}$)
- Az emberi hallás első lépése: átalakulás a dobhártyán (mechanikai energiaátalakulás)
- Zajszennyezés
- Hangszigetelés
- Hangmagasság, frekvencia, ultrahang, infrahang
- Húr hosszának és a rezgés frekvenciájának kapcsolata

- Hullámok a természetben, hullámhegy-hullámvölgy, periódus, hullámhossz
- Rengési energia terjedése a földkéregben és a tengerekben: a földrengések energiájának kis rezgésszámú hangrezgések formájában történő terjedése, a cunami kialakulásának leegyszerűsített modellje

Energia

- Energiafajták és egymásba alakulásuk
- Az energia formái: belső energia, helyzeti energia, mozgási energia, rugóenergia, kémiai energia, a táplálék energiája
- A mozgó testnek, a megfeszített rugónak és a magasba emelt testnek energiája van
- Az energiafogalom kibővítése: energiaváltozás minden olyan hatás, ami közvetlenül vagy közvetve a hőmérséklet növelésére képes
- Megújuló és fosszilis energiahordozók
- Égéshő fogalma ($E = L_e \cdot m$)
- Energiaátalakulások, energiafajták: vízenergia, szélenergia, geotermikus energia, nukleáris energia, napenergia, fosszilis energiahordozók
- Energiaigények a háztartásban, energiamérleg a családi háztól a Földig (tápérték, épületek üzemeltetése, energiafogyasztók felhasznált energiájának mérése, robbanómotorok)
- Az energiafogyasztás környezeti hatásai: égéstermék, levegőszennyezés, energiatakarékosság)
- James Joule élete és jelentősége a tudomány történetében
- Energiaforrások és végességük: vízenergia, szélenergia, geotermikus energia, nukleáris energia, napenergia
- Fosszilis energiahordozók, napenergia megjelenése a földi energiahordozókban; a Föld alapvető energiaforrása a Nap
- Az egyes energiahordozók felhasználásának módja, az energia-előállítás környezetterhelő hatásai
- A teljesítmény fogalma, jele, mértékegysége, számítása ($P=W:t$)
- James Watt munkássága

Hőtan

- A hőmérséklet és mérése, nevezetes hőmérsékleti értékek, hőmérők
- A Celsius-féle hőmérsékleti skála és egysége
- A hőmennyiség (energia) kvalitatív fogalma, mint a melegítő hatás mértéke

- A fajhő fogalma és értelmezése ($\Delta E = c \cdot m \cdot \Delta T$)
- Hőterjedés módjai: hővezetés, hősugárzás, hőáramlás
- Halmazállapotok és halmazállapot-változások (olvadás, fagyás, forrás, lecsapódás, párolgás)
- Exoterm és endoterm állapotváltozások
- Melegítéssel (hűtéssel) az anyag halmazállapota megváltoztatható
- A halmazállapot-változás hőmérséklete anyagra jellemző állandó érték
- Olvadáspont, forráspont, olvadáshő, forráshő fogalma, egyszerű számításos feladatok ($\Delta E = L_f \cdot m$)
- Annak ismerete, hogy mely átalakulásoknál van szükség energiaközlésre (melegítésre), melyek esetén energia elvonására (hűtésre)
- Csapadékformák és kialakulásuk fizikai értelmezése
- Halmazállapotok jellemzése az anyag mikroszerkezeti modellezésével
- A halmazállapotok és változások értelmezése anyagszerkezeti modellel
- Az anyag részecskékből való felépítettsége, az anyagok különböző halmazállapotbeli szerkezete
- A kristályos anyagok, a folyadékok és a gázok egyszerű golyómodellje. A halmazállapot-változások szemléltetése golyómodellel
- Belső energia szemléletesen, mint golyók mozgásának élénksége (mint a mozgó golyók energiájának összessége)
- Melegítés hatására a test belső energiája változik
- A belsőenergia-változás mértéke megegyezik a melegítés során átadott hőmennyiséggel
- Hőtan és táplálkozás: az életműködéshez szükséges energiát a táplálék biztosítja.

8. évfolyam

Elektromosság, mágnesség

- Mágnesek, mágneses kölcsönhatás
- Földmágnesség és iránytű
- Elektromos alapjelenségek: sztatikus feltöltés, elektromos megosztás
- Az elektromosan töltött (elektrosztatikus kölcsönhatásra képes) állapot, pozitív és negatív töltés értelmezése elemi részecskék arányával
- Vezetők és szigetelők
- Mozgó töltések, az elektromos áram, áramerősség fogalma, jele, mértékegysége

- Az elektromos áram mérése
- Az elektromos áramkör és részei (áramforrás, vezeték, ellenállás vagy fogyasztó)
- Egyszerű és összetett áramkörök (soros és párhuzamos kapcsolás)
- Feszültség és mérése
- A töltések szétválasztása során végzett munka ($W=Q \cdot U$)
- Adott vezetéken átfolyó áram a vezető két vége között mérhető feszültséggel arányos.
- A vezetőket jellemző ellenállás és /vagy vezetőképesség fogalma, mint a feszültség és az áramerősség hányadosa.
- Az ellenállás mértékegysége (1Ω).
- Ohm törvénye ($R=U:I$)
- Az áram hatásai (hőhatás, kémiai, biológiai, mágneses)
- Az áram mágneses hatása: az elektromágnes erősségének függvényei (menetszám, áramerősség, vasmag)
- Az áramjárta vezetők között mágneses kölcsönhatás lép fel, és ezen alapul az elektromotorok működése
- Áramforrások belső ellenállása, működésének alapja
- Áramforrások létrehozása: a Volta-oszlop működésének alapja
- Energiahordozók csoportosítása (fosszilis és alternatív E-hordozók), energiatakarékosság
- Az elektromos munka és teljesítmény számítása ($E=U \cdot I \cdot t$; $P=U \cdot I$)

Elektromágneses indukció

- Az elektromos áram története
- Állandó mágneses mező, permanens mágnesek, mesterséges mágnesek
- Az elektromos áram mágneses hatása, erővonalak
- Az elektromágnesek szerepe a mindennapi életben (villanymotor, csengő, relé...)
- Jedlik Ányos munkássága
- Napjaink elektromos eszközei: diódák, félvezető, tranzistorok
- A mozgási indukció
- Az indukált feszültség nagysága és iránya (Lenz törvénye)
- Faraday munkássága
- A váltakozó áram előállítása, váltakozó feszültség, váltóáram (periódusidő, frekvencia, effektív értékek)
- Nyugalmi indukció, transzformátor működésének elve

- Számítások transzformátorok energia-megmaradási törvényére ($\frac{N_{sz}}{N_p} = \frac{U_{sz}}{U_p} = \frac{I_p}{I_{sz}}$)

- Déri-Bláthy-Zippernowsky munkássága
- Az elektromos hálózat, a villamos energia szállítása

Naprendszer

- A gravitációs kölcsönhatás, helio-és geocentrikus világképek, Kepler I. és II. törvénye
- A Nap és a Hold (ár-apály jelenség, Nap-és Holdfogyatkozás, naptár)
- A csillagok (galaxisok, csillagképek, hullócsillagok)
- A bolygók
- A Föld fizikai tulajdonságai (szerkezete, nyomás a mélyben, kőzetburkok mozgása, vulkánok, földrengések)
- A Föld légköre (a levegő összetétele, légszennyezés, szerkezete, nyomás-és hőmérséklet viszonyai)
- Energiatakarékosság (üvegházhatás, légszennyezés, UV-sugárzás, globális felmelegedés)

Optika, csillagászat

- A fény korpuszkuláris természete
- A fény forrásai (elsődleges és másodlagos fényforrások, fénykibocsátó folyamatok a természetben)
- A Nap fénye és hősugárzása biztosítja a Földön az élet feltételeit
- Ember és fény (mesterséges fényforrások.)
- Fényszennyezés
- A fény egyenes vonalú terjedése, fénysebesség
- A fényvisszaverődés és a fénytörés (beesési szög, visszaverődési szög, törési szög, beesési merőleges)
- Teljes visszaverődés képének megszerkesztése síktükör esetén
- Gömbtükrök nevezetes részei, sugármenetei, képszerkesztés (valódi és virtuális kép)
- Képek jellemzői (természete, állása, mérete, távolsága)
- A fény törése
- Lencsék, prizmák képalkotása nevezetes sugármeneteik alapján (domború és homorú lencsék alkalmazása a gyakorlatban)
- Optikai eszközök és képalkotásuk (fényképezőgép, vetítő, nagyító, mikroszkóp)
- A szem képalkotása

- Szemhibák fizikai jellemzői: rövidlátás, távollátás, színtévesztés
- A fény elektromágneses hullám természete (A napfény és más fényforrások (elektromágneses) spektruma: rádióhullámok, mikrohullámok, infravörös sugárzás, látható fény, UV-sugárzás, röntgensugárzás)
- Példák az infravörös és az UV-sugárzás, a röntgensugárzás élettani hatásaira, veszélyeire, gyakorlati alkalmazásaira a technikában és a gyógyászatban. A napozás szabályai
- A fehér fény színeire bontása (színkép, spektrum, átlátszó)
- Színkeverés, kiegészítő színek, tárgyak színének értelmezése

FÖLDRAJZ

7. osztály

- A tanuló tudja bemutatni hazánk földrajzi környezetének természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit megadott szempontok alapján.
- Különböző térképi információk felhasználásával ismertesse hazánk tájainak természeti-gazdasági jellemzőit.
- Ismerje fel a természeti adottságok szerepét, hatását az egyes térségek gazdasági életében.
- Ismerje hazánk környezeti értékeit.
- Tudjon helyi, regionális és országos példákat említeni környezetvédelmi intézkedésekre.
- Legyen átfogó ismerete földrészünk, Európa, azon belül a meghatározó és a hazánkkal szomszédos országok természet- és társadalomföldrajzi sajátosságairól, lássak azok térbeli és történelmi összefüggéseit.
- Legyen képes alapvető összefüggések, tendenciák felismerésére és megfogalmazására az országcsoportokat, tájakat illetően.
- Tudjon önállóan információt gyűjteni a megadott szempontok szerint különböző földrajzi-környezetvédelmi tartalmú információhordozókból és tanári irányítással tudja feldolgozni ezeket.
- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a megismert topográfiai fogalmakat. Határozza és fogalmazza meg földrajzi fekvésüket, kapcsoljon hozzájuk tartalmi jellemzőket.

Az évfolyam témakörei:

- Helyünk Európában és a Kárpát-medencében – A Kárpát-medence természet- és társadalomföldrajza
- Életünk Magyarországon, Gazdasági élet Magyarországon – Természeti adottságok és a társadalmi-gazdasági lehetőségek Magyarország tájain

8. osztály

- A tanuló legyen képes az egyes kontinensek, tájak, országok természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit bemutató képek, ábrák, adatsorok elemzésére, a földrajzi jellegű információk gyűjtésére.

- Tanári irányítás alapján ismerje fel az alapvető összefüggéseket:

a tananyagban felsorolt kontinensek, tájak természeti és gazdasági jellemzői között, a földrajzi helyzet – felszín – éghajlat – vizek – természetes növénytakaró – talaj, a tájak, országok, földrészek társadalmi-gazdasági kölcsönhatásainak példáin.

- Megadott szempontok alapján tudja bemutatni az egyes kontinenseket, tipikus tájaikat, legfontosabb országaikat.

- Legyen képes különböző térképi és egyéb földrajzi tartalmú információk felhasználására a témákhoz kapcsolódóan.

- Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a tanult topográfiai fogalmakat.

Az évfolyam témakörei:

- Ne magolj, gondolkodj! – gyakorlati órák (térképolvasási készség, IKT eszközök, ábra- és diagrafielemezések, pénzügyi alapismeretek)
- A trópusától a jégvilágig – éghajlati alapismeretek

- A kőzetbolygó titkai – a Föld belső és külső erői, felszínformálás, ásványok, kőzetek, talaj, földtörténet
- Afrika, Ausztrália és a Világtenger földrajza – a kontinensek természet- és társadalomföldrajza, a Sarkvidékek földrajza
- Amerika földrajza – a kontinens természet- és társadalomföldrajza, Amerikai Egyesült Államok
- Ázsia földrajza – a kontinens természet- és társadalomföldrajza, régiók földrajz
- A szomszéd országok és Közép-Európa, Távolabbi európai térségek – Európa tájainak és országainak természet- és társadalom-földrajza

KÉMIA

7. évfolyam

Balesetvédelmi rendszabályok.

Fogalmak jelentése: fizikai/kémiai változás, exoterm/endoterm folyamat, egyesülés, bomlás, elem, vegyület, keverék.

Oldatok részeinek neve, oldódás értelmezése, kémhatások, példák.

Tudjon tájékozódni a periódusos rendszerben. Rendszám, tömegszám, moláris tömeg, anyagmennyiség mértékegysége, Avogadro szám értéke. Főcsoportszám és periódusszám jelentése.

Kötéstípusok: kovalens, fémes, ionkötés.

Képletek: víz, ammónia, metán, hidrogén-klorid, szén-dioxid, klór, oxigén, nitrogén, hidrogén.

8. évfolyam

Fogalmak jelentése: fizikai/kémiai változás, exoterm/endoterm folyamat, egyesülés, bomlás, elem, vegyület, keverék.

Oldatok részeinek neve, oldódás értelmezése, kémhatások, példák.

Tudjon tájékozódni a periódusos rendszerben. Rendszám, tömegszám, moláris tömeg, anyagmennyiség mértékegysége, Avogadro szám értéke. Főcsoportszám és periódusszám jelentése.

Kötéstípusok: kovalens, fémes, ionkötés.

Képletek: víz, ammónia, metán, hidrogén-klorid, szén-dioxid, klór, oxigén, nitrogén, hidrogén.

Kiegészítve:

Savak jele és felhasználása.

Kőolaj, földgáz összetétele, felhasználása.

A háztartásban használt tisztítószerek felhasználása, óvintézkedések.

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

5. évfolyam

- A környezet tudatos átalakításának elvei és szükségessége.
- Egyszerű, mindennapos technikai rendszerek azonosítása.
- A kommunikáció alapfogalmainak alkalmazása, tömegkommunikációs eszközök kezelése.
- Egyszerű műveleti algoritmusok értelmezése és végrehajtása (egyszerű tervek és vázlatrajzok készítése).
- Becslés centiméter pontossággal, mérés milliméter pontossággal.
- Egyszerű műszaki rajzok olvasása és készítése.
- A gyalogos, a kerékpáros és a tömegközlekedés szabályainak és helyes magatartásformáinak alkalmazása.
- A következetes és rendszeres tisztálkodás ismerete.
- Az egészséges táplálkozás jelentőségének felismerése.
- A családi munkamegosztás ismerete, a házi és ház körüli munkák gyakorlása.
- A szükséges eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata. Környezetkímélő magatartás és takarékoság fontosságának felismerése.

6. évfolyam

- A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal.
- Az információtárolás és továbbítás eszközeinek használata.
- A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata.
- Mérés milliméter pontossággal.
- Egyszerű műszaki rajzok készítése.
- Tárgyak felismerése vetületek alapján.
- A makett és a modell szerepe.
- Logikai áramkörök értelmezése.
- A biztonságos közlekedés alkalmazása.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.
- Az egészséges életmód ismeretei.
- Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése.
- Családi gazdálkodás összefüggései.

7. évfolyam

- A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal.
- Az információtárolás és továbbítás eszközeinek használata.
- A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata.
- Mérés milliméter pontossággal.
- Egyszerű műszaki rajzok készítése.
- Tárgyak felismerése vetületek alapján.
- A makett és a modell szerepe. Logikai áramkörök értelmezése. A biztonságos közlekedés alkalmazása. A
  - kerékpáros közlekedés szabályai.
- Az egészséges életmód ismeretei.
- Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése.
- Családi gazdálkodás összefüggései.

ÉNEK-ZENE

5-6. évfolyam

Kerettantervi követelmények (A változat, 9. oldal):

„Az énekes anyagból 10 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek stílusosan és kifejezően csoportban és egyénileg is. Törekvés a többszólamú éneklésre. A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött érzetük, metrum-, ritmus-, formaérzékük és dallami készségük.

A tanult zenei elemeket felismerik. Előkészítés után a tanult zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvasnak.

Képesek egy-egy zenemű tartalmát közvetítő kifejezőeszközöket, megoldásokat felismerni és megnevezni (tempó, karakter, dallam, hangszín, dinamika, formai megoldások).

A többször meghallgatott zeneműveket felismerik hallás után. A zenehallgatásra ajánlott, többféle stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneművek egy részét (min. 10 alkotás) megismerték.”

Forrás: http://kerettanterv.ofi.hu/02_melleklet_5-8/2.2.12.1_enek_5-8.doc

[2017. 10. 30. 11:00]

Konkrét követelmények az 5. évfolyamon

TANKÖNYV: Szabó Katalin–Rápli Györgyi: Énekeskönyv 5. OFI, Budapest, 2016.

Éneklés

– kottából és/vagy emlékezetből, csoportosan vagy egyénileg, tanári zongorakísérettel (10 népdal és 10 műdal/zenei szemelvény)

Népdalok:

1. TK. 8/Hej, Dunáról fúj a szél (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel, szolmizálva, ritmusnévvel)
2. TK. 12/Érik a szőlő (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
3. TK. 14/Béreslegény, jól megrakd a szekered (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel + hangsúlyos-hangsúlytalan mérővel)
4. TK. 18/Ez a lábam, ez, ez, ez (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel, ritmusnévvel)
5. TK. 20/Csipkefa bimbója kihajlott az útra (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel, szolmizálva, abszolút hangnévvel)
6. TK. 28/Madárka, madárka (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
7. TK. 36/Megyen már a hajnalcsillag lefelé (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
8. TK. 39/Este van, este van, megy a nap lefelé (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
9. TK. 40/Által mennék én a Tiszán, ladikon (1. vsz. emlékezetből szöveggel) + népdal elemzése (stílus meghatározása): sorok szótagszáma, sorszerkezete, dallamvonala, hangsora, előadásmódja
10. TK. 56/Áll egy ifjú nyírfa a réten (1. vsz. emlékezetből szöveggel)

Műdalok/zenei szemelvények:

1. TK. 58/Erkel Ferenc: Himnusz (emlékezetből szöveggel)
2. Székely Himnusz (emlékezetből szöveggel)
lásd: <https://drive.google.com/file/d/0BwXbdFVOS3LXVWViemY1VIFtMWc/view?usp=sharing>
3. TK. 62/Egri históriának summája (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
4. TK. 65/Klapka-induló (1-3. vsz. emlékezetből szöveggel)
5. TK. 69/Jertek, jertek (emlékezetből szöveggel)
6. TK. 70/Ungaresca (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel + tanulói kíséret ütős hangszerekkel)
7. TK. 74/J. S. Bach: G-dúr menüett (lapról olvasás szolmizálva + metrum felismerése, ritmusok és hangközök megnevezése)
8. TK. 76/J. Haydn: Szerenád (kottából szöveggel)
9. TK. 77/W. A. Mozart: Vágyódás a tavasz után (kottából szöveggel)

10. TK. 77/L. Beethoven: A tarisznyás fiú dala (kottából szöveggel)

- dúr hangsor éneklése szolmizálva + kézzel, abszolút hangnévvel (tanári zongorakísérettel)
- hangközlánc éneklése szolmizálva, kézzel után
- ritmusok (ritmuslánc) visszatapsolása

Zeneirodalom és hangszerismeret

- felismerés hallott részlet alapján

Zeneművek:

1. A. Corelli: Karácsonyi koncert
(<https://www.youtube.com/watch?v=eql1FdlWwiY>)
2. A. Piazzola: Négy évszak Buenos Airesben
(<https://www.youtube.com/watch?v=1-g8TzkrDFU>)
3. A. Vivaldi: Négy évszak
(https://www.youtube.com/watch?v=u4Kg_nNom-4&t=74s)
4. Bartók Béla: Magyar képek
(<https://www.youtube.com/watch?v=1Kk3zlcg0Cg>)
5. Egressy Béni: Klapka-induló
(<https://www.youtube.com/watch?v=vMq3MCI9tLE>)
6. J. S. Bach: G-dúr menüett
(<https://www.youtube.com/watch?v=0LOzjb345aM>)
7. Kodály Zoltán: Gergely-járás
(<https://www.youtube.com/watch?v=8F8ZJXRFU2A>)
8. Kodály Zoltán: Túrót eszik a cigány
(<https://www.youtube.com/watch?v=Qt4L8XiJAJ8>)
9. Liszt Ferenc: Szózat és Magyar Himnusz
(<https://www.youtube.com/watch?v=Oz-k4EvY3gw>)
10. W. A. Mozart: Varázsfuvola – Ária/Az Éj Királynője
(<https://www.youtube.com/watch?v=DXLXxXSLX2s>)

Hangszerek:

1. Cimbalom
(https://www.youtube.com/watch?v=0mR0_nFTato)
2. Citera
(<https://www.youtube.com/watch?v=YEf3vW0Lohg>)

3. Csembaló
(<https://www.youtube.com/watch?v=KqSAGwa49MM>)
4. Duda
(<https://www.youtube.com/watch?v=2MulJbvVrVw>)
5. Fafúvós hangszerek
(<https://www.youtube.com/watch?v=owyrpPBllIQ>)
6. Lant
(<https://www.youtube.com/watch?v=6h-2QBOjHC8>)
7. Tekerőlant
(<https://www.youtube.com/watch?v=OELxyNx6OI>)

Elmélet

– Tanfüzet (pazsoltelearning.oldalunk.hu)

[<https://drive.google.com/file/d/0BwXbdFVOS3LXVHlzWUhhNWNiQzg/view?usp=sharing>]
]

➔ 4-5, 6-7, 8-9, 10-12, 13-15, 19-21, 27-28. o.

Konkrét követelmények a 6. évfolyamon

TANKÖNYV: Szabó Katalin–Rápli Györgyi: Énekeskönyv 6. OFI, Budapest, 2016.

Éneklés

– kottából és/vagy emlékezetből, csoportosan vagy egyénileg, tanári zongorakísérettel (10 népdal és 10 műdal/zenei szemelvény)

Népdalok:

1. TK. 8/A Vidrócki híres nyája (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
2. TK. 10/Elmegyek, elmegyek (1-3. vsz. emlékezetből szöveggel)
3. TK. 11/Két tyúkom, tavali (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
4. TK. 18/Dunaparton van egy malom (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
5. TK. 20/Érik a ropogós cseresznye (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
+ népdal elemzése (stílus meghatározása): sorok szótagszáma, sorszerkezete, dallamvonala, hangsora, előadásmódja
6. TK. 27/Hull a szilva a fáról (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
7. TK. 29/Kolzsváros olyan város (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
8. TK. 34/Gerencséri utca (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
9. TK. 40/Pál, Kata, Péter, jó reggelt! (emlékezetből szöveggel, szolmizálva, abszolút hangnévvel)
10. TK. 32-33/Megkötöm lovamat – variációk (1. vsz. emlékezetből szöveggel)

Műdalok/zenei szemelvények:

1. TK. 72/Egressy Béni: Szózat (emlékezetből szöveggel)
2. TK. 51/John of Fornsete: Nyár kánon (kottából szöveggel)
3. TK. 52/Ascendit Christus Hodie (kottából szöveggel)
4. TK. 53/Viva la Musica (emlékezetből szöveggel)
5. TK. 59/Quodlibet (kottából szöveggel – mindhárom szólamot)
6. TK. 71/Arany János: Toborzó (kottából szöveggel, szolmizálva, abszolút hangnévvel, ritmusnévvel)
7. TK. 74/W. A. Mozart: A-dúr zongoraszonáta (téma – lapról olvasás szolmizálva)
8. TK. 76/J. Haydn: Üstdob szimfónia (téma – lapról olvasás szolmizálva + metrum felismerése, ritmusok és hangközök, tempo és dinamika megnevezése)
9. TK. 75/L. Beethoven: VII. szimfónia (téma – lapról olvasás szolmizálva)
10. TK. 86/L. Beethoven: Urián földközi utazása (kottából szöveggel)
  - dúr és moll hangsor éneklése szolmizálva + kézzel, abszolút hangnévvel (tanári zongorakísérettel)
  - hangközlánc éneklése szolmizálva, kézzel után
  - ritmusok (ritmuslánc) visszatapsolása

Zeneirodalom és hangszerismeret

- felismerés hallott részlet alapján

Zeneművek:

1. G. F. Händel: Messiás (Hallelujah-kórus)
(<https://www.youtube.com/watch?v=usfiAsWR4qU>)
2. J. Haydn: Császár vonósnégyes (II. tétel)
(https://www.youtube.com/watch?v=4t3Vmo_EM8Y)
3. J. Haydn: Üstdob szimfónia (II. tétel)
(https://www.youtube.com/watch?v=o_4EX1FleYc)
4. J. S. Bach: János passió (vezérkorál)
(<https://www.youtube.com/watch?v=2VFETQYlu-A>)
5. Kodály Zoltán: Mátrai képek (mindhárom szerkezeti egység)
(<https://www.youtube.com/watch?v=cg7l-ayK0rs>)
6. L. Beethoven: VII. szimfónia (II. tétel)
(https://www.youtube.com/watch?v=YZ0Ew1OKR_w)
7. Liszt Ferenc: Szózat és Magyar Himnusz
(<https://www.youtube.com/watch?v=Oz-k4EvY3gw>)

Hangszerek:

1. Duda
(<https://www.youtube.com/watch?v=2MulJbvVrVw>)
2. KoboZ
(<https://www.youtube.com/watch?v=pWyXDOUj7ng>)
3. Tárogató
(https://www.youtube.com/watch?v=bee5_AiKtng)
4. Tekerőlant
(https://www.youtube.com/watch?v=_OELxyNx6OI)
5. Ütőgardon
(<https://www.youtube.com/watch?v=S-c7RIjpLQM>)

Elmélet

– Tanfüzet (pazsoltelearning.oldalunk.hu)

[<https://drive.google.com/file/d/0BwXbdFVOS3LXVHlzWUhhNWNiQzg/view?usp=sharing>]
]

➔ 4-5, 6-7, 8-9, 10-12, 13-15, 16-18, 19-21, 27-28. o.

7-8. évfolyam

Kerettantervi követelmények (A változat, 14. oldal):

„Az énekes anyagból 15 dalt és zenei szemelvényt emlékezetből énekelnek kifejezően csoportban.

A generatív készségfejlesztés eredményeként továbbfejlődött a ritmusérzékük, dallami készségeik, többszólamú és harmonikus hallásuk, formaérzékük.

Az új zenei elemeket felismerik kottaképről. Előkészítést követően a megismert zenei anyagnál könnyebb gyakorló feladatokat szolmizálva olvassák.

Képesek egy-egy zenemű adekvát befogadására annak adott funkciójához, stílusához, műfajához mérten.

A zenehallgatásra ajánlott, stílusból, zenei korszakból kiválasztott zeneműveket (min. 20 alkotás) megismerték, a halott műveket jellemző részleteik alapján felismerik.”

Forrás: http://kerettanterv.ofi.hu/02_melleklet_5-8/2.2.12.1_enek_5-8.doc

[2017. 10. 30. 17:27]

Konkrét követelmények a 7. évfolyamon

TANKÖNYV: Szabó Katalin–Rápli Györgyi: Énekeskönyv 7. OFI, Budapest, 2016.

Éneklés

– kottából és/vagy emlékezetből, csoportosan vagy egyénileg, tanári zongorakísérettel (10 népdal és 10 műdal/zenei szemelvény)

Népdalok:

1. TK. 10/Felülről fúj az őszi szél (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
2. TK. 13/Nem vagyok én senkinek sem adósa (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
3. TK. 14/Szép a gyöngyvirág egy csokorba' (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel, szolmizálva, abszolút hangnévvel, ritmusnévvel)
+ népdal elemzése (stílus meghatározása): sorok szótagszáma, sorszerkezete, dallamvonala, hangsora, előadásmódja
4. TK. 16/Béres vagyok, béres (1. vsz. emlékezetből szöveggel)
5. TK. 20/Hej, rozmaring, rozmaring (1. és egy szabadon választott vsz. emlékezetből szöveggel)
6. TK. 25/A csitári hegyek alatt (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
7. TK. 26/Elindultam szép hazámból (1-2. vsz. emlékezetből szöveggel)
8. TK. 27/Erdő mellett estvéledtem (1-3. vsz. emlékezetből szöveggel)
9. TK. 37/Jertek, vígan (emlékezetből szöveggel)
10. TK. 32-33/Egy szabadon választott március 15-i dal (1. vsz. emlékezetből szöveggel)

Műdalok/zenei szemelvények:

1. TK. 34/La Marseillaise (emlékezetből szöveggel)
2. TK. 56/F. Schubert: A pisztráng (kottából szöveggel)
3. TK. 60/J. Brahms: Bölcsődal (kottából szöveggel)
4. TK. 63/G. Verdi: Nabucco – Rabszolgák kórusa (kottából szöveggel)
5. TK. 64/Erkel Ferenc: Hunyadi László – Áldjon meg, Isten (kottából szöveggel)
6. TK. 65/Erkel Ferenc: Hunyadi László – Meghalt a cselszövő (kottából szöveggel)
7. TK. 66/P. I. Csajkovszkij: Diótörő – Csokoládétündér tánca (lapról olvasás)
8. TK. 70/M. P. Muszorgszkij: Egy kiállítás képei – „Séta” téma (lapról olvasás + metrum felismerése, ritmusok és hangközök, tempo és dinamika megnevezése)
9. TK. 84/Bartók Béla: Ne hagyj itt! (kottából szöveggel)
10. TK. 84/Bartók Béla: Ne menj el! (kottából szöveggel)
  - dúr és moll hangsor éneklése szolmizálva + kézjellel, abszolút hangnévvel (tanári zongorakísérettel)
  - hangközlánc éneklése szolmizálva, kézjel után
  - ritmusok (ritmuslánc) visszatapsolása

Zeneirodalom

– felismerés hallott részlet alapján

Zeneművek:

1. B. Britten: Variációk egy Purcell-témára
(<https://www.youtube.com/watch?v=4mj6Ar-ix7U>)
2. Bartók Béla: Allegro barbaro
(<https://www.youtube.com/watch?v=Q3NQvDTpbqw>)
3. Erkel Ferenc: Bánk bán (Bordal)
(<https://www.youtube.com/watch?v=gKZro7PcXbA>)
4. Erkel Ferenc: Bánk bán (Hazám, hazám)
(<https://www.youtube.com/watch?v=r2sWQgCW7Wc>)
5. Erkel Ferenc: Bánk bán (Nyitány)
(<https://www.youtube.com/watch?v=CkMBRIvv9FA>)
6. Erkel Ferenc: Hunyadi László (Áldjon meg, Isten)
(<https://www.youtube.com/watch?v=jXZjlTBpnu4>)
7. Erkel Ferenc: Hunyadi László (Meghalt a cselszövő)
(<https://www.youtube.com/watch?v=uUvsk9Hvm70>)
8. Erkel Ferenc: Hunyadi László (Nyitány)
(<https://www.youtube.com/watch?v=XEOonAiEFHw>)
9. F. Chopin: Forradalmi etűd
(https://www.youtube.com/watch?v=ZpuROwy_8mg)
10. F. Chopin: Perc-keringő
(<https://www.youtube.com/watch?v=XoozTsNDUno>)
11. G. Prégardien: Rómeó és Júlia (Erkély-duett)
(<https://www.youtube.com/watch?v=o1DWB9FIW20>)
12. G. Verdi: Nabucco (Rabszolgák kórusa)
(https://www.youtube.com/watch?v=Fi_wrlQF8s)
13. J. Brahms: V. Magyar tánc
(<https://www.youtube.com/watch?v=3X9LvC9WkkQ>)
14. Kodály Zoltán: Kállai kettős (mind a négy tétel)
(<https://www.youtube.com/watch?v=bDVpbVkJdrI>)
15. L. Beethoven: „Holdfény” szonáta (I. tétel)
(<https://www.youtube.com/watch?v=4Tr0otuiQuU>)
16. L. Beethoven: Für Elise

<https://www.youtube.com/watch?v=8ECRYcXtEg>)

17. Liszt Ferenc: Haláltánc

<https://www.youtube.com/watch?v=sHlcGA6ngxk>)

18. Liszt Ferenc: Mazeppa

https://www.youtube.com/watch?v=1lpIDo_Jz68)

19. M. P. Muszorgszkij: Egy kiállítás képei („Séta” téma)

<https://www.youtube.com/watch?v=FsvpFU7KY7E>)

20. P. I. Csajkovszkij: Diótörő (Csokoládétündér tánca)

https://www.youtube.com/watch?v=Wz_f9B4pPtg)

Elmélet

– Tanfüzet (pazsoltelearning.oldalunk.hu)

[<https://drive.google.com/file/d/0BwXbdFVOS3LXVHlzWUhhNWNiQzg/view?usp=sharing>
]

➔ 4-5, 6-7, 8-9, 10-12, 13-15, 16-18, 19-21, 27-28. o.

– Bánhídi Lászlóné: Klasszikusok mindenkinek (<http://mek.oszk.hu/00200/00209/00209.pdf>)

➔ házi dolgozat készítése egy szabadon választott zeneszerző munkásságából (min. 1, max. 2 kézzel írt A/4 oldal, vonalas lapon):

- J. S. Bach
- G. F. Händel
- A. Vivaldi
- L. van Beethoven
- J. Haydn
- W. A. Mozart
- Liszt Ferenc
- Erkel Ferenc
- Bartók Béla

Konkrét követelmények a 8. évfolyamon

TANKÖNYV: Szabó Katalin–Rápli Györgyi: Énekeskönyv 8. OFI, Budapest, 2016.

Éneklés

- népdalcsokor összeállítása a tankönyvi repertoárból
- a népdalcsokor eléneklése emlékezetből (tanári zongorakísérettel)
- a népdalcsokor egy választott dalának elemzése (stílus meghatározása: sorok szótagszáma, sorszerkezete, dallamvonala, hangsora, előadásmódja; metrum felismerése, ritmusok és hangközök megnevezése)
- a népdalcsokor egy választott dalának lapról olvasása (szolmizálva és/vagy abszolút hangnévvel, ritmusnévvel)
  - dúr és moll hangsor éneklése szolmizálva + kézzel, abszolút hangnévvel (tanári zongorakísérettel)
  - hangközlánc éneklése szolmizálva, kézzel után
  - ritmusok (ritmuslánc) visszatapsolása

Zenetörténet-zeneirodalom

- egy szabadon választott stílustörténeti korszak érzékletes bemutatása: kortörténet jellemzése, meghatározó zeneszerzők és műfajok ábrázolása, egy szabadon választott zenemű elemzése
  - ➔ *ajánlott szakirodalom:* Bánhídi Lászlóné: Klasszikusok mindenkinek (<http://mek.oszk.hu/00200/00209/00209.pdf>)

Elmélet

- Tanfüzet (pazsoltelearning.oldalunk.hu)
[<https://drive.google.com/file/d/0BwXbdFVOS3LXVHlzWUhhNWNiQzg/view?usp=sharing>]
  - ➔ teljes dokumentum
- Büszkeségeink a Hungarikumok – A Táncházmozgalom (<https://www.youtube.com/watch?v=-5Gk6tkAe54>)
  - ➔ házi dolgozat készítése a témából (min. 1, max. 2 kézzel írt A/4 oldal, vonalas lapon)

DRÁMA ÉS TÁNC

5. évfolyam

Kerettantervi követelmények:

„Alkotó részvétel többféle dramatikus, illetve mozgásos-táncos tevékenységben.

Alapszintű improvizációs képességek fejlődése, erősödő biztonság a térhasználatban a mozgás és a dramatikus tevékenységek folyamán.

Konstruktív részvétel a dramatikus tevékenységek értelmező megbeszélésében

A tanuló képes a munkamegosztásra, érti és értékeli társai munkáját; fejlődik önismerete, képviseli saját álláspontját, és figyelembe veszi társai véleményét a közös alkotó tevékenységben.

Ismeri és használni tudja a legalapvetőbb dramaturgiai, drámaszerkezeti és színházi alapfogalmakat; képes egy színházi előadásról megfogalmazni élményeit, gondolatait.”

Forrás: http://kerettanterv.ofi.hu/02_melleklet_5-8/2.2.13_drama_5-6.doc

[2017. 10. 30. 19:20]

Konkrét követelmények az 5. évfolyamon

TANKÖNYV: Fort Krisztina–Kaposi József–Nyári Arnold–Perényi Balázs–Uray Péter: Dráma és Tánc 5-6. OFI, Budapest, 2016.

– népi táncok és gyermekjátékok ismerete, alkalmazása:

- csárdás
- fogyó-gyarapodó játékok
- forgások
- kanyargó járás
- kapuzás
- kézfogások, vonulások alakzatban
- kígyóvonal
- klasszikus gyermekjátékok
- modern társasjátékok
- negyedes, nyolcados járás és futás
- népi gyermekjátékok
- páros forgások
- színpadi kultúrát fejlesztő gyakorlatok
- vonulások alakzatban
- vonulós-kapuzós játékok

– néphagyományok ismerete:

- Lucázás
  - pásztorjáték
  - regölés
  - Gergely-járás
  - farsangi népszokások
- táncfajták ismerete:
- jazztánc
  - klasszikus balett
  - modern tánc
  - néptánc
  - színpadi tánc
  - társastánc
  - versenytánc
- egy színdarabban való alkotó részvétel:
- a színészmesterség alapjai
  - dramatizálási eljárások és színpadtechnikai alapok
  - színpadi kultúra
- egy szabadon választott vers/próza hiteles előadása
- színház- és drámatörténeti alapok
- a dráma mint műnem
  - a drámai műfajok
  - drámatörténet
  - stilisztika
  - színház-dramaturgiai alapfogalmak
  - színháztörténet
  - színpadi stílusismeret

ETIKA

Az 5-6. évfolyam követelményei

- A tanuló tisztában van az egészség megőrzésének jelentőségével, és tudja, hogy maga is felelős ezért.
- Tudatában van annak, hogy az emberek sokfélék, és elfogadja a testi és lelki vonásokban megnyilvánuló sokszínűséget, valamint az etnikai és kulturális különbségeket.
- Gondolkodik saját személyiségjegyein, törekszik vélekedéseinek és tetteinek utólagos értékelésére.
- Gondolkodik rajta, hogy mit tekint értéknek; tudja, hogy ez befolyásolja a döntéseit, és hogy időnként választania kell még a számára fontos értékek között is.
- Képes különféle szintű kapcsolatok kialakítására és ápolására; átlátja saját kapcsolati hálójának a szerkezetét; rendelkezik a konfliktusok kezelésének és az elkövetett hibák kijavításának néhány, a gyakorlatban jól használható technikájával.
- Fontos számára a közösséghez való tartozás érzése; képes átlátni és elfogadni a közösségi normákat.
- Nyitottan fogadja a sajátjától eltérő véleményeket, szokásokat és kulturális, illetve vallási hagyományokat.
- Érzékeli, hogy a társadalom tagjai különféle körülmények között élnek, képes együttérzést mutatni az elesettek iránt, és lehetőségéhez mértén szerepet vállal a rászorulóknak segítségében. Megbecsüli a neki nyújtott segítséget.
- Tisztában van azzal, hogy az emberi tevékenység hatással van a környezet állapotára, és törekszik rá, hogy életvitelével minél kevésbé károsítsa a természetet.
- Ismeri a modern technika legfontosabb előnyeit és hátrányait, s felismeri magán a függőség kialakulásának esetleges előjeleit.
- Tisztában van vele, hogy a reklámok a nézők befolyásolására törekzenek, és kritikusan viszonyul a különféle médiaüzenetekhez.
- Érti, hogy a világ megismerésének többféle útja van (különböző világképek és világnézetek), s ezek mindegyike a maga sajátos eszközeivel közelít ugyanahhoz a valósághoz.

TÉMAKÖRÖK

- Test és lélek
- Kapcsolat, barátság, szeretet
- Kortársi csoportok
- Társadalmi együttélés
- A technikai fejlődés hatásai
- A mindenséget kutató ember

A 7-8. évfolyam követelményei

- A tanuló megérti, hogy az ember egyszerre biológiai és tudatos lény, akit veleszületett képességei alkalmassá tesznek a tanulásra, mások megértésre és önmaga vizsgálatára.
- Érti, hogy az emberek viselkedését, döntéseit tudásuk, gondolataik, érzelmeik, vágyaik, nézeteik és értékrendjük egyaránt befolyásolják.
- Képes reflektálni saját maga és mások gondolataira, motívumaira és tetteire.
- Életkorának megfelelő szinten ismeri önmagát, hosszabb távú elképzeléseinek kialakításakor képes reálisan felmérni a lehetőségeit.
- Képes erkölcsi szempontok szerint mérlegelni különféle cselekedeteket, és el tudja viselni az értékek közötti választással együtt járó belső feszültséget.
- Képes ellenállni a csoportnyomásnak, és saját értékrendje szerinti autonóm döntéseket hozni.
- Tisztában van vele, hogy baráti- és párkapcsolataiban felelősséggel tartozik a társaiért.
- Kialakultak benne az európai identitás csírái.
- Nyitott más kultúrák értékeinek megismerésére és befogadására.
- Érti a szabályok szerepét az emberi együttélésben, s e belátás alapján igyekszik alkalmazkodni hozzájuk; igényli azonban, hogy maga is alakítója lehessen a közösségi szabályoknak.
- Van elképzelése saját jövőjéről, és tisztában van vele, hogy céljai eléréséért erőfeszítéseket kell tennie.
- Életkorának megfelelő szinten tisztában van vele, hogy minden döntés szabadsága egyúttal felelősséggel is jár.
- Fontosnak érzi a közösséghez tartozást, miközben törekszik személyes autonómiájának megőrzésére.

- Képes megfogalmazni, hogy mi okoz neki örömet, illetve rossz érzést.
- Tisztában van a függőséget okozó szokások súlyos következményeivel.
- Tudja, hogy ugyanazt a dolgot különböző emberek eltérő módon ítélik meg, ami konfliktusok forrása lehet

TÉMAKÖRÖK

- Ki vagyok én, és mi vezérli a tetteimet?
- Párkapcsolat és szerelem
- Egyén és közösség
- Helyem a világban
- Mi dolgunk a világban?
- Hit, világkép, világnézet

VIZUÁLIS KULTÚRA

5. évfolyam

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek életkornak megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek megfelelő használata a képalkotásban.
- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Művészettörténet – alapfogalmak ismerete
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

6. évfolyam

- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek életkornak megfelelő alkalmazása az alkotó tevékenység során a vizuális emlékezet segítségével és megfigyelés alapján.
- Egyszerű kompozíciós alapelvek a kifejezésnek életkornak megfelelő használata a képalkotásban.

- Néhány rajzi és tárgykészítési technika megfelelő használata az alkotótevékenység során.
- A mindennapokban használt vizuális jelek értelmezése, ennek analógiájára saját jelzésrendszerek kialakítása.
- Szöveg és kép együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása különböző alkotó jellegű tevékenység során.
- Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű mozgásélmények, időbeli változások megjelenítése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján egyszerű következtetések megfogalmazása.
- Reflektálás társművészeti alkotásokra vizuális eszközökkel.
- A legfontosabb művészettörténeti korok azonosítása.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése során a vizuális megfigyelés pontos megfogalmazása.
- Fontosabb szimbolikus és kulturális üzenetet közvetítő tárgyak felismerése.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

7. évfolyam

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Alapvetően közlő funkcióban lévő képi vagy képi és szöveges megjelenések egyszerű értelmezése.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján következtetések megfogalmazása.
- Több jól megkülönböztethető technika tudatos használata az alkotótevékenység során.
- A médiatudatos gondolkodás megalapozása a vizuális kommunikációs eszközök és formák rendszerezőbb feldolgozása kapcsán.
- Társművészeti kapcsolatok lehetőségeinek értelmezése.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése.

- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése, egyszerű összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

8. évfolyam

- Célrányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása.
- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.
- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek használata különböző célok érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének kifejező vagy közlő szándéknak megfelelő értelmezése, és következtetések megfogalmazása.
- Az épített és tárgyi környezet elemző megfigyelése alapján összetettebb következtetések megfogalmazása.
- Több jól megkülönböztethető technika, média (pl. állókép-mozgóképek, síkbeli-térbeli) tudatos használata az alkotótevékenység során.
- A mozgóképi közlésmód, az írott sajtó és az online kommunikáció szövegszervező alapeszközeinek felismerése.
- Mozgóképi szövegek megkülönböztetése a valóság ábrázolásához való viszony, alkotói szándék és nézői elvárás karaktere szerint.
- A legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok megkülönböztetése és a meghatározó alkotás felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése, összehasonlítása.
- A vizuális megfigyelés és elemzés során önálló kérdések megfogalmazása.
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

ANGOL NYELV

3. évfolyam

1.A GYEREKEK VILÁGA

Követelmények

Néhány alapkérdésre válasz adása. (What's your name?, What's this?) Az utasítások végrehajtása. (Come here, Sit down) Egyszerű tárgyak felismerése, megmutatása megnevezés után. A

kérdések és válaszok előadása már önállóan. A környezetükben, életükben szereplő új kifejezések megismerése, használata. Tudjon a tanuló néhány szavas mondatokat mondani magáról, és rövid kérdéssel érdeklődjön társáról. (I'm a boy. How old are you?) Értsen meg és hajtson végre Egyszerűbb utasításokat. Tudjon ilyet mondani is. (Come here.)

2.SZÁMOK

Követelmények

A számok 1–10-ig. Önálló megnevezésük. A kérdésekre rövid válasz adása. A számokhoz tartozó tárgyak, állatok többes számú alakjának használata minta alapján.

3.SZÍNEK

Követelmények

A fontosabb színek megnevezése. Kérdésre rövid válasz adása.

Több szín megnevezése a hozzá kapcsolódó tárggyal együtt. Kérdés dal, játék segítségével.

Egyszerű válaszok adása. Néhány vers, dal reprodukálása.

4.AZ ISKOLA

Követelmények

A közvetlen tárgyak megnevezése (pen, pencil, book, board...). Egyszerű játékokban szereplő utasítások végrehajtása. (Go to the door. Open your book.) További utasítások végrehajtása és játékokon keresztül egymás irányítása is (Give me...). Egyszerű információkérés és adás.

(Where is...? In my bag.)

5.A CSALÁD ÉS OTTHON

Követelmények

A ház részeinek megnevezése. A közeli családtagok megnevezése. Egyszerű cselekvések mozgással együtt történő kifejezése. (I am cooking.)

A testvérek bemutatása. Kérdések és válaszok a birtoklás kifejezésével. (I've got two sisters.)

Kisállatok családja, elnevezése (kitten, puppy).

6.SZABADIDŐ, SZÓRAKOZÁS

Követelmények

A testrészek megnevezése dalok és mondókák segítségével. A can segédige használatának megismerése egyszerű mozgást kifejező igékkel, dal, játék segítségével. Páros és páratlan testrészek megkülönböztetése. Kedvelt időtöltés megnevezése, kifejezése a tanult alakokkal (I can play football.).

7. VÁSÁRLÁS, ÉTKEZÉS

Követelmények

Egyszerű szavak megnevezésével vásárlási jelenetek előadása. Tetszés, nem tetszés kifejezése kérdés után. Egyszerű udvarias kérés használata. Egész mondatokban való kérés és eladás játékokon keresztül. Udvarias formák használata.

4. évfolyam

1. A MI VILÁGUNK

Követelmények

Az eddig tanultak alapján a közvetlen környezetben szereplő személyek és tárgyak bemutatása. Mondatokban való önkifejezés minták segítségével (My name is..., I'm.). Az egyes szám harmadik személyű alakok használatának megismerése új dalok, versek segítségével. A tanultak felidézése a régi dalok, versek, mintamondatok segítségével. Az új elemek megismerése még játékokon keresztül.

Tudjon a tanuló néhány szavas mondatokat mondani magáról, és rövid kérdéssel érdeklődjön társáról. (I'm a boy. How old are you?) Értsen meg és hajtson végre Egyszerűbb utasításokat. Tudjon ilyet mondani is. (Come here.) Ismerjen néhány nevezetességet a világból.

2. AZ ISKOLA

Követelmények

A közvetlen tárgyak megnevezése. Egyszerű játékokban szereplő utasítások végrehajtása, irányítása.

A térbeli viszonyok kifejezése (in, on, under). Egyszerű információkérés és -adás. A számok ismerete 12-ig. Önálló megnevezésük. Az egyes és többes számú alakok használata számoláskor. A kérdések használata játékos feladatokon keresztül. Ezekre válaszadás már egész mondatokkal. Alkalmazásuk minták alapján. A számok és ismert szavak felismerése, olvasása és másolása.

Több szín megnevezése a hozzá kapcsolódó tárggyal együtt. Kérdés feltevése. Ezekre egyszerű válasz adása.

Az eddig tanultak önálló használata a többi témakörhöz kapcsolódva is. A főbb testrészek felelevenítése. Néhány vers, dal reprodukálása. Közös játékokban aktív részvétel.

3. SZABADIDŐ, SZÓRAKOZÁS

Követelmények

A testrészek megnevezése.

Mondatok alkotása egyszerű, mozgást kifejező igékkal. Páros és páratlan testrészek megkülönböztetése, az egyes és többes számú alakok helyes használata. Ismert gyermekversek segítségével további cselekvések nevének megismerése. Kedvelt időtöltés megnevezése, kifejezése a tanult alakokkal. (I am reading a book.).

4. ÉTKEZÉS

Követelmények

Egyszerű szavak megnevezésével vásárlási jelenetek előadása. Tetszés, nem tetszés kifejezése kérdés után. Egyszerű udvarias kérés használata.

Egész mondatokban való kérés és eladás játékokon keresztül. Udvarias formák használata. A névelők helyes használata. Egyszerűbb minőségi viszonyok kifejezése.

5. VÁSÁRLÁS

Követelmények

Egyszerű szavak megnevezésével vásárlási jelenetek előadása. Tetszés, nem tetszés kifejezése kérdés után. Egyszerű udvarias kérés használata.

Egész mondatokban való kérés és eladás játékokon keresztül. Udvarias formák használata. A névelők helyes használata. Egyszerűbb minőségi viszonyok kifejezése.

6. KÉPESSÉGEK, JELLEMZÉSEK

Követelmények

A can segédige használata. Érdeklődés képességekről, Egyszerű mondatokkal ezek kifejezése. (I can play football.) A dalok, versek, játékok felhasználásával ezek beszédbe illesztése. Játékos feladatok segítségével különböző cselekvések megnevezése. Kérdésekkel ezek kitalálása, megnevezése, válaszok adása röviden. Tudjon röviden írásban saját képességeiről egyszerű mondatokat alkotni a tanult minták alapján.

A továbbhaladás feltételei:

- A tanuló aktívan részt vesz a célnyelvi tevékenységekben, követi a célnyelvi óravezetést, az egyszerű tanári utasításokat, megérti az egyszerű, ismerős kérdéseket, válaszol ezekre.
- Elmond néhány verset, mondókát és néhány összefüggő mondatot önmagáról.
- Minta alapján egyszerű párbeszédet folytat társaival.
- A tanult szavak írott alakját felismeri, rövid szövegeket elolvas és megért.
- Tanult szavakat, ismerős nyelvi eszközökkel megfogalmazott mondatokat megért, lemásol, minta alapján egyszerű, rövid szövegeket alkot.
- Fontos információt megtalál rövid szövegben, kiszűri egyszerű, rövid szövegek lényegét.

5. évfolyam

5. ÉVFOLYAM

Témakörök

- Én és a családom, háziállataink
- Személyi adatok (életkor, születésnap, lakcím, foglalkozás)
- Ünnepek (családi ünnepek, néhány fontos magyar és brit ünnep)
- Emberek külső és belső jellemzése; állatok, tárgyak külsejének leírása

- Lakóhelyünk bemutatása (otthonunk helyiségei, fontosabb tárgyai; falu / kisváros / nagyváros és környéke)
- Napirend; iskolai és otthoni tevékenységek, órarend, szabadidő
- Öltözködés, fontosabb ruhadarabok

1. ÉN ÉS A CSALÁDOM, HÁZIÁLLATAINK

Követelmények

A tanuló legyen képes a szituációnak megfelelően köszönni és elköszönni, bemutatkozni és bemutatni szűkebb családját, közelebbi rokonait. Családfa alapján ismerje fel az alapvető rokonsági fokokat. Tudjon érdeklődni más családjáról (pl. hány testvére van). Tudjon beszélni saját állatairól és megnevezni egyéb, kedvtelésből tartott állatokat is.

Használja a létigét (am, are, is) és a have got / has got alakokat.

2. SZEMÉLYI ADATOK ÉLETKOR, LAKCÍM, SZÜLETÉSNAP, FOGLALKOZÁS

Követelmények

A tanuló legyen képes megmondani és az iránt érdeklődni, ki hány éves és mikor van a születésnapja, mi a címe, a telefonszáma és a foglalkozása. Tudja ezeket az adatokat kérdőívbe beírni, borítékot helyesen megcímezni, rövid e-mailt, üzenetet, születésnap meghívót (minta alapján) írni. Ismerje a leggyakoribb foglalkozásokat és munkahelyeket. Használja a birtokos névmásokat, szerkezeteket.

3. ÜNNEPEK – CSALÁDI ÜNNEPEK, NÉHÁNY FONTOSABB BRIT ÉS MAGYAR ÁLLAMI ÜNNEP

Követelmények

A tanuló legyen képes megnevezni a fontosabb ünnepeket (születésnap, karácsony, húsvét, Szilveszter, Újév), és legalább egy-egy mondatban elmondani, mit ünneplünk azon a napon. Ismerjen néhány angolszász nyelvterületre jellemző ünnepet (pl. Guy Fawkes Day, Halloween, Valentine's Day).

4. EMBEREK KÜLSŐ ÉS BELSŐ JELLEMZÉSE, ÁLLATOK ÉS TÁRGYAK KÜLSEJÉNEK LEÍRÁSA

Követelmények

A tanuló legyen képes személyek, állatok, tárgyak külsejét leírni, megnevezni néhány fontosabb belső tulajdonságot. Mások leírása alapján az adott személyt, állatot, tárgyat több közül kiválasztani. Tudjon tetszést / nemtetszést nyilvánítani és ezt röviden (egy mondatban) megindokolni, valamint mások véleményét megkérdezni. Tudja fokozni a mellékneveket, ezáltal összehasonlítást tenni. Képes rövid jellemzést írni saját magáról, egyéb személyekről, állatokról és tárgyokról.

5. LAKÓHELYÜNK BEMUTATÁSA (OTTHONUNK HELYISÉGEI, FONTOSABB TÁRGYAI; FALU / KISVÁROS / NAGYVÁROS ÉS KÖRNYÉKE)

Követelmények

A tanuló legyen képes 5-6 összefüggő mondatban bemutatni saját otthonát, további 5-6 összefüggő mondatban lakóhelyét. Tudjon érdeklődni más lakásáról, lakóhelyéről. Tudjon néhány egyszerű mondatot mondani Magyarországról és Nagy-Britanniáról. Tudja megnevezni a lakás berendezési tárgyait, a falu / kisváros / nagyváros jellemző helyeit, épületeit, természeti környezetére vonatkozó kifejezéseket.

Használja a there is / there are szerkezetet és a képességet, lehetőséget kifejező can segédigét és a helymeghatározáshoz szükséges előjárószókat.

6. NAPIREND; ISKOLAI ÉS OTTHONI TEVÉKENYSÉGEK, ÓRAREND, SZABADIDŐ

Követelmények

A tanuló legyen képes elmondani, hogyan tölti egy átlagos napját, illetve hétvégéjét. Milyen tantárgyakat tanul, melyiket szereti, ill. nem szereti. Mivel tölti szabadidejét, milyen sportokat kedvel, mi a hobbija. Tudjon a fentiekről érdeklődni. Legyen képes megmondani, mennyi az idő, ill. mit mikor szokott csinálni.

Használja az egyszerű jelen időt és az idővel kapcsolatos előjárószókat.

7. ÖLTÖZKÖDÉS, FONTOSABB RUHADARABOK

Követelmények

A tanuló ismerje a leggyakoribb ruhadarabok nevét, legyen képes leírni saját és mások ruházatát. Használja az öltözködéssel kapcsolatos igéket, a folyamatos jelen időt.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédkésztség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű szöveg lényegét megérti.

Íráskészség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, rövid mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.

6. évfolyam

Témakörök

- Üdvözlések különböző kultúrákban
- Környezetünk tárgyai
- Testrészek, külső jegyek, személyleírás, ruhaneműk ismeretének kibővítése
- Család, barátság; levelezés, e-mail, internet
- Egészség, betegség
- Útbaigazítás, térképhasználat, épületfajták, ház részei, felszereltsége
- Sportolás télen és nyáron; a teremben és a szabadban
- Telefonálás

1. ÜDVÖZLÉSEK KÜLÖNBÖZŐ KULTÚRÁKBAN

Követelmények

Üdvözlési formák elsajátítása angol nyelvterületeken.

2. KÖRNYEZETÜNK TÁRGYAI

Követelmények

Minél több használati tárgy megnevezése, elhelyezkedésének ismertetése

3. TESTRÉSZEK, KÜLSŐ JEGYEK, SZEMÉLYLEÍRÁS, RUHANEMŰK ISMERETÉNEK KIBŐVÍTÉSE

Követelmények

A tanuló ismerje testrészeinek angol megfelelőjét, tudjon személyleírást adni magáról, és társairól, legyen képes megnevezni a főbb ruhadarabokat.

4. CSALÁD, BARÁTSÁG; LEVELEZÉS, E-MAIL

Követelmények

A tanuló legyen képes másokat bemutatni, kifejezni az alapvető emberi tulajdonságokat. A tulajdonságok alapján tudja véleményét kifejezni (tetszés / nemtetszés / helyeslés / rosszallás). Ismerje az angol levélírás sajátosságait, ezeket tudja alkalmazni. Tudjon e-mailt írni. Helyesen használja a melléknevek fokozott alakjait, a hasonlítás különböző formáit.

5. EGÉSZSÉG, BETEGSÉG.

Követelmények

A tanuló tudjon válaszolni az egészségére vonatkozó alapvető kérdésekre, legyen képes elmondani a leggyakoribb panaszokat (fejfájás, láz, köhögés stb.) és ezek iránt érdeklődni. Ismerje a leggyakoribb betegségeket. El tudja mondani, hogyan zajlott le egy betegsége, mi történt az orvosnál. Tudjon egyszerű tanácsokat adni.

6. ÚTBAIGAZÍTÁS, TÉRKÉPHASZNÁLAT, ÉPÜLETFAJTÁK, HÁZ RÉSZEI, FELSZERELTSÉGE

Követelmények

A tanuló képes legyen útbaigazítást adni, igazodjon el a térképen, legyen tisztában az előljárószavak használatával. Meg tudja nevezni a különböző épületfajtákat, a ház részeit, és felszerelését.

7. SPORTOLÁS TÉLEN ÉS NYÁRON; TEREMBEN ÉS A SZABADBAN.

Követelmények

A tanuló ismerje a különféle sportágakat, tudja őket csoportosítani (téli sportok, teremsportok, küzdősportok, labdajátékok stb.). Be tud számolni saját sportolási szokásairól és tud erről érdeklődni. El tudja mondani, milyen sportolási lehetőségek vannak az iskolában.

8. TELEFONÁLÁS.

Követelmények

A tanuló legyen képes egyszerűbb telefonbeszélgetésre; telefonhívást fogadni és kezdeményezni.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, utasításokat, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti; ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz;
- kérdéseket tesz fel;
- tanult minta alapján eseményeket mesél el;
- részt vesz egyszerű párbeszédben;
- beszélgetést kezdeményez, befejez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti;
- egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

Íráskésztség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;
- tanult minta alapján tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

7. évfolyam

Témakörök

- Ételek, étkezések otthon és étteremben; viselkedés az asztalnál –Vendégségben: bemutatkozás, bemutatás, ismerkedés, kínálás
- Meghívás, programjavaslat –Tárgyak leírása (forma, anyag, használat)
- Hobbik, szórakozás –Vásárlás (mindennapos, ajándék), pénz
- Kedvenc együttes, tévéműsor, játék, sport
- Híres emberek

1. ÉTELEK, ÉTKEZÉSEK OTTHON ÉS ÉTTEREMBEN; VISELKEDÉS AZ ASZ-TALNÁL

Követelmények

A tanuló ismerje az alapvető étkezéseket, ételféleségeket mind Magyarországra, mind Nagy-Britanniára jellemzően. Tudjon étlapról udvariasan rendelni, az ételekről, italokról információt kérni, véleményt nyilvánítani. Képes legyen helyesen viselkedni étkezéskor. El tudja mondani egy egyszerűbb étel receptjét.

Használja a would segédigét, ismerje a megszámlálható és megszámlálhatatlan kategóriát.

2. VENDÉGSÉGBEN: MEGHÍVÁS, BEMUTATKOZÁS, BEMUTATÁS, ISMERKEDÉS, KÍNÁLÁS

Követelmények

A tanuló legyen képes udvariasan bemutatkozni, másokat bemutatni, ismerkedést kezdeményezni, ill. arra megfelelően reagálni. Tudja, hogyan illik viselkedni vendégként, ill. vendéglátóként; kínálni és kínálást elfogadni, ill. visszautasítani. Tudjon egyszerű meghívót írni.

Használja a could, shall, may segédigéket.

3. IDŐJÁRÁS

Követelmények

A tanuló tudjon az évszakhoz tartozó legfontosabb természeti, időjárási jelenségekről, illetve az egyes időjárással kapcsolatos öltözködésről beszélni (a már tanult ruhadarabok megnevezésével), valamint az egyes évszakokhoz tartozó legfontosabb tevékenységekről.

Tudjon különbséget tenni a folyamatos és egyszerű jelen idő között.

4. PROGRAMJAVASLAT, HOBBI, SZÓRAKOZÁS

Követelmények

A tanuló legyen képes szóban és írásban is beszámolni kedvenc időtöltéséről, néhány ismertebb társasjátékról, tudjon érdeklődni mások szabadidős tevékenységéről. Tudjon vendégének programot összeállítani (jó és rossz időre is), s azt megindokolni.

Tudja használni a folyamatos jelen időt jövő idejű értelemben és a gyakoriságot kifejező határozószókat (always, sometimes...), valamint a Let's... szerkezetet.

5. VÁSÁRLÁS (MINDENNAPOS, AJÁNDÉK), PÉNZ; TÁRGYAK LEÍRÁSA (FORMA, ANYAG, HASZNÁLAT)

Követelmények

A tanuló képes megnevezni a mindennap vásárolt árucikkeket és a fontosabb egyéb árucikkeket; az üzletfajtákat, áruházi osztályokat. Tudja használni a vásárláskor használatos leggyakoribb kifejezéseket, az árucikkekről információt kérni, azok árát megérteni. Le tud írni tárgyakat.

6. KEDVENCEINK (EGYÜTTES, TÉVÉMŰSOR, JÁTÉK, SPORT STB.)

Követelmények

A tanuló legyen képes kedvenc együtteséről, zenei stílusáról, könyveiről, tévé- vagy rádióműsoráról, filmjéről, játékaról stb. néhány mondatban beszámolni, azokról másról érdeklődni, véleményt nyilvánítani. Igazodjon el tévé-, rádió- vagy moziműsorban.

Pontosan használja az időmeghatározással kapcsolatos kifejezéseket.

7. HÍRES EMBEREK

Követelmények

A tanuló legyen képes saját életrajzát röviden elmondani, ill. néhány általa jól ismert híres személyiség életét ismertetni. Tudjon múltra vonatkozó kérdéseket feltenni és azokra válaszolni. Ismerje a létige és a leggyakoribb igék múlt idejű alakját.

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, utasításokat, kérdéseket, közléseket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz;
- tanult minta alapján kérdéseket tesz fel;
- tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

Íráskészség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
- egyszerű szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) tanult minta alapján létrehoz.

8. évfolyam

Témakörök

- Földünk nevezetes tájai, természeti környezetünk
- A természet megóvása, veszélyeztetett növények és állatok
- Balesetek, tüzesetek, katasztrófák
- Nevezetes történelmi események
- Házimunka; otthoni és iskolai rendszabályok
- Főzés, receptek, egészséges életmód
- Továbbtanulás, pályaválasztás; az ideális iskola, nyelvtanulás
- Tervek a szünidőre és a jövőre

1. FÖLDÜNK NEVEZETES TÁJAI, TERMÉSZETI KÖRNYEZETÜNK. A TERMÉSZET MEGÓVÁSA, VESZÉLYEZTETETT NÖVÉNYEK ÉS ÁLLATOK

Követelmények

A tanuló ismerje a nálunk élő fontosabb állatokat és növényeket, valamint néhány jellegzetes, más földrészen élő állat- és növényfajt. Tudjon néhány mondatot mondani a legégetőbb környezetvédelmi problémákról, veszélyeztetett növény- és állatfajokról.

Használja a feltételes módú, jelen idejű igé alakokat (would).

2. UTAZÁS EGY ANGLIAI NYELVTANFOLYAMRA

Követelmények

A tanuló ismerje azokat az alapvető szavakat, kifejezéseket, amelyek szükségesek egy angliai nyelvtanfolyamra való jelentkezéshez, az utazáshoz és a részvételhez. Tudja, hogyan kell viselkedni egy vendéglátó családban, képes a velük való alapvető kommunikációra.

3. BALESETEK, TŰZESETEK, KATASZTRÓFÁK

Követelmények

A tanuló legyen képes megnevezni néhány katasztrófaféleséget, pár mondatban egy ilyen ismertetni. Értse meg egyszerűbb újságcikkek lényegét.

Használja a folyamatos múlt időt.

4. NEVEZETES TÖRTÉNELMI ESEMÉNYEK

Követelmények

A tanuló legyen képes pár mondatban a világtörténelem néhány jelentős eseményét elmondani. Ismerjen néhány jelentős brit és amerikai történelmi személyiséget, tudjon róluk pár mondatot mondani. Értse meg a történelemtől szóló egyszerűbb szövegek, regényrészletek lényegét.

5. HÁZIMUNKA; FŐZÉS, RECEPTEK, EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD.

Követelmények

A tanuló legyen képes beszámolni a mindennapos, illetve ritkábban végzett házimunkákról, a családi munkamegosztásról, valamint érdeklődni ezekről a tevékenységekről. Ismerje a leggyakoribb ételeket, konyhai és egyéb háztartási eszközöket és tevékenységeket. El tudja mondani néhány egyszerű étel receptjét. Tudjon pár mondatot mondani az egészséges életmódról; mit együnk / ne együnk; igyunk / ne igyunk; hogyan éljünk.

Ismeri a befejezett jelen időt (Present Perfect).

6. OTTHONI ÉS ISKOLAI RENDSZABÁLYOK; AZ IDEÁLIS ISKOLA.

Követelmények

A tanuló tudjon szóban és írásban beszámolni iskolai munkájáról, pozitív és negatív iskolai élményekről, az iskola adottságairól, környezetéről, véleményt mondani mindezekről, valamint mástól ezek iránt érdeklődni.

Ki tudja fejezni a köteleességet (must / have to / needn't), tiltást (mustn't), szükségességet (need), lehetőséget (may / can) az otthoni és az iskolai élettel kapcsolatban.

7. TERVEK A SZÜNIDŐRE ÉS A JÖVŐRE: TOVÁBBTANULÁS, PÁLYAVÁLASZTÁS.

Követelmények

A tanuló legyen képes közelebbi és távolabbi terveiről beszélni, azokat megindokolni, más tervei felől érdeklődni. Ismerje az iskolatípusokat, a választott iskoláról tudjon néhány mondatot mondani. Ismerjen minél több foglalkozást.

Használja a jövő időt (will).

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, utasításokat, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz;
- kérdéseket feltesz;
- eseményeket elmesél;
- egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas és fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- egyszerű történetet megért;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

Íráskésztség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget diktálás után leír;

- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban meg- kb. 50 szavas jellemzést, beszámolót ír. fogalmaz;
- egyszer, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levél) létrehoz;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott– ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír;

DIGITÁLIS KULTÚRA

5. évfolyam

- Elektronikus levél írása, üzenetküldő és csevegőprogram használata az elektronikus kommunikáció szabályainak betartásával
- Szövegszerkesztési alapelvek
- Szöveges dokumentumok létrehozása, formázása
- Az informatikai eszközök be- és kiviteli perifériái, a háttértárak, továbbá a kommunikációs eszközök ismerete

6. évfolyam

- Prezentáció készítése kiselőadáshoz
- Érdeklődési körnek, tanulmányoknak megfelelően információk keresése valamelyik keresőmotorban, és a találatok hatékony szűrése
- számítógép ismerete
- 2 db titkosírás alkalmazása

7. évfolyam

- Szöveget, képet, ábrát, táblázatot tartalmazó dokumentumok létrehozása, formázása
- Szövegszerkesztési alapelvek. A szöveg tipográfiája, tipográfiai ismeretek. Szöveges dokumentumok szerkezete, objektumok. Élőfej és élőláb
- Táblázat beszúrása a szövegbe. A táblázat formázása
- Információkeresési technikák, stratégiák
- Adatbázisban keresés
- Vírusok fajtái, védekezés

8. évfolyam

- Táblázatkezelési alapfogalmak: cella, oszlop, sor, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, adattípus. Adatok táblázatos formába rendezése, feldolgozása. Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás elsajátítása
- Feladatok a cellahivatkozások használatára. Relatív és abszolút cellahivatkozás. Saját képletek szerkesztése. Függvények használata, paraméterezés
- Az adatok grafikus ábrázolási lehetőségei. Diagram létrehozása, szerkesztése. Diagramtípusok
- Honlapkészítés egyszerű formázással. Hiperhivatkozások elhelyezése (szöveges, képes)
- Az informatikai eszközök be- és kiviteli perifériái, a háttértárak, továbbá a kommunikációs eszközök. A felhasználás szempontjából fontos működési elvek és paraméterek

KÖZÉP-PESTI
TANKERÜLETI KÖZPONT

Csaniga Andrea
igazgató részére

Iktatószám: TK/198/03088-7/2024
Ügyintéző: dr. Viszokai Beáta

**Hunyadi János Ének-zenei, Nyelvi
Általános Iskola**

Budapest
Wass Albert tér 12.
1148

Tárgy: Pedagógiai program jóváhagyása

Tisztelt Igazgató Asszony!

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében a köznevelési intézmény által készített éves pedagógiai programot a fenntartó hagyja jóvá.

Tájékoztatom, hogy a Hunyadi János Ének-zenei, Nyelvi Általános Iskola 2024. június 5-én kelt, valamint a Közép-Pesti Tankerületi Központnak végleges formában 2024. augusztus 8-án jóváhagyásra megküldött pedagógiai programja megfelel a jogszabályi előírásoknak, így a fenntartó azt jóváhagyja.

Budapest, elektronikus időbélyegző szerint

Üdvözlettel:

dr. Házlinger György
tankerületi igazgató